

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT
MODEL BASED ON EARLY CHILDHOOD EDUCATION STANDARDS,
THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

ศิริวิมล นักสอน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2567

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย

ศิริมาศ นิกษอน

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร.พรณี สุวดี

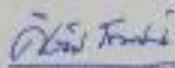
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

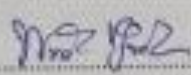
อาจารย์ ดร.อนันต์ บุญชัย

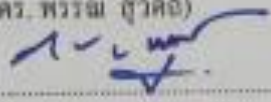
คณะกรรมการสอบ

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัฒนกุล)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ บุตรอติญญ)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. พรณี สุวดี)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อนันต์ บุญชัย)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ ไชติทรคามวงศ์)

วันที่ 7 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563

อธิการบดีของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย : ศิวิมล นักสอน

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: อาจารย์ ดร. ศิริมาศ โกศลย์พัฒน์

: อาจารย์ ดร. พรรณี สุวดี

: อาจารย์ ดร. ถนิต บุญชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัย
แบบผสานวิธี ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาในเทศก์ หัวหน้าวิชาการ
และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 49 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตารางการสังเกต
องค์ประกอบ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
และแบบประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา
ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย
4 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบมีความถูกต้อง

ร้อยละ 99.26 และมีความเหมาะสม ร้อยละ 99.74 ทำให้ได้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ 4) ประเมินผลและ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารงานนิเทศภายใน รูปแบบ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

The Title : Development of an Internal Supervision Management Model
Based on Early Childhood Education Standards, the Office
of Basic Education Commission

The Author : Siwimol Naksorn

Program : Educational Administration

Thesis Advisors

: Dr. Sirimas Kosanpipat	Chairperson
: Dr. Pannee Suwatthee	Co - advisor
: Dr. Thanat Boonchai	Co - advisor

ABSTRACT

The objectives of the research were: 1) to investigate the present situations, management problems, and feasible guidelines for an internal supervision management based on early childhood education standards, the Office of Basic Education Commission, 2) to develop an internal supervision management model based on early childhood education standards, the Office of Basic Education Commission, and 3) to an internal supervision management model based on early childhood education standards, the Office of Basic Education Commission. This research used a mixed-methods approach. The key informants consisted of experts, school administrators, supervisors, academic heads, and early childhood teachers, for a total of 49 informants. The instruments used for collecting data were a component synthesis table, an in-depth interview form, a verification form for a draft model and a manual, and an evaluation form for a model and a manual. Data were analyzed by percentages, frequency, mean, standard deviation, content analysis, and summarizing into issues.

The research results found that:

1. The current situations, management problems, and feasible guidelines for internal supervision management based on early childhood education standards, the Office of Basic

Education Commission found that guidelines for internal supervision management based on early childhood education standards consist of four components and 21 sub-components.

2. The development model of internal supervision management based on early childhood education standards was found that the verification of the model and a user manual, the accuracy, and the suitability were averaged at 99.26 percent and 99.74 percent, respectively. A model of the internal supervision management model consists of 1) principles; 2) objectives; 3) operational procedures; 4) evaluations; and 5) conditions for achievement.

3. The results of the possibility and utility of the development model and a user manual of internal supervision management based on early childhood education standards; the Office of Basic Education Commission by eleven experts was at the highest level.

Keywords : Internal Supervision Management, Model, Early Childhood Education Standards

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร. พรรณี สุวัตติ และอาจารย์ ดร. อดิ นุญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ บุตรกัตัญญู กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณบดีมหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณบุคคลในครอบครัวที่สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจน พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแด่บิดา คุณแม่ บิดา มารดา บุรพจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ศิริมล นักสอน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	๖
ABSTRACT	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
กรอบแนวคิดการวิจัย	10
2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	13
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	17
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายใน	24
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและคู่มือ	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ระยะที่ 2 การศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	68
	ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบและคู่มือการบริหารงานนิเทศ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน....	71
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	75
	ระยะที่ 2 ผลการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	90
	ระยะที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการ บริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	137
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	176
	สรุปผลการวิจัย	176
	อภิปรายผล	187
	ข้อเสนอแนะ	199
	บรรณานุกรม	200
	ภาคผนวก	209
	ภาคผนวก ก หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์และขอ เชิญเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มเฉพาะ.....	210

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ข	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม องค์ประกอบและขึ้นชั้นองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	211
ภาคผนวก ค	แบบตรวจสอบองค์ประกอบและขึ้นชั้นองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	212
ภาคผนวก ง	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ภาคเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..	216
ภาคผนวก จ	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสัมภาษณ์ภาคเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	217
ภาคผนวก ฉ	แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	219
ภาคผนวก ช	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์และขอเชิญเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	221
ภาคผนวก ซ	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	222

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ฅ แบบตรวจสอบตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	223
ภาคผนวก ฅ หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญเข้าร่วมประชุมระดมสมอง.....	237
ภาคผนวก ฅ รายงานผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมิน (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	238
ภาคผนวก ฅ แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	240
ภาคผนวก ฅ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	257
ประวัติผู้วิจัย.....	284

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบบริหารงานนิเทศภายใน	76
4.2	ผลเปรียบเทียบการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้นและการยืนยัน องค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ.....	81
4.3	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	84
4.4	สรุปผลการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	91
4.5	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.	105
4.6	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการ บริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการ (Principles).....	106
4.7	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการ บริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives).....	108
4.8	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการ บริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิธีดำเนินการ (Operational Procedures)	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P)	110
4.10	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการปฏิบัติการ (Acting: A)	113
4.11	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการสังเกต (Observing: O)	115
4.12	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านสะท้อนคิด (Reflecting: R)	117
4.13	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล (Evaluate)	119
4.14	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)	121
4.15	ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน....	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.16	ผลการเปรียบเทียบการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการบริหารงาน นิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	126
4.17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..	138
4.18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการ (Principles)	139
4.19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives)	141
4.20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิธีดำเนินการ (Operational Procedures)	143
4.21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P).....	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้าน การปฏิบัติการ (Acting: A)	147
4.23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้าน การสังเกต (Observing: O).....	149
4.24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านสะท้อนคิด (Reflecting: R)	152
4.25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผล (Evaluate)	155
4.26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นิเทศภายในมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)	158
4.27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของกลุ่มรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน....	161
4.28	ผลเปรียบเทียบการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	164

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2.1 ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	37
4.1 (ร่าง 1) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	104
4.2 (ร่าง 2) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	136
4.3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	175

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยประการหนึ่ง ซึ่งเป็นการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาของเด็กชายและเด็กหญิงตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัย (United Nations, Thailand, 2020) เป้าหมายดังกล่าวจึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และเสริมสร้างการยกระดับการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัยตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 อีกทั้งออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ (สำนักงานศึกษาธิการ, 2561, น. 34-37)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มีเจตนารมณ์เพื่อยกระดับความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้อยู่ในลำดับต้นของวาระแห่งชาติ และเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศไทยได้รับการดูแลพัฒนา และจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ในมาตรา 5 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไว้ 6 ประการ โดยเฉพาะข้อ (3) (4) และ (5) ได้ระบุไว้ว่า ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึก

ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก นอกจากนี้ในมาตรา 6 ได้เสนอให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีการกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแล เด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัย ซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2562, น. 6-7)

จากการศึกษาเอกสารคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 2, 143-144) สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่งได้ระบุไว้ในตอนที่ 3 เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ 3-6 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ สำหรับแนวทางการดำเนินงานการนิเทศกำกับ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ นั้น เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย อาทิ การตรวจเยี่ยม การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศกำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ และเป็นกลยุธยมิตรเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ (1) ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนระดับปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม (2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (3) ดำเนินการนิเทศกำกับ ติดตามตามแผนการนิเทศ และนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง และ (4) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินงานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 12)

จากรายงานการศึกษาสภาวะการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, น. ค-ฉ) พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ก่อนปี 2560 ประเทศไทยยังคงพบกับความล้มเหลวในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่างมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน แม้จะมีการปรับแก้ไขเกณฑ์การประเมินหลายครั้ง ปัญหาการประเมินตามมาตรฐานยังไม่ครอบคลุมตามภาระงานของแต่ละหน่วยงาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้งปัญหาการดำเนินงานในทิศภายใน พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องกรณีพิเศษ ด้านการสังเกต การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้นิเทศ และครูผู้สอนขาดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ในการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ใช้เครื่องมือการนิเทศไม่หลากหลาย และผู้รับการนิเทศไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการนิเทศ สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พบว่า ควรมีการอบรมให้ความรู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ สร้างเครื่องมือนิเทศที่หลากหลายด้วยการตกลงร่วมกันกับครูผู้สอนเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรมีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยสร้างข้อตกลงร่วมกัน และเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ภาวิณี จันทรา, ปภาดา ไชยดวงจินดา, และรัชพล ศรีธรรม, 2559, น. 149-150)

สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การกำหนดผู้รับผิดชอบและภารกิจการนิเทศ และการจัดระบบข้อมูล การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การวางแผนการนิเทศภายในอย่างมีส่วนร่วม การปฏิบัติการนิเทศ และดำเนินการตามแผน การนิเทศ กำกับติดตาม การตรวจสอบการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย การประเมินผลการนิเทศและการปรับปรุงแก้ไข การสรุปผลการนิเทศ ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข การเขียนรายงานการนิเทศ (ชลธิ์ภักดิ์ กัญญา, 2564, น. 60) อีกทั้งรูปแบบของการนิเทศ Glickman (1980, p. 179) ได้กล่าวถึงแนวทางการนิเทศ 3 รูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Nondirective) เป็นรูปแบบที่สนับสนุนให้ผู้นิเทศเป็นผู้ฟัง ไม่ใช่ผู้ตัดสิน และมีหน้าที่สนับสนุนการตัดสินใจของครู การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative) เป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันสนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความเท่าเทียมกับครู นำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างข้อตกลงร่วมกัน และการนิเทศแบบชี้นำ

โดยการควบคุม (Directive) เป็นรูปแบบที่ทำให้ผู้นิเทศเป็นผู้กำหนดตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยการสร้างรูปแบบการชี้แนะ และวัดระดับความสามารถของครู การนิเทศภายในจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนต่างรับรู้และเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นการนิเทศภายในเป็นการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงส่งผลต่อคุณภาพของมาตรฐานการศึกษา เพราะการนิเทศภายในช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพเด็ก การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการบริหารจัดการ (สุชาธิณี ปั้นก้อน และทศพล ธีระพร, 2561, น. 217) และ United Nations (2011, p. 3) ได้กล่าวถึง การปฏิรูปการนิเทศสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบตรวจสอบคุณภาพ บทบาทหลักของระบบการนิเทศในโรงเรียน คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและครู จะส่งผลดีต่อคุณภาพของครู ด้วยเหตุนี้ การนิเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพโดยรวม ซึ่งรวมไปถึงการประเมินด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย จะดำเนินการได้สำเร็จขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา “ผู้บริหาร” เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของรัฐ ไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ การบริหารจัดการจึงเป็นงานหลักของผู้บริหาร และเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ งานนิเทศภายใน ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก เปลี่ยนแปลงการทำงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา งานนิเทศจึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการควบคู่กัน กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานศึกษารวม 2,703 แห่ง เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา แต่ละสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับแตกต่างกันแล้วแต่กรณี สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูง ห่างไกล และทุรกันดาร มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สามารถทำได้เต็มที่ ส่งผลต่อการประเมินพัฒนาการเด็กนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ต่ำกว่าเกณฑ์ เป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566, น. 107-110) งานนิเทศภายในจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการช่วยเหลือ ชี้แนะ และพัฒนางานปฐมวัยให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยโดยตรง เห็นว่างานนิเทศ

ภายใน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาปฐมวัย จึงต้องการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็น ประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริหารงานนิเทศ ภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาปฐมวัย
3. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษา ปฐมวัยสามารถนำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัยระดับปฐมวัยเป็นแนวทางเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจาก สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 สั่งเคราะห้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ขอบเขตด้านเวลา

ตุลาคม - พฤศจิกายน 2565

ขั้นตอนที่ 1.2 การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 2) ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน และ 3) นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

1.2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.3 ขอบเขตด้านเวลา

ธันวาคม 2565

1.2.4 ขอบเขตด้านสถานที่

ห้องประชุมชัยพฤกษ์ โรงเรียนสันมหาพนวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 1.3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการและครูปฐมวัย วิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน เลือกแบบเจาะจงเฉพาะ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 8 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน รวมจำนวน 24 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

มิถุนายน – สิงหาคม 2566

1.3.4 ขอบเขตด้านสถานที่

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ประกอบด้วย

1. โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. โรงเรียนอนุบาลเชียงราย จังหวัดเชียงราย
3. โรงเรียนอนุบาลลำพูน จังหวัดลำพูน
4. โรงเรียนอนุบาลลำปาง (เขลางค์รัตน์อนุสรณ์) จังหวัดลำปาง
5. โรงเรียนอนุบาลพะเยา จังหวัดพะเยา
6. โรงเรียนอนุบาลแพร่ จังหวัดแพร่
7. โรงเรียนอนุบาลน่าน จังหวัดน่าน
8. โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการในระยะที่ 1 มาสร้างเป็น (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.3 ขอบเขตด้านเวลา

กันยายน – ตุลาคม 2566

ขั้นตอนย่อยที่ 2.2 ตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย
 1) ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
 2) ผู้บริหารสถานศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน
 3) นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา ตัวแทนมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยละ 1 คน จำนวน 2 คน

2.2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม

2.2.3 ขอบเขตด้านเวลา

พฤศจิกายน 2566

2.2.4 ขอบเขตด้านสถานที่

ห้องประชุมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting)

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

การประเมิน (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายใน เลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน 2) ครูวิชาการโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน 3) ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด จังหวัดละ 1 คน รวม 8 คน

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมิน (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ธันวาคม 2566

3.4 ขอบเขตด้านสถานที่

ห้องประชุมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting)

นิยามศัพท์เฉพาะ

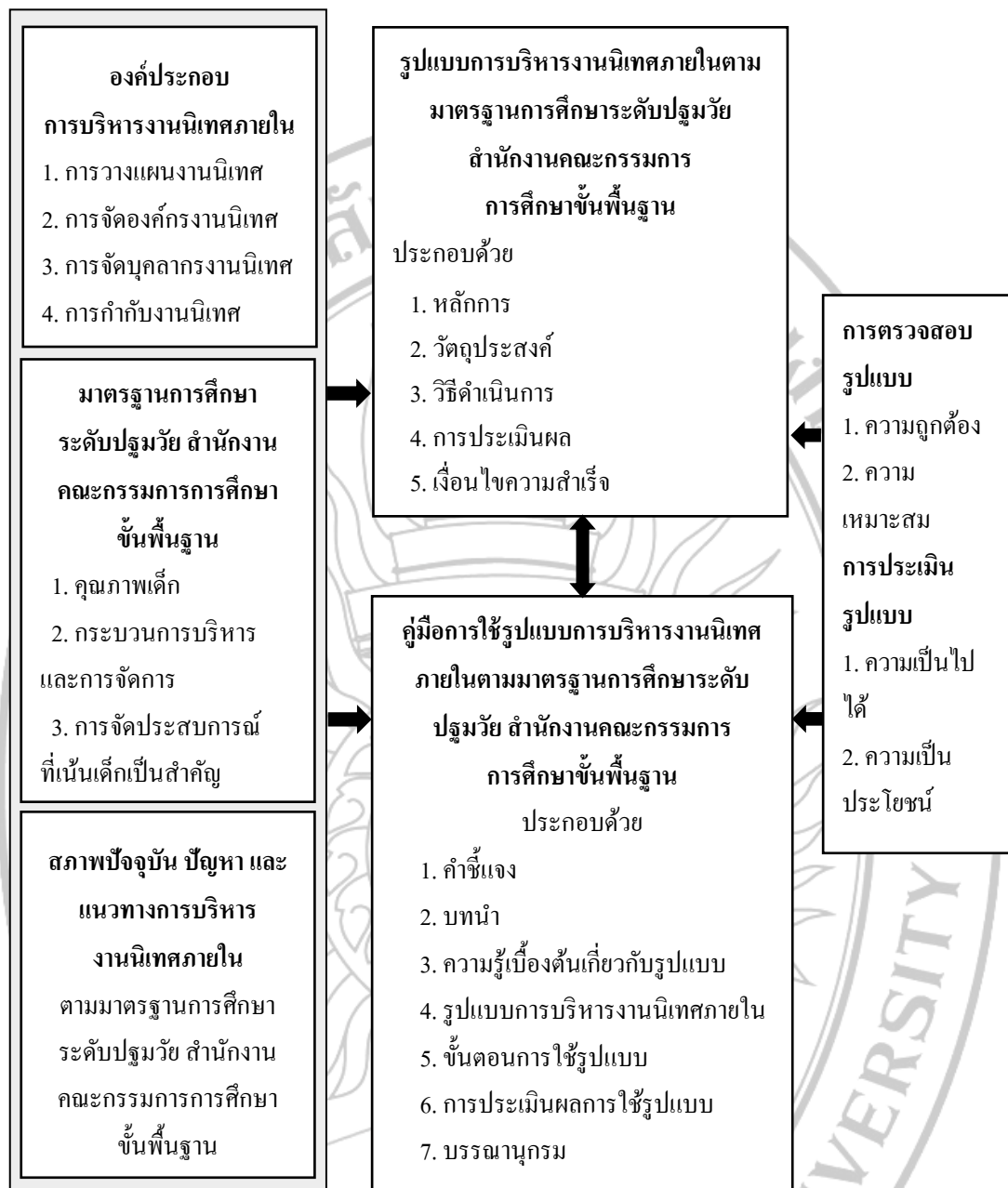
รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงาน หรือดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษา และหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศภายใน ตามองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานนิเทศ การจัดองค์กรงานนิเทศ การจัดบุคลากรงานนิเทศ และการกำกับงานนิเทศ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยให้ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการชั้นเรียนตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน หมายถึง เอกสารแนวทางการดำเนินงานที่สามารถอำนวยความสะดวกในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่การปฏิบัติกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประกอบด้วย คำชี้แจง บทนำ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในขั้นตอนการใช้รูปแบบ การประเมินผลการใช้รูปแบบและบรรณานุกรม

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง แนวปฏิบัติที่ใช้เป็นหลักในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) โดยใช้แนวคิดองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายใน และมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม รวมทั้งการประเมินความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ นำเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปแนวคิดสำคัญในแต่ละประเด็นเพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยสาระสำคัญประกอบด้วยเนื้อหาหลักดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
 - 1.1 การบริหารตามแนวคิดของ Henry Fayol
 - 1.2 การบริหารตามแนวคิดของของ Louis A. Allen
 - 1.3 การบริหารตามแนวคิดของ Luther Gulick and Lyndall Urwick
 - 1.4 การบริหารตามแนวคิดของของ Samuel C. Certo & S. Trevis Certo
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 2.1 ความหมายและความสำคัญ
 - 2.2 มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 2.3 การจัดการศึกษาปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายใน
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญ
 - 3.2 รูปแบบการนิเทศ
 - 3.3 แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและคู่มือ
 - 4.1 ความหมายและความสำคัญ
 - 4.2 ประเภทและองค์ประกอบรูปแบบ
 - 4.3 แนวทางการพัฒนารูปแบบและคู่มือ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหาร มีผู้ให้นิยามและความหมายหลากหลาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอธิบายถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารหรือกลุ่มบุคคล ที่นำพาและชี้แนวทางแก่องค์กรนับเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารในการยึดถือปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้แนวคิดเรื่องการบริหาร มีดังนี้

1. การบริหารตามแนวคิดของ Henry Fayol

การบริหารตามแนวคิด Ward (2021) ได้กล่าวถึง การบริหารของ Henry Fayol (Fayol, H., 1949 as cited in Ward, P., 2021) ซึ่งเป็นบุคคลแรก ๆ ที่วิเคราะห์ถึงองค์ประกอบเบื้องต้นการบริหารงาน 5 ประการ มีดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) Fayol กล่าวว่า การวางแผน หรือที่เรียกว่าแผนปฏิบัติการ ถือเป็นหนึ่งในเรื่องที่ยากและสำคัญที่สุดของทุกองค์กร การวางแผนจะนำมาซึ่งบทบาททุกฝ่ายและทุกหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหาร การวางแผนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลลัพธ์ที่ต้องการ (เช่น เป้าหมาย) 2) การกระทำ 3) ขั้นตอน และ 4) วิธีการ และในการวางแผน ผู้บริหารต้องพิจารณาถึงทรัพยากรที่มีอยู่และที่ยังไม่มีขององค์กร งานที่อยู่ระหว่างดำเนินการ แนวโน้ม และกิจกรรมในอนาคต ซึ่งส่วนสำคัญของแผนที่ได้แก่ ความเป็นเอกภาพ (Unity) ความต่อเนื่อง (Continuity) ความยืดหยุ่น (Flexibility) และเป้าหมายที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง (Specificity) 2) การจัดองค์กร (Organizing) คือการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาทุกสิ่งที่เป็นสำหรับแผนปฏิบัติการ ได้แก่ ทรัพยากรทางกายภาพและทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกิจกรรมที่มีในแผนปฏิบัติการ 3) การบังคับบัญชา (Commanding) คือ การที่ผู้บริหารได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากบุคลากรทุกคน ซึ่งเป็นประโยชน์ในงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ การมีบุคลากรที่มีความสามารถรู้จักบุคลากรอย่างทั่วถึง การรู้จักภาระผูกพันขององค์กรต่อบุคลากร การทำงานร่วมกับผู้บริหารคนอื่น ๆ เพื่อให้มีทิศทางเดียวกัน การเป็นแบบอย่างที่ดี การดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นประจำ และการมองข้ามสิ่งเล็กน้อย 4) การประสานงาน (Coordinating) คือความต้องการสร้างความมั่นใจว่าบุคลากรทุกคน เข้าใจความรับผิดชอบ และทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทั่วทั้งองค์กรต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และ 5) การควบคุม (Controlling) ประกอบด้วย การตรวจสอบว่าทุกอย่างเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ปฏิบัติงานตามคำสั่งและปฏิบัติงานตามหลักการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้หลักการบริหาร 14 ประการของ Henri Fayol (Fayol's Administrative Principles Approach) ครอบคลุมการบริหาร

และการพัฒนาองค์กร ประกอบด้วย 1) การแบ่งงาน (Division of work) หมายถึง การทำงานตามความสามารถและความถนัดในแต่ละงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน 2) อำนาจ (Authority) หมายถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารที่ต้องมีอย่างสมดุล เพื่อป้องกันผลเสียหาที่อาจจะเกิดขึ้น 3) ระเบียบวินัย (Discipline) หมายถึง ข้อตกลงระหว่างผู้บริหารและบุคลากรควรมีความชัดเจนและให้ความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเท่าที่เป็นไปได้ การเคารพข้อตกลงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานอย่างราบรื่น ปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับระเบียบวินัยส่วนใหญ่ มักเป็นผลมาจากความไม่ฉลาดของผู้นำ 4) ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) หมายถึง สำหรับการกระทำใด ๆ ก็ตาม บุคลากรควรได้รับคำสั่งจากหัวหน้าเพียงคนเดียวเท่านั้น ไม่ควรถูกละเมิด ไม่ควรทำลายอำนาจ ทำลายวินัย ถูกรบกวนใด ๆ 5) การมีทิศทางเดียวกันในการดำเนินงาน (Unity of Direction) หมายถึง กลุ่มกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน ควรมีหนึ่งแผน และหนึ่งคนที่รับผิดชอบ สิ่งนี้คือ ความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติงานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การประสานความเข้มแข็ง และมีความพยายามร่วมกัน 6) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (Subordination of Individual Interest) ทุกคนควรทำงานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมมากกว่าที่จะทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของตนเอง ผู้บริหารต้องสามารถโน้มน้าวทุกคนให้มีพฤติกรรมเชิงบวก โดยความมั่นคงและตัวอย่างที่ดี ทำตามข้อตกลงอย่างยุติธรรมที่สุด และมีการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง 7) การให้ผลประโยชน์และค่าตอบแทน (Remuneration) ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ควรมีความยุติธรรม เพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ทั้งบุคลากรและองค์กร 8) การรวมอำนาจ (Centralization) การรวมอำนาจหรือการกระจายอำนาจ ก็ต้องขึ้นอยู่กับการค้นหาระดับที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตัดสินใจงานนั้น ๆ และความสามารถและหรือความชอบของผู้บริหาร 9) สายการบังคับบัญชา (Scalar chain/line of authority) ผู้มีอำนาจควรสั่งการจากบนลงล่าง เพื่อรักษาความเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชา แต่ถ้าเป็นด้านการสื่อสารเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบและสนับสนุน ควรใช้สายบังคับบัญชาให้สั้นที่สุด 10) ความเป็นระเบียบ (Order) จัดสถานที่สำหรับวางวัสดุอุปกรณ์ และแต่ละสิ่งต้องอยู่ในที่ที่กำหนดไว้ สถานที่ควรจัดวางอย่างเหมาะสม ลดความเสี่ยง และความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ควรจัดให้มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับบุคลากรทุกคน 11) ความเสมอภาค (Equity) ผู้บริหารควรปลูกฝังความเท่าเทียมกัน ตลอดสายการบังคับบัญชา และให้ความเสมอภาคความเท่าเทียมในการปฏิบัติงานกับบุคลากรทุกคน 12) เสถียรภาพในการทำงาน (Stability of tenure of personnel) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งส่งผลต่อการปฏิบัติงาน กรณีที่มีการโยกย้ายตำแหน่งงานจะทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งของงานที่เหมาะสมจะทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ 13) ความคิดริเริ่ม (Initiative) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความคิดริเริ่ม นำมาใช้ปฏิบัติงานตามความ

จำเป็นของแต่ละงาน และ 14) ความเข้าใจและการไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Esprit de Corps) ความสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คณะ ถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญในการทำงานร่วมกัน

2. การบริหารตามแนวคิดของของ Louis A. Allen

การบริหารตามแนวคิด Academy (2012) ได้กล่าวถึง Louis A. Allen ซึ่งระบุความท้าทายเบื้องต้นของผู้บริหาร คือการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลักการบริหารจึงแบ่งออกเป็น 4 หน้าที่หลัก ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) หรือที่เรียกว่ากรอบ P-O-L-C (P-O-L-C framework) เป็นวิธีการจำแนกประเภทกิจกรรมที่ผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมนำหลักการบริหารบูรณาการทำงานร่วมกัน เพื่อให้การบริหารให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

3. การบริหารตามแนวคิดของ Luther Gulick and Lyndall Urwick

การบริหารตามแนวคิด HigherStudy (2021) กล่าวถึง Luther Gulick และ Lyndall Urwick ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับ POSDCORB หรือ POSDCoRB เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1935 ในการบริหารและการจัดการภาครัฐ POSDCORB ยังคงเป็นที่นิยมนำไปใช้ในทฤษฎีองค์กร ปรากฏเด่นชัดที่สุดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1937 ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญของ POSDCORB 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning: P) หมายถึง การร่างกรอบการทำงานแบบกว้าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายและรวบรวมกระบวนการเพื่อนำไปใช้ 2) การจัดองค์กร (Organizing: O) เป็นการจัดองค์กร เกี่ยวข้องกับการกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับงาน และการจัดประเภทส่วนงานต่าง ๆ หรือการทำงานต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ 3) การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing: S) เป็นการจัดบุคลากร โดยการคัดเลือกและการสรรหาผู้สมัครที่ถูกต้อง สำหรับงาน และอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมและการปฐมนิเทศ ในขณะที่ยังคงต้องรักษาสภาพแวดล้อมการทำงาน 4) การอำนวยการ (Directing: D) เป็นการมอบหมายงาน โดยมีโครงสร้างและการตัดสินใจ และสั่งการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 5) การประสานงาน (Coordinating: Co) การประสานงาน โดยพื้นฐานทั่ว ๆ ไป หมายถึง การจัดให้บุคลากรทำงานสัมพันธ์กันกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และกระจายอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของงาน 6) การรายงาน (Reporting: R) การรายงาน หมายถึง การแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานเพื่อการปรับปรุง หรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับงาน การกระจายข้อมูลที่สามารถตรวจสอบหรือบันทึกได้ 7) การจัดงบประมาณ (Budgeting: B) การจัดทำแผนงบประมาณทั้งหมด ภายใต้การบัญชี การควบคุม การตรวจสอบและการวางแผนทางการเงิน นอกจากนี้ Luther Gulick ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักการ POSDCORB ว่า หลักการ POSDCORB มีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ ขององค์กรการบริหารและการจัดการ วัตถุประสงค์ของหลักการ POSDCORB เพื่อสร้างรูปแบบการปฏิบัติงานหลักการและทฤษฎี

ในระบบการบริหาร โดยมีเป้าหมายเพื่ออธิบายและวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรให้ดีขึ้นทำให้งานทั้งหมดของการบริหารองค์กรสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และบุคลากรสามารถให้การสนับสนุนกิจกรรมตามสายงานได้ง่ายขึ้น

4. การบริหารตามแนวคิดของของ Samuel C. Certo & S. Trevis Certo

การบริหารตามแนวคิด Certo & Certo (2012, pp. 7-8) ได้ให้นิยามของ การบริหาร และหน้าที่ของพื้นฐานของการบริหารงานมี 4 ประการ ดังต่อไปนี้ 1) การวางแผน (Planning) การวางแผนเกี่ยวข้องงานที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารสรุปแผนงาน สิ่งที่ต้องทำเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ประสพผลสำเร็จตามที่คาดหวัง รวมทั้งการวางแผนความสำเร็จขององค์กรระยะสั้น และระยะยาว 2) การจัดการองค์กร (Organizing) เป็นการมอบหมายเพื่อการพัฒนาภายใต้หน้าที่การวางแผนกับบุคคลหรือกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์กร สร้างกลไกการดำเนินการตามแผนงานให้กับบุคลากรที่สนับสนุนเป้าหมายขององค์กร มีการบริหารงานเพื่อให้แต่ละบุคคลมีส่วนสนับสนุนในความสำเร็จของงาน นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร รวมถึงการกำหนดงานและการจัดกลุ่มงาน การจัดการองค์กร ไม่ควรเข้มงวดจนเกินไป ควรยืดหยุ่น เพื่อรับมือกับความท้าทายตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป 3) การโน้มน้าว (Influencing) เป็นการจูงใจ (Motivating) การเป็นผู้นำ (Leading) การกำกับ (Directing) หรือการกระตุ้น (Actuating) บุคคลภายในองค์กร เป็นแนวทางในกิจกรรมของสมาชิกองค์กรในทิศทางที่เหมาะสมที่ช่วยให้องค์กรก้าวไปสู่การบรรลุเป้าหมาย จุดประสงค์สูงสุดของการโน้มน้าว คือการเพิ่มผลงาน สถานการณ์การทำงานที่มุ่งเน้นที่บุคลากรเป็นหลัก ในการสร้างระดับผลงานที่ประสพผลสำเร็จในระยะยาว 4) การควบคุม (Controlling) การควบคุมเป็นหน้าที่การบริหารของผู้บริหาร ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลที่วัดผลการปฏิบัติงานล่าสุดภายในองค์กร เปรียบเทียบการปฏิบัติงานในปัจจุบันกับมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จากการพิจารณาว่าองค์กรควรได้รับการแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้บริหารต้องรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ทำการเปรียบเทียบ จากนั้นพยายามค้นหาวิธีใหม่ในการปรับปรุงผลงานโดยการปรับเปลี่ยนองค์กร นอกจากนี้ Certo & Certo ได้กล่าวถึงในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นความผิดพลาดในการวางแผน การจัดการองค์กร การโน้มน้าว และการควบคุม ข้อผิดพลาดแบบเดิม ๆ มักเกิดขึ้นโดยผู้บริหารในการทำหน้าที่บริหารงานต่าง ๆ ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) ไม่ได้กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับขอบเขตขององค์กรที่สำคัญทั้งหมด การวางแผนที่เสี่ยงเกินไป และไม่ได้สำรวจทางเลือกที่เพียงพอสำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ 2) การจัดการองค์กร (Organizing) ได้แก่ การจัดตั้งหน่วยงานไม่เหมาะสม ไม่เน้นการประสานงานของสมาชิกในองค์กร และกำหนดช่วงการบริหารที่ไม่เหมาะสม 3) การโน้มน้าว (Influencing) ไม่ให้เวลาในการสื่อสารกับสมาชิกในองค์กรอย่างเหมาะสม การสร้างเครือข่าย

การสื่อสารที่ไม่เหมาะสม และเป็นผู้จัดการแต่ไม่ใช่ผู้นำ 4) การควบคุม (Controlling) คือ ไม่ติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผน ไม่ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เหมาะสม และไม่วัดผลการปฏิบัติงานเพื่อดูว่ามีการปรับปรุงในด้านใดบ้าง

การบริหารจัดการ เป็นกลไกที่สำคัญในการประมวลผล ผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่าง ๆ สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ การเข้าถึงการบริหารจัดการและการฝึกฝนให้มีทักษะสูงขึ้นจะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นองค์ประกอบการบริหารจัดการ 4 ประการ มีดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย แผนงาน และตัดสินใจหาวิธีการที่ดีที่สุดที่ทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จ 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึงการจัดตั้งและจัดวางทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรที่ไม่ใช่บุคคล โดยวางแผนให้สามารถบรรลุผลสำเร็จขององค์การ 3) การนำและสั่งการ (Leading and Directing) หมายถึง การมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในการที่จะให้บุคคลอื่นมีพฤติกรรมในการทำงานที่ต้องการ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ และ 4) การควบคุม (Controlling) หมายถึง การกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การให้เป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่องค์การคาดหวัง และกำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1. ความหมายและความสำคัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564-2570 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2564, น. 6) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศให้เป็นเอกภาพ และมีความเชื่อมโยงกับทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในลักษณะของการบูรณาการ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับทุกหน่วยงาน โดยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยภายใต้แผนดังกล่าวไว้ทั้งสิ้น 7 ยุทธศาสตร์หลัก ที่ครอบคลุมตั้งแต่มารดาตั้งครรภ์จนถึงเด็กมีอายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหรือการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ หน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษา คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสถานศึกษาของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย ในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ที่ไม่มีสถานศึกษาให้บริการการศึกษาได้ และมี

หน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านนโยบาย แผน หลักสูตรหรือการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย รวมถึงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาเด็กปฐมวัย คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้สถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบท และจัดการศึกษาปฐมวัยหลักสูตร 3 ปี (อนุบาล 3-5 ปี)

ในส่วนของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2562, น. 5-6) “เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึง เด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์หรือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย “ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

มาตรา 5 การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี
- 2) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด
- 3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ
- 4) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้
- 5) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก และ
- 6) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาตรา 18 (1) กำหนดให้การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมาตรา 13 (1) ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ในการสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 เป็นพระราชบัญญัติ

ที่มีเจตนารมณ์ เพื่อยกระดับความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้อยู่ในลำดับต้นของวาระแห่งชาติ และเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการที่กล่าวว่าช่วงปฐมวัย เป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นวัยที่สมองพัฒนาสูงสุดและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด การมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย จะเป็นหลักประกันให้เด็กปฐมวัยที่อยู่ช่วงวัยสำคัญได้รับการอบรมเลี้ยงดู พัฒนา ให้การศึกษา และได้รับการปกป้องเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ได้แก่ 1) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี 2) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด 3) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยเพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ 4) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546, น. 17-19)

2. มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นิยามมาตรฐานการศึกษาว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นการบูรณาการทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ดังนั้น มาตรฐานการศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตจากการจัดการศึกษาเพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9(3) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก

ที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยมาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาและมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ยกเลิกมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 จึงได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 ไว้ในแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องนำมาเป็นแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มีจำนวน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักทดสอบเพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 75-76)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก ประกอบด้วย

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีและดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐานและแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย

- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

2.5 ให้บริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการจัด
ประสบการณ์

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ

3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข

3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไป
ปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
(สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ,
2562, น. 9-11) หมายถึง การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
เป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิด และหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับ
มาตรฐานการศึกษา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา
รายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แนวทางและขั้นตอนการจัดทำ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ
ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่
สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบทของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญ
ต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ
ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
 อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการ
เพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น
ต้องครอบคลุมทั้ง คุณภาพของเด็ก กระบวนการบริหารและการจัดการ และการจัดประสบการณ์
ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง

ประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา ถือเป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
ของสถานศึกษา มีประโยชน์ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทาง
ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน 2) สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทาง
ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา 3) ใช้เป็น

เครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง และ 4) มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา

กล่าวโดยสรุปมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 3 มาตรฐานที่นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยควบคู่ไปกับการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายใน เพื่อนำมาศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นโยบายด้านเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง 2) การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามข้อ 1 ต้องจัดให้เป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการ และที่ไม่ใช่ราชการ ระหว่างวิชาชีพที่สัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และระหว่างระดับต่าง ๆ ของการบริหารราชการแผ่นดินจากระดับชาติ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และ 3) รัฐและทุกภาคส่วนต้องร่วมกันระดมทรัพยากรให้เพียงพอแก่การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายข้อ 1 โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมืองคุณภาพ” และ ปรัชญา กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยทุกคนมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และเอกลักษณ์ มีความสามารถในการเรียนรู้ทุกสิ่ง กระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีจิตที่ซึมซับสิ่งที่เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ดังนั้น เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการดูแล พัฒนา และเรียนรู้อย่างรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย อย่างมีคุณภาพ และเท่าเทียม ตามศักยภาพ ตามวัย และต่อเนื่อง บนพื้นฐานของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีที่สุดสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพและความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงความสุข ความเป็นอยู่ที่ดี การคุ้มครองสิทธิ และความต้องการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย รวมทั้งการปฏิบัติต่อเด็กทุกคน โดยยึดหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม การเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการกระทำทั้งปวงเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและมีเป้าประสงค์สำหรับ เด็กปฐมวัยทุกคน ซึ่งหมายถึงเด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทย รวมถึงเด็กที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติดและเด็กที่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทย ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัย และต่อเนื่อง และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษาและสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน

นโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) จึงได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติ

ในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สถานศึกษาและครู มีแนวปฏิบัติพื้นฐานนำไปใช้วางแผนงานในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาการพัฒนาคุณภาพเด็กในช่วงปฐมวัย โดยให้ยึดหลักการสำคัญ คือ การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม (Holistic Development) ให้เด็กมีพัฒนา 4 ด้าน ประกอบด้วย ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมวัย รวมทั้งพัฒนาด้านตัวตน (Self-Development) พัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) ให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุมีผล และรู้จักกำกับตนเอง ทั้งนี้ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาและครู ดังนี้

สถานศึกษาได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ 6 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้เด็กฝึกใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนลงมือทำ นำเสนอ และสะท้อนความคิดเห็น ฯลฯ โดยครูเป็นผู้สนับสนุนและร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงบริบทของตัวเด็กและสังคมที่เด็กอาศัย 2) จัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ยึดหยุ่นสอดคล้องกับพัฒนาการหรือปรับเปลี่ยนตามความสนใจ สถานการณ์ บริบทหรือวิถีชีวิตจริงของเด็ก 3) จัดหาหรือพัฒนาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ ให้เด็กมีโอกาสดูได้เรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย ทั้งการเล่นอิสระ การเล่นร่วมกัน และการเล่นที่มีข้อตกลง 4) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ เชิงบวก อบอุ่น ปลอดภัย เป็นมิตร มีอิสระและท้าทาย ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเด็กกับเด็กและเด็กกับครู 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง รู้เท่าทันความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การวิจัยและพัฒนาสื่อ รูปแบบ วิธีการหรือนวัตกรรมสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยและ 6) ประสานความร่วมมือและสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน ในการดูแล พัฒนาและจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำหรับครู เนื่องจากการปรับรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยครั้งนี้ ครูมีบทบาทสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) จากครูผู้สอนปรับมาเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้สังเกต ร่วมเรียนรู้ไปกับเด็ก และเชื่อมโยงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาและเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ดังนั้น แนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับครู ต้องเกิด “5 สิ่งที่มีอยู่จริง” ดังนี้ 1) ครูมีอยู่จริง “ครูคุณภาพ ครูเพื่อศิษย์” มีจิตวิญญาณความเป็นครู ต้องเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพ มุ่งมั่น กล้าทำเพื่อเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่พึงพอใจ มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก 2) เด็กมีอยู่จริง “เด็กได้คิดวางแผน ทำแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเป็นที่ยอมรับ” พ่อแม่และครูต้องส่งเสริมสร้างควมมีตัวตน

ให้กับเด็กเคารพในความรู้สึกรักนึกคิดของเด็ก กระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้และตั้งเป้าหมายเอง ให้เด็กมีโอกาสตัดสินใจและเรียนรู้ผลจากการตัดสินใจ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน 3) หลักสูตรมีอยู่จริง “ให้โอกาสการเรียนรู้และความสำเร็จแก่เด็ก” หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ช่วยให้เกิดมีความพร้อมพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้และมีทักษะชีวิต 4) ครอบครัวยุคใหม่ “ครอบครัวอบอุ่น ปลอดภัย มีส่วนร่วมพัฒนาเด็ก” เด็กปฐมวัยจะได้รับการพัฒนาจากครอบครัวเป็นลำดับแรก ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยครอบครัวและสถานศึกษาต้องร่วมมือใกล้ชิด สื่อสารเชิงบวกสร้างความรู้ความเข้าใจ พัฒนาทักษะแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์และให้กำลังใจกันและกัน และ 5) เพื่อนร่วมงานมีอยู่จริง “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบ” สร้างความร่วมมือทั้งภายในและนอกสถานศึกษา พัฒนาการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพ ครูจะต้องทำงานร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาจะเน้นที่เด็กเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายใน

1. ความหมายและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงกำหนดไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 – 30 (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 7-8) ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดศึกษากำหนดไว้ในหมวดที่ 5 มาตราที่ 31 – 40 (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 9-12) และหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-49 (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 14-15) โดยเฉพาะมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การนิเทศภายในโดยเฉพาะนั้น มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดการกำกับ ติดตาม การจัดการศึกษาของผู้บริหารไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ยังได้กำหนดให้มีการนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การประเมินด้วย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนัก เห็นความสำคัญและนำไปปฏิบัติในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 3) ได้ให้นิยาม ไว้ดังนี้ “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ส่วน “การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือยุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

งานนิเทศภายใน โรงเรียน มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา ซึ่งในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาให้เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น แต่การดำเนินงานที่ผ่านมายังประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อีกมาก ส่วนใหญ่ที่พบในสถานศึกษา ได้แก่ ขาดแคลนวิทยากรและแหล่งวิทยากรที่จะให้ความรู้แก่ครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน และขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศ เพื่อใช้ในการจัดนิเทศภายในโรงเรียน เป็นต้น

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้กล่าวถึง หลักการและแนวคิดการนิเทศภายใน โรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 4-5) ดังนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกัน ในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศการศึกษา (Supervision) เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานกันกับ

กระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนถาวร ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของโรงเรียนว่า โรงเรียนสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ คือ คุณภาพผู้เรียน รวมทั้งโรงเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาของประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (2563, น. 305-311) กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ คำนึงถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และพลวัตของโลกยุคใหม่ ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชากรในทุกช่วงวัย ที่ต้องเผชิญความท้าทายกับวิถีชีวิตใหม่ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะและใฝ่เรียนรู้ (Learning Skills) สามารถเชื่อมโยงนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีทักษะชีวิต (Life Skills) ในโลกยุคใหม่ รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ (Active Citizen) มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based Curriculum) ในปัจจุบัน ไปสู่การเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน (Competency-based Learning) เป็นสำคัญ ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะแบบผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบถักทอความรู้ ทักษะ คุณลักษณะผู้เรียน ร่วมกันด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ผ่านการทำงานเป็นทีม และความร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน การมีครูอาจารย์ที่มีสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของท้องถิ่น

การนิเทศภายในโรงเรียน รัชสรรค์ สุทาร์มย์ (2564) หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ ประสบความสำเร็จในด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการสร้างเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคมอารมณ์ จิตใจและสติปัญญาให้เต็มตามวัยและศักยภาพ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนนั้น ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการปฏิบัติงาน

ของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและคุณภาพการจัดการศึกษา
 ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน มีความจำเป็น ดังนี้ 1) มุ่งการปรับปรุงคุณภาพของการจัด
 การศึกษา ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน 2) บุคลากรในสถานศึกษา มีข้อมูลสารสนเทศ และมีความ
 ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุด และ 3) บรรยาการในการนิเทศมีความเป็นกันเองและสามารถดำเนินการ
 นิเทศได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้ 1) มีระบบข้อมูลและ
 สารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผนนิเทศภายในโรงเรียน 2) มีระบบการการนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
 3) มีระบบการจัดการที่เน้นการพัฒนาครูและนักเรียน 4) มีระบบการติดตาม ประเมินผลที่เน้น
 ผลงานครู และ 5) มีระบบการเผยแพร่และขยายผล สำหรับหลักการนิเทศภายในโรงเรียน
 ประกอบด้วย 1) การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอน
 กระบวนการที่นิเทศภายในโรงเรียน 2) บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบ
 นิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 3) การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับ
 ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนมียุทธศาสตร์
 ดังต่อไปนี้ 1) สร้างภาพปลายทางให้ชัดเจน (เป้าหมาย) ซึ่งภาพปลายทาง หมายถึง สภาพความสำเร็จ
 ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งควรกำหนดให้ชัดเจนและครูทุกคนมองเห็นสภาพ
 ความสำเร็จให้ตรงกัน มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อที่จะได้ร่วมมือกันพัฒนาให้ไปสู่ความสำเร็จ
 ที่กำหนดนั้น และ 2) สร้างภาพงานที่ชัดเจนตลอดแนว (แนวดำเนินการ) ซึ่งภาพงาน หมายถึง
 การกำหนดภาระงานที่ต้องวางแผนการดำเนินการให้มุ่งสู่สภาพความสำเร็จที่กำหนดไว้ จะต้อง
 พัฒนาใครในเรื่องใดและพัฒนาอย่างไร

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาต้องมีสมรรถนะ ในการบริหารงาน
 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การสร้างระบบนิเทศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย
 และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางและจังหวะการเรียนรู้ของตนเอง
 (Personalized Learning) อย่างมีความหมาย มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ
 อย่างแท้จริง ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและความพร้อม
 ในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจุดเน้นของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้
 ในระดับอนุบาล มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทุกด้านทั้งร่างกาย
 อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บ่มเพาะปลูกฝังวินัย คุณธรรมและค่านิยมที่ดีด้วยความร่วมมือ
 ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา พัฒนาการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ ลงมือปฏิบัติ
 (Enactive) ด้วยการเรียนรู้ตามมุมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ของสมอง
 และจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เห็นแบบอย่างของพฤติกรรมกาณ์ดำเนินชีวิตที่ดีงาม
 ซึ่งเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูป ได้แก่ 1) ผู้เรียนทุกระดับ เป็นผู้มีความรู้ ทักษะและใฝ่เรียนรู้

มีทักษะในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ 2) ครูผู้สอนมีสมรรถนะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีจิตวิทยาการเรียนรู้ สื่อและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง มีความศรัทธาในวิชาชีพและความเป็นครู และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการ และการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีจิตวิทยาในการส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือกับบุคคล หน่วยงานและชุมชนในการส่งเสริมการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน

นอกจากนี้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการทุกคน จึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นของแต่ละบุคคล ทั้งด้านการใช้หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัด ประเมินผลและการใช้สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการสร้างสรรค์ การวิจัยและการสร้างผลงานทางวิชาการ การบริหารจัดการศึกษาและการนิเทศการศึกษา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

2. รูปแบบการนิเทศ

การนิเทศมีรูปแบบที่หลากหลาย เมื่อพิจารณาการศึกษา พบว่ารูปแบบการนิเทศขึ้นอยู่กับแนวคิด ความเชื่อตามยุคสมัย รูปแบบและลักษณะการนิเทศไม่แตกต่างกันนัก แนวคิดบางส่วนก็ไม่ใช่เป็นที่ยอมรับ บางแนวคิดก็ยังเป็นที่ยอมรับและที่เป็นที่รู้จัก การแบ่งลักษณะของการนิเทศก็แบ่งได้หลายรูปแบบ มีทั้งแบ่งตามวิธีการนิเทศ และตามแบ่งตามรูปแบบการนำไปใช้ มีดังนี้

รูปแบบการนิเทศของ Glickman (1980, p. 179) จัดกลุ่มได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Nondirective) เป็นรูปแบบที่ไม่ชี้นำ เป็นการสนับสนุนให้ผู้นิเทศเป็นผู้ฟัง ไม่ใช่ผู้ตัดสิน และมีหน้าที่สนับสนุนการตัดสินใจของครู การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative) เป็นรูปแบบการทำงานร่วมกัน เป็นการสนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความเท่าเทียมกับครู นำเสนอ โต้ตอบ และทำการตกลงร่วมกันถ้ามีการเปลี่ยนแปลงของแผนที่ตั้งไว้ และ การนิเทศแบบชี้นำโดยการควบคุม (Directive) เป็นรูปแบบที่ไม่ชี้นำ แต่นำเสนอให้ผู้นิเทศเป็นผู้กำหนดและบังคับใช้มาตรฐานพฤติกรรมของครูโดยการสร้างรูปแบบ การชี้นำ และการวัดระดับความสามารถ

รูปแบบการนิเทศของ Harris (1985, p. 79) แบ่งรูปแบบโดยยึดลักษณะเด่นของการนิเทศไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ การนิเทศที่เน้นการให้คำแนะนำ (Tractive Supervision) เป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศจะให้คำแนะนำ เช่น การประชุม อบรม การปฐมนิเทศ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศนำข้อแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข และการนิเทศที่เน้นความเป็นพลวัต (Dynamic Supervision) เป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศ กระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศใช้ความคิด นำสิ่งที่ได้จากการคิดไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

รูปแบบการนิเทศของ Tanner and Tanner (1987, p. 12) แบ่งรูปแบบการนิเทศตามลักษณะของปรัชญา และลักษณะของผู้นิเทศไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) การนิเทศแบบตรวจตรา (Inspection Supervision) เป็นการนิเทศแบบดั้งเดิม ผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจดูแลการปฏิบัติงานของโรงเรียนแต่ละแห่งว่าเป็นไปตามกฎ ระเบียบที่วางไว้ หรือมอบหมายหรือไม่ เช่น การสอนเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ 2) การนิเทศแบบให้ผลผลิต (Supervision as Product) เน้นไปที่การผลิตผู้เรียนของสถานศึกษาว่าสามารถผลิตผู้เรียนที่มีความสามารถ มีประสิทธิภาพ ออกสู่สังคม การนิเทศในลักษณะนี้จะมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ 3) การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) เน้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศให้มีความเหมาะสม โดยผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะพูดคุยกันเพื่อนำคำแนะนำต่าง ๆ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และ 4) การนิเทศเพื่อพัฒนา (Developmental Supervision) เน้นพัฒนาผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเองตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

รูปแบบการนิเทศของ มาลินี บุญยรัตพันธุ์ (2559, น. 281-282) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการนิเทศแบบเชิญชวน (Invitational Supervision) ไว้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสัมพันธ์แบบเชิญชวน นำไปสู่ความน่าเชื่อถือซึ่งกันและกัน ร่วมคิดร่วมทำ (Collaborative) และร่วมกันทำงานกับผู้รับการนิเทศ (Cooperative) เป็นขั้นสร้างความใกล้ชิดระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ 2) ขั้นวางแผนร่วมกัน ในขั้นตอนนี้ผู้นิเทศต้องชักชวนผู้รับการนิเทศอย่างมีอาชีพ กล่าวคือใช้ความชำนาญทางการสื่อสารในทางบวก ตั้งใจชวน (Intentionality) ให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจว่าการนิเทศจะเป็นการช่วยปรับปรุงวิชาชีพให้ดีขึ้น มีคุณภาพส่งผลต่อผู้เรียน 3) ขั้นให้ข้อมูลก่อนดำเนินการนิเทศ ในขั้นตอนนี้ ผู้นิเทศจะต้องทำความเข้าใจกับผู้รับการนิเทศ สัมมนา ชี้แจงทำความเข้าใจในสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ผู้นิเทศจะต้องมีจุดยืนด้านความไว้วางใจ (Trust) ด้านการยอมรับ (Respect) ด้านการมองโลกในด้านบวก (Optimism) และด้านความวางใจ และความตั้งใจ (Intentionality) 4) ขั้นลงมือปฏิบัติ ในขั้นตอนนี้ ผู้นิเทศอาจใช้เครื่องมือ เพื่อประกอบการนิเทศ เช่น การถ่ายภาพ การบันทึกเสียง หรือใช้แบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อนำมาพินิจพิจารณาร่วมกันกับผู้รับการนิเทศว่า

สิ่งใดควรคงไว้หรือควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้ดีขึ้น 5) ขึ้นประเมินผลโดยขั้นตอนนี้เป็นการประเมินจะต้องประเมินตั้งแต่โครงการการนิเทศ วิธีดำเนินการนิเทศ ผลผลิตของการนิเทศ และสรุปหัวข้อที่ควรพัฒนา เสนอวิธีการแก้ไข เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศประเมินผล การทำงานและ 6) ขึ้นการสร้างขวัญและกำลังใจอย่างเชียวชวน โดยทำให้ผู้รับการนิเทศ มีความภูมิใจที่สามารถ ขจัดปัญหาหรือจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ หลังจากได้รับการนิเทศ รวมทั้ง มีความรู้สึกว่าตน มีคุณค่า (Valuable)

รูปแบบการนิเทศของ อาทิตย์ญาโพธิ์สวย (2559, น. 14-15) กล่าวว่า การนิเทศ เป็นกรรมวิธีการร่วมมือของทุกคนในการปรับปรุงตน ปรับปรุงงาน โดยตลอดอย่างจริงจังยั่งยืน เป็นการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เสริมพลังคุณครูผู้ชั้นเรียน โดยมีอิสระในการกำหนดจุดหมาย การทำงาน รวมทั้งให้โอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยเกี่ยวกับการปฏิบัติการปรับปรุงหน่วยงาน มุ่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และดำเนินงานเป็นกลุ่มงาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ร่วมสร้างความ เข้าใจ ในขั้นนี้ทุกคนต้องรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองว่าเป็นหัวใจหลักของหน่วยงาน และย้ำเตือนให้ทุกคนยินยอมพร้อมใจปรับปรุงงาน 2) ร่วมพลังค้นหา เป็นขั้นระดมพลังสมอง ด้วยกัน ระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิด ถ่ายทอด ปรับปรุง แก้ไขและเชื่อมโยงประสบการณ์ 3) ร่วมพลังสร้างเป้าหมาย เป็นการพัฒนาแผนการเรียนการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ ซึ่งนำมาซึ่งการตั้งเป้าหมายของหน่วยงาน 4) ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เป็นการกำหนดบทบาทให้ชัดเจน ให้ทุกคนสลับกันเป็นหัวหน้าและผู้ปฏิบัติ แต่สิ่งที่จำเป็นคือ ครูทุกคนต้องเป็นส่วนหนึ่งส่วนใด ของกิจกรรม 5) ร่วมเรียนรู้สู่การแก้ปัญหา เป็นการนำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการทำงาน มาแก้ไขและพัฒนา 6) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การพัฒนา เป็นขั้นสรุปผลการทำงาน เพื่อเตรียมนำเสนอภาพรวมของการปรับปรุงหน่วยงาน 7) ร่วมเผยแพร่สู่ชุมชนและสังคม เป็นการเสริมสร้าง แรงใจ ยกย่องผลงานที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งจัดว่าเป็นการเสริมแรงทางบวกที่จะนำไปสู่การปรับปรุง หน่วยงานในหัวข้อถัดไป โดยแต่ละขั้นตอนจะช่วยเติมเต็มให้ขั้นถัดไปเกิดความชัดเจนมากขึ้น จนนำไปสู่การเสริมสร้างพลังคุณครูผู้ชั้นเรียน ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณา ร่วมกับการนิเทศแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน พบว่า การเสริมสร้างพลังในขั้นที่ 1-3 จะสัมพันธ์กับขั้นที่ 1 คือ การเยี่ยมชั้นเรียน และสังเกตการณ์เรียนการสอนในเวลาสั้น ๆ บันทึกสิ่งที่สนใจสั้น ๆ ส่วนขั้นที่ 4 และ 5 สัมพันธ์กับ ขั้นที่ 2 คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือพูดคุยหลังการสังเกตการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนของการร่วมกัน พัฒนา สุดท้ายขั้นที่ 6 และ 7 จะสัมพันธ์กับขั้นที่ 3 โดยเพื่อนครูให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

รูปแบบการนิเทศของ วชิรา เครือคำอ้าย, และ ชวลิต ขอดศิริ (2561, น. 102-103) ได้ใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ ได้รูปแบบการนิเทศที่ได้พัฒนาขึ้น มีชื่อว่ารูปแบบการนิเทศ PPLCA Plus (ดัดแปลงพีแอลซีเอ พลัส) โดยนำการออกแบบเชิงระบบ ADDIE Model มาใช้เป็นฐานคิดในการวิจัย ซึ่งดำเนินการด้วยวิธีการ (Research and Development: RD) (การวิจัยและพัฒนา) ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ หลักการ เงื่อนไขสำคัญและองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ + Plus ประกอบด้วย ขั้นเตรียมความรู้ก่อนการนิเทศ มีความมุ่งหมายของการดำเนินการ ผู้นิเทศเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ ให้แก่ครู/ผู้รับการนิเทศ ส่งเสริมครูให้เตรียมความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ วิเคราะห์แผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกัน ขึ้นเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อนำเครื่องมือสังเกตการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการบันทึกผลการชี้แนะ โดยคู่ขนานกับบันทึกผลการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะ และระบบพี่เลี้ยง วิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการชี้แนะพัฒนาร่วมกัน และขึ้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร/ ผู้นิเทศ/ ผู้รับการนิเทศ เพื่อดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมกรชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงจากผู้นิเทศ/ ผู้รับการนิเทศ และเพิ่มเติม (Plus) เป็นการน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 (King Bhumibol's Science) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการขั้นตอน ต่าง ๆ ใน 5 องค์ประกอบหลักร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มเติม (Plus) เป็นการค้นพบระหว่าง การนำรูปแบบการนิเทศมาใช้ในการศึกษา

อีกทั้งรังสรรค์ สุธารัมย์ (2564) สรุปรวบรวมการนิเทศโดยแบ่งออกได้หลาย ลักษณะดังนี้ (1) การนิเทศแบบการศึกษาดูงาน การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรของโรงเรียน ไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรใน สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองและพัฒนางานให้มีคุณภาพ มีขั้นตอนการนิเทศแบบศึกษาดูงาน ดังนี้ 1) เลือกสถานที่ศึกษาดูงานที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดูงาน 3) วางแผน ประสานงานกับสถานที่ที่จะไปดูงาน 4) แจ้งหน่วยงานที่ไปศึกษาดูงาน บรรยาย สรุปการดำเนินงานให้ฟัง 5) ควรใช้เวลาในการศึกษาดูงานให้นานพอสมควร 6) หลังจากศึกษา ดูงานแล้ว ควรกลับไปสรุปแนวคิดและวางแผนปรับปรุงงานต่อไป (2) การนิเทศแบบการประชุม

นิเทศ การประชุมนิเทศหมายถึง การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยผู้นิเทศเป็นผู้ศึกษาหาแนวทางในการแก้ปัญหา แล้วนำมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศ หรือผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศศึกษาและหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ ได้แนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและนำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างมีคุณภาพ มีขั้นตอนการนิเทศแบบการประชุมนิเทศ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้น ผู้รับการนิเทศรับทราบปัญหาจากผู้รับการนิเทศ แล้วสนทนาสอบถามถึงเรื่องราวที่เป็นปัญหานั้น ๆ และศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากเอกสาร ตำรา หรือจากประสบการณ์ หรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาปัญหาร่วมกัน ขั้นที่ 2 ขั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ผู้นิเทศนำอภิปรายถึงปัญหาของผู้รับการนิเทศ จึงร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และผู้รับการนิเทศตัดสินใจแก้ปัญหาแก่ผู้รับการนิเทศ หรืออาจร่วมกันตัดสินใจทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อนำไปดำเนินการต่อไป (3) การนิเทศแบบสนทนาทางวิชาการ การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้นำเสนอสนทนาคนหนึ่ง นำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการแก้แค้นครูในโรงเรียน และเพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนการนิเทศแบบสนทนาทางวิชาการ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหา ขั้นศึกษาปัญหามีวิธีการ คือ สืบหาปัญหา ความต้องการในเรื่องราวที่มีความสนใจร่วมกันหรือเป็นปัญหาร่วมกัน เช่น เรื่องการสอนภาษาไทยแบบบูรณาการ เรื่องการจัดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการคิด เป็นต้น แล้วลำดับ เรื่องที่ใช้สนทนาทางวิชาการตามความสำคัญ ความจำเป็นและความเหมาะสม ขั้นที่ 2 เลือกผู้นำสนทนาทางวิชาการ โดยเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในโรงเรียน ที่เห็นว่ามีความสามารถเป็นผู้นำสนทนาทางวิชาการได้ โดยผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องที่จะสนทนาได้อย่างลึกซึ้งกว่าผู้อื่น และเลือกบุคคลภายนอก หากเห็นว่า เรื่องที่จะสนทนานั้นค่อนข้างยากคณะครูในโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญเพียงพอ ผู้นำทางวิชาการ ควรหมุนเวียนกันไปเป็นผู้นำทางวิชาการ ไม่ควรเป็นผู้เดียวซ้ำ และประสานงานกับผู้นำสนทนาทางวิชาการ ทั้งในหรือนอกโรงเรียนโดยแจ้งวัตถุประสงค์ให้เข้าใจตรงกัน ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการ เริ่มจากกำหนดการสนทนาทางวิชาการในช่วงหลังรับประทานอาหารกลางวัน หรือช่วงว่างตอนใดตอนหนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสม โดยอาจกำหนดเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนตามความต้องการและทำปฏิทินไว้ให้ชัดเจน ในการสนทนาแต่ละครั้งจะใช้เวลาครั้งละ 30-45 นาที ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นขั้นการสังเกต สอบถามและบันทึก ความสนใจและความเข้าใจของผู้ร่วมสนทนาทางวิชาการ แล้วนำมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดดำเนินการพัฒนาตนเอง และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และ (4) การนิเทศแบบเยี่ยมชั้นเรียน

การเยี่ยมชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศไปพบและสังเกตการทำงานของครูในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการของครู ศึกษาปัญหาของครูในสถานศึกษา ประเมินผลการสอนของครูกระตุ้นให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู มีขั้นตอนการนิเทศแบบเยี่ยมชั้นเรียน ดังนี้ ขั้นที่ 1 สร้างข้อตกลงในการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน พบปะสนทนา สร้างความคุ้นเคยและสร้างเจตคติที่ดีในการนิเทศแก่ครู วางแผนการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน ร่วมกับครูในเรื่องต่าง ๆ เช่น กำหนดการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน จุดมุ่งหมายในการนิเทศ เรื่องที่ต้องการนิเทศตามความต้องการ/จำเป็น ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน ผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกันกับครู โดยเข้านิเทศเยี่ยมชั้นเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด และให้ความเป็นกันเอง เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่ครู ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำ วิเคราะห์ผลการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนร่วมกับครู และสรุปผลการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียน ขั้นที่ 4 ปรับปรุงการทำงาน ครูนำผลการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนมาปรับปรุงแก้ไข

ทั้งนี้การพัฒนารูปแบบการนิเทศของ วันทนา สมภักดี, และบุญชม ศรีสะอาด (2564, น. 196) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 Relationship: R (การสร้างความสัมพันธ์) ขั้นที่ 2 Planning: P (การวางแผน) ขั้นที่ 3 Action: A (การปฏิบัติ) และขั้นที่ 4 Development from Assessment: D (ประเมินสู่การพัฒนา) ส่วนกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ขั้นที่ 2 ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ขั้นที่ 3 ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) ขั้นที่ 4 การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ (Professional Learning and Development) ขั้นที่ 5 ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) และขั้นที่ 6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure)

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้ KIREE Model (ธิดา เมฆะทัต, และธีรพล เพียรเพ็ง, 2564, น. ข-ง) ผลการพัฒนาได้นวัตกรรมการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกล ที่มีองค์ประกอบเป็นบันได 5 ขั้นสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย ความรู้ (Knowledgeable) การนำไปใช้ (Implement) การสะท้อน (Reflective) การประเมินผล (Evaluate) และประสิทธิภาพ (Effective) มีรายละเอียดดังนี้ บันไดขั้นที่ 1 K: Knowledgeable (ความรู้) เป็นขั้นการพัฒนาทักษะความรู้ที่จำเป็นในการสอนของครู การเรียนของนักเรียน ตลอดจน การดูแลช่วยเหลือในการเรียนรู้ของผู้ปกครอง โดยครูต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทางไกล สมรรถนะด้าน ICT เทคนิคการสอนทางไกลแบบ Active Learning การสร้างแรงจูงใจ และแนวคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน (PhB) นักเรียนต้องมีการลงมือปฏิบัติ มีการค้นพบ และสร้างองค์ความรู้ มีทักษะดิจิทัล และ New Normal สำหรับผู้ปกครอง จำเป็นต้องทำหน้าที่เป็น ผู้ช่วยครูในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการใช้สื่อ ICT การปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการกระตุ้นการเรียนรู้ของบุตรหลาน บันไดขั้นที่ 2 I: Implement (การนำไปใช้) เป็นขั้นการนำ ความรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ Active Learning และกระบวนการ วัดและประเมินผลใน 4 ขั้น ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะกระบวนการ (Process) เจตคติ (Attitude) และ ICT บันไดขั้นที่ 3 R: Reflective (การสะท้อนคิด) หลังจากจบกิจกรรมการเรียน การสอน ผู้สอนทำการวิเคราะห์และสะท้อนผลการดำเนินงานของตนเอง โดยใช้กระบวนการ AAR เพื่อทบทวนการปฏิบัติที่เป็นจุดดี จุดบกพร่อง สิ่งที่ต้องการพัฒนา และกิจกรรมการป้อน ข้อมูลย้อนกลับ Feedback โดยการสังเกตการณ์สอน ให้คำชี้แนะและเสนอแนวทางในรูปแบบ 2 ระดับ คือ ระดับเพื่อนครู และระดับผู้บริหารบันไดขั้นที่ 4 E: Evaluate (การประเมิน) เป็นขั้นตอน การประเมินโดยใช้กระบวนการหมุนวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยการนำผลการสะท้อนคิด จากตัวผู้สอนและ Coacher ทั้ง 2 ระดับ มาเป็นประเด็นสนทนาในวง PLC ร่วมแลกเปลี่ยนเสนอ แนวทาง และให้คำปรึกษาร่วมกัน เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระบบในการพัฒนาการเรียนการสอน ทางไกล จึงกำหนดวง PLC เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้ (ด้านการพัฒนาการเรียน การสอนทางไกล) กลุ่มช่วงชั้น (ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนทางไกล) และกลุ่มบริหารงาน (ด้านส่งเสริมสนับสนุนการเรียนทางไกล) และ บันไดขั้นที่ 5 E: Effective (ประสิทธิภาพ) เป็นขั้น การประเมินผลที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้รูปแบบการนิเทศตามรูปแบบ KIREE Model ส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพ 4 หัวใจหลัก ได้แก่ หัวใจดวงที่ 1 กระบวนการในการพัฒนามีประสิทธิภาพ หัวใจ ดวงที่ 2 การสอนของครูมีประสิทธิภาพ หัวใจดวงที่ 3 การจัดการเรียนการสอนทางไกลมีประสิทธิภาพ และหัวใจดวงที่ 4 ความร่วมมือของผู้ปกครองมีประสิทธิภาพ

ผลการนำรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยใช้ KIREE Model ที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกลของครูผู้สอน ได้ผลที่เกิดกับครูผู้สอน ดังนี้ 1) ครูได้พัฒนาความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้ เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางไกล 2) ครูได้พัฒนา สมรรถนะด้าน ICT เนื่องจากสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลบังคับให้ต้องสามารถ ใช้ ICT ในการจัดการเรียนการสอนทางไกลได้ 3) ครูต้องมีการพัฒนาเทคนิคการสอนทางไกล แบบ Active Learning โดยคิดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจใหม่ ๆ อยู่โดยตลอด เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเข้าเรียนอย่างต่อเนื่อง 4) ครูได้พัฒนาทักษะและแนวคิดการจัดการ เรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เป็นฐาน (PhB) ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะในสถานการณ์

ปัจจุบัน และ 5) เกิดกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครูทั้งในวงสนทนาระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อร่วมแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนระดับช่วงชั้นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมนักเรียน และระดับกลุ่มบริหารงาน เพื่อร่วมกันดำเนินการในการปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถจัดการเรียนการสอนทางไกลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ผลที่เกิดกับนักเรียน ได้พัฒนาตนเองโดยการลงมือปฏิบัติในการเรียนรู้ด้วยระบบทางไกล โดยใช้ DEEP Application ได้แก่ 1) ZOOM, Google Meet, Microsoft Team เป็นต้น 2) สามารถค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ 3) มีทักษะทางด้านดิจิทัล สามารถใช้ดิจิทัลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม หรือมีความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligent) และ 4) ได้พัฒนาทักษะชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) อย่างรวดเร็ว เนื่องจากต้องใช้เพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ผลที่เกิดกับผู้ปกครอง ได้แก่ 1) ได้พัฒนาทักษะการใช้สื่อไอซีที เนื่องจากต้องดูแลช่วยเหลือบุตรหลานในการเรียนรู้ โดยเฉพาะผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่ยังไม่สามารถใช้สื่อไอซีทีในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้ปกครอง 2) เกิดการปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว เนื่องจากต้องช่วยเหลือบุตรหลานในการเรียนรู้ที่บ้าน จึงต้องกระตุ้นการเรียนรู้ของบุตรหลาน และต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำรงชีวิตทั้งด้านเวลาและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวและ ผลที่เกิดกับสถานศึกษา ได้แก่ 1) โรงเรียนได้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกล สำหรับใช้การนิเทศจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษา 2) โรงเรียนได้พัฒนาครูผู้สอนโดยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งเป็นการพัฒนาโดยความร่วมมือของครูและบุคลากรทุกคน และ 3) โรงเรียนสามารถแก้ปัญหาการเรียนด้วยระบบทางไกลของนักเรียนได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย

3. แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา

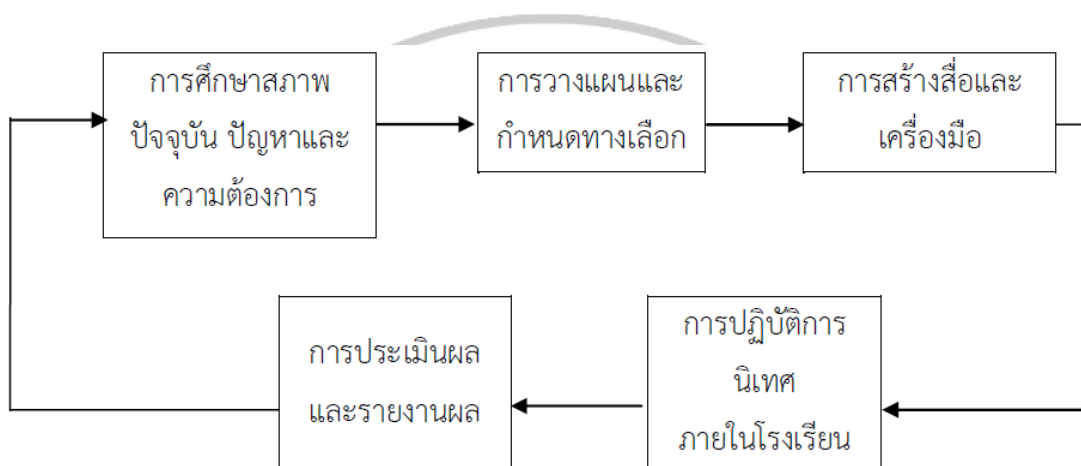
การนิเทศ กำกับ ติดตาม (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 12) เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ และเป็นกลยุธยมิตร เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ (1) ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอนระดับปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม (2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่

เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย (3) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามตามแผนการนิเทศ และนำผลการนิเทศ มาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง และ (4) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ได้กล่าวถึง หลักการและแนวคิดการนิเทศภายใน โรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 7-22) ดังนี้ การนิเทศภายใน โรงเรียน ศักยานิเทศก์จะเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนให้ระบบการนิเทศภายในโรงเรียนเกิดขึ้นด้วยการกิจบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการสร้างระบบนิเทศภายในโรงเรียน ในเรื่อง 1) ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน 2) จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน 3) หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 5) กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน 6) เทคนิค/วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน 7) กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่ ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน และโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 180-181) ประกอบด้วย 1) เพื่อให้การศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและให้ เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 2) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ 3) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน 4) เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการ ในวิชาชีพ และ 5) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา

ลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนดำเนินการ วางแผนการสร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ ติดตามและประเมินผล ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : หลักการและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 16)

สรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำ ครูผู้สอนในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

แนวทางการบริหารงานนิเทศของ สุพัตรา บุตรมี, สุวดี อุปินใจ, และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2563, น. 1-2) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า

1) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.29 ด้านที่สูงที่สุด คือ การวางแผน รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ การควบคุม การจัดการองค์กร และการประเมินผล ตามลำดับ

2) แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านภาวะการเป็นผู้นำ 4) ด้านการควบคุม และ 5) ด้านการประเมินผลการสอน

ในการพัฒนาวิชาชีพครูนั้น บทบาทที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพครู คือ การนิเทศจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพของครู และผู้เรียน สร้างขวัญ และกำลังใจให้กับครูให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางการศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการศึกษา ในสถานศึกษาให้ครูมีความรู้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ทั้งผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศที่อยู่ภายนอก โรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารที่ทำหน้าที่นิเทศ หรือครูที่นิเทศกันเองภายใน โรงเรียน (ผู้นิเทศภายใน) ที่มาปฏิบัติงานร่วมมือกันทำงานทางการศึกษา ให้คำชี้แนะ ส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้น ติดตาม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาคุณภาพ ครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การนิเทศจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานทางการศึกษา เพื่อให้ครู สามารถยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนได้สำเร็จ โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการมุ่งเน้นที่ผล การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อที่จะให้ครูได้รับการฝึกฝนทั้งทักษะและประสบการณ์ใน การประกอบอาชีพของตนเองอยู่ตลอดเวลา ผู้ทำหน้าที่นิเทศหรือศึกษานิเทศก์ต้องสามารถทำงาน ร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาและ เมื่อครูได้ร่วมกันทำงานเป็นทีมก็ยิ่งการส่งเสริมและย้อม ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

1. ความหมายและความสำคัญ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “รูปแบบ” มาจากภาษาอังกฤษว่า “Model” เป็นคำที่นิยมนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย พอสรุปได้ดังนี้

อุทุมพร จามรมาน (2541, น. 22) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึงโครงสร้างของ ความ เกี่ยวข้องของหน่วยต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ดังนั้นรูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่าหนึ่งมิติ หลายตัวแปร และตัวแปรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันในเชิงความสัมพันธ์และเชิงเหตุและผล

ทิสนา แยมมณี (2550, น. 220) กล่าวว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็น นามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไคอะแกรมหรือ แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รูปแบบเป็น เครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ ทั้งหลาย

เขาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, น. 27) กล่าวว่า รูปแบบคือวิธีการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนทั้งจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อสาร ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ภาพวาด ภาพเหมือน แผนภูมิ แผนผังต่อเนื่อง หรือสมการทางคณิตศาสตร์ ให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และในขณะเดียวกันก็สามารถนำเสนอเรื่องราวหรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างกระชับภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 46) กล่าวว่า รูปแบบอาจเป็นเพียงการจำลองของจริง หรืออาจจะมีลักษณะเป็นทฤษฎี หรืออาจเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติก็ได้

รัตนะ บัวสนธ์ (2555, น. 12) กล่าวว่า รูปแบบตรงกับคำว่า “model” มักจะหมายถึงภาพร่างที่แสดงถึงองค์ประกอบ ขั้นตอนการดำเนินงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออีกความหมายหนึ่งก็คือ ภาพย่อของทฤษฎีหนึ่ง ๆ ที่เขียนออกมาในลักษณะเป็นรูปธรรมเพื่อให้ง่ายแก่ความเข้าใจ นอกจากนี้ รัตนะ บัวสนธ์ (2558, น. 282) ยังได้กล่าวถึง คำว่า รูปแบบทางการศึกษา (Educational Model) ในการวิจัยหมายถึง แบบแผนที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ (ตัวแปร) ต่างๆ ที่มีต่อปรากฏการณ์ทางการศึกษาหนึ่งๆ ซึ่งสามารถเขียนแสดงให้เห็นได้ในรูปของแผนภูมิความสัมพันธ์ของสาเหตุระหว่างปรากฏการณ์ต่างๆ กับปรากฏการณ์ทางการศึกษานั้น

บุญชม ศรีสะอาด (Online) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่างๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

วิลเลอร์ (Willer, 1967, p. 15) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์ โดยอาศัยหลักการของระบบรูปนัย และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจนในนิยามความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง

กู๊ด คาร์เตอร์ (Good Carter, 1973, p. 198) กล่าวถึงความหมายของรูปแบบไว้ 2 ความหมายคือ 1) แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง หรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ 2) แบบจำลองของสิ่งที่เป็นอยู่

ฮูเซนและโพสเลทวาท (Husen, and Postlethwaite, 1975, pp. 137-138) กล่าวว่า รูปแบบมีความหมายที่แตกต่างจากทฤษฎี เพราะรูปแบบยังไม่ใช่อัจฉริยะที่ได้พิสูจน์แล้ว รูปแบบยังเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยพยายามวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบอย่างเป็นระบบด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อที่จะนำเสนอรูปแบบมาใช้ประโยชน์

ลองแมน (Longman, 1981, p. 668) ได้ให้ความหมายของคำว่า “Model” ไว้โดยสรุปอยู่ 3 ลักษณะ คือ 1) สิ่งซึ่งเป็นแบบย่อส่วนของของจริงซึ่งเท่ากับแบบจำลอง 2) สิ่งของหรือคนก็นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง 3) รุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

บาร์โด และฮาร์ดแมน (Bardo and Hartman, 1982, p. 245) กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ไว้ว่า “เป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจ เพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือ บรรยายคุณสมบัตินั้น ๆ” นอกจากนี้รูปแบบเป็นอะไรบางอย่างที่เราพัฒนาขึ้นมาเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม เพราะการทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยาก

จากการศึกษารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

2. ประเภทและองค์ประกอบรูปแบบ

รูปแบบสามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ได้มีผู้จำแนกประเภทของรูปแบบดังนี้

กัมภีร์ สุดแท้ (2533, น. 11) ได้สรุปเกี่ยวกับประเภทรูปแบบไว้ว่า เป็นการแบ่งประเภทรูปแบบหรือแบบจำลองนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการสร้าง และสร้างจากแนวคิดของทฤษฎีโดยสรุปจากลักษณะการแบ่งประเภทของรูปแบบ พบว่า แบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้ของผู้ที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ และสร้างจากแนวคิด ทฤษฎีที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2554, น. 46) จำแนกรูปแบบหรือโมเดลเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) โมเดลเชิงบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้คำบรรยายระบุถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และมีคำอธิบายถึงปรากฏการณ์ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น 2) โมเดลเชิงรูปภาพ เป็นการนำเสนอโดยใช้รูปภาพ หรือสัญลักษณ์จำลอง แสดงถึงแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และลากเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น และ 3) โมเดลเชิงคณิตศาสตร์ เป็นการนำเสนอโดยใช้สัญลักษณ์แทนแนวคิด หลักการ หรือตัวแปร และใช้ฟังก์ชันคณิตศาสตร์เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด หลักการ หรือตัวแปรเหล่านั้น

สมิทธิ กลาสและมิลเลอร์ (Smith, Glass, & Miller 1980, p. 461) จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) จำแนกออกเป็น รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้าและ

รูปแบบเสมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อน จะทำการทดลอง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกหัดบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก และ 2) รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) จำแนกออกเป็นรูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น และรูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น เป็นต้น

ฮูเซ็นและโพสเลทเวท (Husén & Postlethwaite, 1994, p.38 - 66) ได้กล่าวถึงประเภทของรูปแบบไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1) รูปแบบเชิงอุปมาหรือเปรียบเทียบ (Analogue Models) เป็นรูปแบบที่ใช้หลักการคิดหาเหตุผล รูปแบบนี้นิยมใช้ในสาขาวิทยาศาสตร์ทางกายภาพ ไม่นิยมนำมาใช้ในสาขาสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ ตัวอย่างของรูปแบบประเภทนี้ที่ใช้ในทางการศึกษา คือ ขนาดของโรงเรียนหรือจำนวนของนักเรียนในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับจำนวนนักเรียนที่เข้ามาและออกไปโดยที่จำนวนที่เข้ามาจากหลายแหล่ง เช่น ตามเกณฑ์อายุ ตามเขตพื้นที่ ตามการย้ายเข้ามาอยู่ของผู้ปกครอง ส่วนจำนวนนักเรียนที่ออกไป มาจากหลายแหล่งหลายปัจจัยด้วยกัน เช่น อพยพตามผู้ปกครองออกไปอยู่ที่อื่น สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน รูปแบบนี้มีประโยชน์ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงและการทำนายในอนาคต ซึ่งสามารถใช้ในการวางแผนและการกำหนดนโยบายได้ 2) รูปแบบเชิงภาษา/รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Models) เป็นรูปแบบเชิงนามลักษณ์ที่แสดงออกด้วยการใช้คำพูด ภาษาท่าทาง รูปภาพ เป็นหลัก แต่รูปแบบนี้มีจุดอ่อนที่ขาดความชัดเจนแน่นอนที่ยากต่อการทดสอบ ฉะนั้นรูปแบบนี้จึงขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการใช้ภาษาในการอธิบายจึงทำให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น 3) รูปแบบเชิงแบบแผน (Schematics Models) เป็นรูปแบบที่แสดงแผนที่หรือแผนภูมิที่จะพยายามเชื่อมโยงหน่วยและกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามาสัมพันธ์กัน รูปแบบนี้นิยมใช้ในสาขาจิตวิทยา รูปแบบหนึ่งที่ใช้กันคือรูปแบบของ Guilford ที่เกี่ยวข้องกับระดับสติปัญญา และเกี่ยวข้องกับ 3 มิติ คือ ด้านเนื้อหา ด้านผลลัพธ์ และด้านการจัดกระทำ 4) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematics Models) รูปแบบนี้เป็นการแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ หรือตัวแปร โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เริ่มนิยมใช้มากขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ในสาขาวิชาพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ และจิตวิทยา ส่วนสาขาทางการศึกษามีการใช้น้อยในการวิจัย แต่มีการนำมาใช้บ้างในเรื่องของการประเมินรูปแบบเชิงคณิตศาสตร์นี้มีประโยชน์ที่สามารถทำให้ข้อสันนิษฐานได้มีการพิจารณาด้วยเชิงปริมาณ และทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์นี้สามารถเขียนความสัมพันธ์ได้ในรูปสูตร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ และ 5) รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models) รูปแบบนี้เริ่มมาจากการนำเทคนิค

การวิเคราะห์เชิงข้อความ มีตัวแปรที่สลับซับซ้อนได้ เริ่มได้รับความสนใจในช่วงหลังปี ค.ศ. 1970 และนิยมใช้ในการวิจัยมากขึ้น เชื่อกันว่ารูปแบบนี้เริ่มใช้ในสาขาพันธุศาสตร์ ซึ่งมีการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ แนวคิดสำคัญของรูปแบบเชิงเหตุผลนี้จะเกี่ยวข้องกับการสร้างสมการ โครงสร้างอย่างง่ายของสาเหตุกับตัวแปรต่างๆ ภายใต้การให้เหตุผลการตัดสินใจ รูปแบบเชิงเหตุผลนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบเชิงเส้นเดียว (Recursive Model) และรูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-Recursive Model)

คีวส์ (Keeves, 1997, p. 386-387) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นรูปแบบของการใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงกับปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม ในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่ง ขึ้นไป รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ 2) รูปแบบเชิงภาษา (Sematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยการใช้ภาษา ทั้งการพูดและการเขียน รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์ 3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่แสดงคิดผ่านสูตรคณิตศาสตร์ ซึ่งส่วนมากจะเกิดขึ้นหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว 4) รูปแบบเชิงแผนผัง (Schematic Model) เป็นรูปแบบที่เป็นการแสดงความคิดให้สื่อออกมาเป็น แผนผัง แผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ เป็นต้น และ 5) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual Model) เป็นรูปแบบที่เป็นการแสดงความคิดเห็นถึงความสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่างๆ ของสภาพการณ์หรือปัญหาใดๆ รูปแบบด้านศึกษาศาสตร์ มักจะเป็นแบบนี้เป็นส่วนใหญ่

สรุปได้ว่า ประเภทของรูปแบบมีหลากหลายแตกต่างกันออกไป การเลือกใช้รูปแบบจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เหมาะสม การแบ่งประเภทของรูปแบบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายรูปแบบนั้น ๆ

องค์ประกอบของรูปแบบ มีรายละเอียดที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

สมาน อัสวภูมิ (2550) กล่าวถึงรูปแบบที่ดีควรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ

1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ในการพัฒนารูปแบบใดๆ ก็ตาม ผู้ออกแบบรูปแบบ ต้องรู้ว่า จะออกแบบรูปแบบการดำเนินงานนี้ขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ใด ซึ่งโดยทั่วไปก็มักจะพัฒนา รูปแบบขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลคืออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขึ้นมาก็เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานของรูปแบบ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ที่กำหนดไว้ ผู้ออกแบบรูปแบบต้องกำหนดว่าจะออกแบบรูปแบบนั้นๆ บนฐานคิดของทฤษฎี และหลักการใดบ้าง เช่น หลักการประการหนึ่งของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ “หลักร่วมกันรับผิดชอบ” หมายความว่าคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันรับผิดชอบ เป็นต้น 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักการ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผู้พัฒนารูปแบบ ต้องออกแบบระบบงานของรูปแบบเพื่อเป็นกลไก ในการดำเนินงานของรูปแบบ เช่น การจัด โครงสร้างองค์การ การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ต่าง ๆ และที่จำเป็นอื่นๆ พร้อมกับการ กำหนดบทบาทหน้าที่ ความสัมพันธ์ และการทำงานร่วมกัน ของระบบเหล่านั้นเพื่อการบรรลุ วัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ โดยการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมและอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ หมายถึง การกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการ ประเมินผลรูปแบบ ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบและการประเมินการดำเนินงานตามรูปแบบว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ หรือไม่เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบทำหน้าที่ตามที่ออกแบบไว้มากน้อย เพียงใด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ตลอดจนการกำหนด แนวทางในการพัฒนา รูปแบบต่อเนื่องต่อไปได้ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ หมายถึง การอธิบายคำศัพท์เฉพาะ ที่นำมาใช้ในการออกแบบรูปแบบเพื่อสื่อความให้ตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้และ 7) ระบุ เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากรูปแบบมีข้อจำกัดของตนเอง ดังนั้น ผู้ออกแบบรูปแบบ ควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จ และข้อระมัดระวังเพื่อป้องกัน ปัญหาอาจจะเกิดขึ้น เป็นต้น

บราวน์ และ โมเบิร์ก (Brown and Moberg, 1980, p. 16-17) ได้สังเคราะห์รูปแบบ ขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

ไอแวนเซวิช เจเอ็มดอนเนลลีเจเฮส และกิบสันเจแอล (Ivancevich, J. M., Donnelly, J. H., & Gibson, J. L., 1989) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบเชิงระบบประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลผลิต (Output) 4) ข้อมูลป้อนกลับจาก สภาพแวดล้อม (Environment Feedback) การพิจารณารูปแบบในลักษณะนี้ถือว่าผลผลิตของระบบ เกิดจากการที่มีปัจจัยนำเข้าไปผ่านกระบวนการซึ่งจะจัดกระทำให้เกิดผลผลิตขึ้น และให้ความ สนใจกับข้อมูลป้อนกลับสภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ คือ

1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ

กีวส์ (Keeves, 1997, p. 386-387) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบดังนี้ 1) รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (prediction) ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถพิสูจน์ ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้ 2) โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์/เรื่องนั้นได้ 3) รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะหาความรู้ และ 4) รูปแบบควรจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบจะมีจำนวนเท่าใด ประกอบด้วยอะไร มีโครงสร้าง และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ

ได้มีผู้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบไว้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 1-3) ได้กล่าวถึง กระบวนการวิจัยการพัฒนารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

ถาวร เสงี่ยม และคณะ (2552, น. 74) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบอาจจะมีการขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันออกไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ของรูปแบบ วาโร เฟ็งสวัสดี้ (2553, น. 9) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย และ 2) การศึกษาจากบริบทจริง ในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ

หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น และการจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ ในข้อ 1) และข้อ 2) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อนำมา จัดทำรูปแบบ

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยบางเรื่องนอกจากจะศึกษาตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัย ยังอาจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการพัฒนารูปแบบก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวัง หรือไม่ ซึ่งการทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้ 1) การทดสอบรูปแบบด้วยการ ประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการ ประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน (สุมิต ว่องวานิช, น. 2549 อ้างใน วาโร เฟิงส์วัสต์, 2553, น. 10) ดังนี้ 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง 3) มาตรฐานความ เป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ 4) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้าน กฎหมายและศีลธรรมจรรยา และ 5) มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครบถ้วน (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามต้องการอย่างแท้จริง 2) การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่อง ไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการ ความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่ง Eisner (1976, อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วัสต์, 2553, น. 10) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิดดังนี้ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะ ในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการตัดสินใจเสมอไป รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วย

เครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าคุณวฒินั้นเที่ยงธรรมและมีคุณพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง รูปแบบที่ยอมรับให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ 3) การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ และ 4) การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

สมาน อัสวภูมิ (2550, น. 81- 83) ได้เสนอแนวปฏิบัติในการวิจัยพัฒนารูปแบบมีขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดขอบเขตและสาระของรูปแบบต้นร่าง เป็นขั้นตอนแรกในการคิดค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยอาจจะเริ่มต้นจากการทบทวนสภาพปัญหาและประสบการณ์ที่พบในการทำงาน หรือศึกษารายงานการดำเนินงานของหน่วยงาน หรืองานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นฐานในการออกแบบรูปแบบต้นร่าง 2) ทบทวนวรรณกรรมและปรับปรุงแบบต้นร่าง หลังจากได้ต้นร่างรูปแบบตามขั้นตอนที่หนึ่งแล้ว ผู้วิจัยควรได้มีการศึกษา ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบแนวคิดและรูปแบบต้นร่างว่ามีส่วนใดที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะนำรูปแบบต้นร่างไปขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบต้นร่าง หรือผู้วิจัยอาจจะเสนอรูปแบบต้นร่างต่อที่ประชุมของนักปฏิบัติหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น หรือระดมสมองแบบ Focus Group เสร็จแล้ว นำข้อมูลใหม่ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือ ความเห็นจากที่ประชุมมาปรับปรุงรูปแบบต้นร่างให้ดียิ่งขึ้นก่อนใช้เป็นแนวทางในการศึกษาสภาพปัจจุบันต่อไป 3) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาตามกรอบแนวคิดของรูปแบบต้นร่าง หลังจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบต้นร่างแล้ว ให้ใช้รูปแบบต้นร่างที่ได้เป็นกรอบความคิดในการออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการศึกษาสภาพจริงการดำเนินงานในเรื่องที่ออกแบบรูปแบบ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า

การดำเนินงานนั้น ในกรณีต่าง ๆ มีสภาพและปัญหาอย่างไร ตามกรอบตัวแปรของรูปแบบต้นร่าง และสอบถามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องว่า หากมีการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติของรูปแบบต้นร่าง ผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีความเห็นอย่างไร หากจะใช้รูปแบบใหม่เป็นแนวทางในการดำเนินงาน จะเป็นไปได้หรือไม่ เป็นต้น เสร็จแล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำรายงานเป็นรายกรณีและผลสรุป โดยภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป 4) การออกแบบรูปแบบขั้นสุดท้าย หมายถึง การปรับปรุงรูปแบบต้นร่างครั้งสุดท้ายก่อนนำไปตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาภาคสนามมาใช้เป็นฐานในการปรับแก้องค์ประกอบ ของรูปแบบต้นร่างตามข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบขั้นสุดท้ายนี้ นอกจากจะปรับปรุงสาระของรูปแบบตามข้อมูลที่ได้แล้ว ผู้วิจัยอาจจะใช้วิธีการขอคำปรึกษา แนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือศึกษาวิเคราะห์ ความสอดคล้องของรูปแบบกับหลักการ ทฤษฎีและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ก่อนนำไปตรวจสอบ คุณภาพของรูปแบบ ตามวิธีการและเครื่องมือที่ผู้วิจัยออกแบบไว้ต่อ และ 5) การตรวจสอบคุณภาพ รูปแบบ ขั้นตอนสุดท้ายในการพัฒนารูปแบบ คือ การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ ตามที่ ออกแบบไว้ในขั้นตอนที่ 4 ซึ่งโดยทั่วไปอาจจะเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งต่อไปนี้ ตามความเหมาะสมของ รูปแบบ เวลา และงบประมาณในการดำเนินการ ดังนี้ ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้วิจัย จะนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้นต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 15-20 คน พร้อมกับแบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่าง ๆ ตรวจสอบโดยการ ประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนานักลคที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน หนึ่ง แล้วนำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เสร็จแล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิพากษ์ ประเมิน รูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะต่อไป ตรวจสอบโดยการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในสภาพจริงหรือ เหตุการณ์จำลอง ตามแบบแผนที่ออกแบบไว้ เพื่อสังเกตรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นจาก ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบต่อไป

หลังจากได้ข้อมูลจากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยควรได้ ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบเพิ่มเติม พร้อมกับสรุปข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เห็นว่า สำคัญต่อรูปแบบและการนำรูปแบบไปใช้ต่อไป

วิลเลอร์ (Willer, 1986, p. 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของ รูปแบบ

นอกจากนี้ ในกระบวนการดำเนินงาน Kemmis & McTaggart (1988, p. 11) ได้อธิบายกระบวนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย ประกอบด้วยกิจกรรมดำเนินงานที่สำคัญ 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Acting) 3) การสังเกต (Observing) และ 4) การสะท้อนคิด (Reflecting) ดังรายละเอียดดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติการนิเทศไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการทำการวิเคราะห์ปัญหาหรือความต้องการในการปรับปรุงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการบริหารงานนิเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้วางแผน เลือกรูปแบบการแก้ไขปัญหาคำสั่งถึงปัจจัยสนับสนุนขัดขวางความสำเร็จในการปัญหา โดยทั่วไปการวางแผนจะต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นทั้งนี้เพื่อจะสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคต 2) การปฏิบัติการ (Acting) เป็นนำแผนที่ได้วางไว้มาให้เกิดการปฏิบัติการและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้มีโอกาสแปรเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขและข้อจำกัดของสถานการณ์เวลานั้นได้ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระหว่างการดำเนินการ และทดสอบการดำเนินการเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพ 3) การสังเกต (Observing) เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผน ผลที่เกิดขึ้นและเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้รับกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ รวมทั้ง การสังเกตปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติตามแผนว่ามีสภาพหรือลักษณะเป็นอย่างไร การสังเกตที่ดี ควรจะต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างคร่าว ๆ รวมทั้ง บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเพื่อใช้ในขั้นตอนต่อไป และ 4) การสะท้อนคิด (Reflecting) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตเพื่อทำความเข้าใจสาเหตุของผลที่ได้และผลการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ ตลอดจนการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การสะท้อนกลับโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลที่มีส่วนร่วม เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือการแก้ไขที่จำเป็น รวมทั้ง ปรับแผนการดำเนินการต่อไปตามการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ

จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนารูปแบบดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกต และการสะท้อนคิด 4) ประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

ส่วนคู่มือรูปแบบ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2542, น. 12) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง สมุดหรือหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบวิชาหรืออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการระบบราชการ (2552, น. 27) ได้เขียนถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ได้ผลลัพธ์ที่เหมือนกัน และคงที่ 2) ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใช้บริการทราบและเข้าใจว่าควรทำอะไรก่อนและหลัง เพราะจะแสดงถึงลำดับขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน (Flow of Steps) 3) ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ใช้บริการทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใคร เพราะจะระบุรายละเอียดอย่างครบถ้วน 4) เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร เพราะถ้าผ่านการพิจารณา ทบทวนและอนุมัติแล้ว จะมีการแสดงวัตถุประสงค์ในการจัดทำอย่างชัดเจน 5) เพื่อให้ผู้บริหารติดตามงานได้ทุกขั้นตอน เพราะมีการแจกจ่ายไปยังผู้เกี่ยวข้องทุกคนและจัดเก็บไว้อย่างดี 6) เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม เพราะช่วยสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนและรายละเอียดได้ครบถ้วนมากกว่าการอธิบายด้วยวาจาเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจอธิบายตกหล่นไม่ครบถ้วนเพราะในบางกระบวนการอาจมีพนักงานมากหรือเข้าใหม่อยู่ตลอดเวลาจึงป้องกันการทำงานที่ไม่เหมือนกัน 7) ใช้สื่อในการประสานงานเพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาเกิดขึ้น สามารถใช้ในการประชุมหรือประสานร่วมกัน 8) ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน 9) ได้งานที่มีคุณภาพตามที่กำหนด และ 10) ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสนแต่ละหน่วยงาน

ในส่วนของเรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554, น. 7) ได้ให้นิยามคู่มือการปฏิบัติงานว่า หมายถึง เอกสารที่แต่ละหน่วยงานสร้างขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น และใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน อีกทั้งยังสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบวิธีและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในอนาคต ซึ่งมีคุณค่าการนำไปใช้ ดังนี้ 1) เปรียบเหมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้น และสิ้นสุดของกระบวนการ 2) เป็นเอกสารที่ใช้ประกอบในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีคำอธิบายการปฏิบัติงานซึ่งมีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์และมีรายละเอียดครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่องในแต่ละงานโดยจัดทำเป็นรูปเล่ม 3) สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน 4) เป็นเอกสารเชิงคุณภาพซึ่งรวบรวมกฎหมายพระราชบัญญัติ กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบพร้อมทั้งแนวทางในการดำเนินงานรวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อเสนอแนะ 5) ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่าง ๆ

ขององค์กรและวิธีควบคุมกระบวนการนั้น และ 6) มักจัดทำขึ้นสำหรับลักษณะงานที่ซับซ้อนมีหลายขั้นตอนและเกี่ยวข้องกับคนหลายคน

แสงรุณีย์ มีพร (2558, น. 544) ได้พัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในการสร้างคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการของคู่มือพัฒนา การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ โดยกระบวนการของคู่มือพัฒนา พบว่า คู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่สร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนผลการทดลองใช้คู่มือกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า คู่มือพัฒนานี้มีประสิทธิภาพ 92.21/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และประสิทธิผลของคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา หลังใช้คู่มือพัฒนาสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาคู่มือครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปได้จัดทำคู่มือรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน คือ 1) บทนำ ที่มาและความสำคัญของกระบวนการบริหารงานนิเทศภายใน 2) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 3) นิยามศัพท์ 4) คำชี้แจงคู่มือการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 5) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 6) บรรณานุกรม และ 7) ภาคผนวก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศมีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษางานวิจัยไว้หลายคน ดังนี้

กรวิทย์ เกษบรรจง และ สุเทพ ลิ่มอรุณ (2557, น. 73) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมและด้านการตัดสินใจ เป็นอันดับต่ำสุด

2. การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการฝึกอบรมครูประจำการอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาครูเป็นอันดับต่ำสุด 3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนคือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการสื่อสารด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลและด้านแรงจูงใจโดยมีประสิทธิภาพในการทำน่าย้อยละ 59.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เดชณัฏฐ์ เนียมสุวรรณต์, อนุชา กอนพวง, ปกรณ์ ประจัญบาน และฉลอง ชาตรู ประชีวิน (2558, น. 49) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการนิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายภารกิจการนิเทศการศึกษา และ 3) กระบวนการการนิเทศการศึกษา และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีความเหมาะสม และผู้บริหารการศึกษา องค์คณะบุคคล ศึกษาพิเศษ ประธานเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาไปใช้มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

ปัทมา ภาวณิ จันทรา, ปภาดา ไชยดวงจินดา, และรัชพล ศรีธรรม (2559, น. 149-150) ได้ศึกษาการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การประชุมนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 รองลงมา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์นิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52, 2.50, 2.49 และ 2.48 ตามลำดับ ปัญหาการดำเนินงาน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องการนิเทศ ด้านการสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้นิเทศและครูผู้ดูแลเด็กไม่มีการใช้เครื่องมือที่มีการตกลงร่วมกัน การใช้เครื่องมือในการนิเทศไม่หลากหลายและไม่ครอบคลุม การนิเทศไม่มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน และผู้รับการนิเทศไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนิเทศ สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พบว่า อยากให้มีการอบรมให้ความรู้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนมีการนิเทศ อยากให้มีการใช้เครื่องมือที่มีการตกลงร่วมกันกับครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีการจัดวิธีการนิเทศ

และใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมที่สุด ควรมีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยสร้างข้อตกลงร่วมกัน และควรมีการเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แนวทางการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามตัวชี้วัด เป้าประสงค์ หรือข้อบ่งชี้ที่กำหนดไว้ จัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) ระหว่างสามฝ่าย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ โดยมีขอบเขตเนื้อหาในการนิเทศที่ชัดเจน สร้างเครื่องมือทดลองก่อนการนำไปใช้งานจริง การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองบนพื้นฐานของความเสมอภาค ลดชั่วโมงงานประจำลงจากเดิม สรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการและวิธีการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นิเทศได้ทราบ ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การนิเทศ และกำหนดรูปแบบการประชุมวิเคราะห์ที่เหมาะสม

สุชาธิณี ปั่นก้อน และทศพล ชีวะพร (2561, น. 212) ได้ศึกษาการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาและมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษากับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่.01 และสมการพยากรณ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (X_1) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (X_2) และด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_3) โดยการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาสามารถพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยรวมได้ร้อยละ 53.50 ($R^2 = 0.535$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิไลลักษณ์ ป้องญาติ และประหยัด ภูมิโคกรักษ์ (2561, น. 45) ได้ศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของครูมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดแนะนำดำเนินงานในหน่วยงาน และด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ 2. เปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติศักดิ์ อังคะนาวัน และอภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ (2561, น. 193) ได้ศึกษาการนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแนะนำช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาจัดขึ้นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นนั้น จะขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์ผู้ทำงานร่วมกับครู ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่ศึกษานิเทศก์นำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาโดยให้ครูมีโอกาสค้นคว้างานที่จะต้องทำด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความงอกงามขึ้น เมื่อได้เรียนรู้และมีความเจริญงอกงามแล้ว ย่อมจะได้รู้จักปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษามีใจเน้นการปรับปรุงตัวครู โดยเห็นว่าครูยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ในการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียน หากแต่ให้ความสำคัญไปถึงนโยบายการศึกษา จุดประสงค์ของการให้การศึกษา การพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรที่ใช้ วัสดุอุปกรณ์การสอนและวิธีสอนของครู สิ่งแวดล้อมของครูและผู้เรียน ในขณะที่เรียน เป็นต้นและปัจจัยที่สำคัญของการนิเทศการศึกษา เพราะปัจจุบันการศึกษาไทยได้เปลี่ยนเป็นการศึกษา 4.0 เพราะสังคมเรากำลังเข้าสู่สังคมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังคมดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม เน้นอง งานในด้านการศึกษาจึงได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงหลาย ๆ อย่างทั่วโลก เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ทั้งทางสื่อสังคมออนไลน์ และสื่อสารมวลชนด้วยรูปแบบต่าง ๆ ทำให้การกระจายข่าวสารความรู้ได้รวดเร็ว รู้เท่าทัน และได้รับข่าวสารอย่างรวดเร็วจากทั่วโลก ดังนั้น การนิเทศการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อวิชาชีพครู เพราะครูเราจะสอนเด็กได้ดีครูจำต้องมีองค์ความรู้ ซึ่งได้จากที่ตนเองได้ศึกษา และพัฒนาตนเอง และจากการได้รับคำแนะนำ การนิเทศการศึกษาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

วชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ (2561, น. ข-ค) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง ชื่อว่า “ดัมเบิลพีแอลซีเอ พลัส” (PPLCA Plus) โดยนำการออกแบบเชิงระบบ ADDIE Model มาใช้เป็นฐานคิดในการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบการนิเทศที่ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ หลักการ เงื่อนไขสำคัญ และองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1. ขั้นเตรียมความรู้ก่อนการนิเทศ (Preparing : P) 2. ขั้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ (Planning: P) 3. ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ

(Learning and Sharing: L) 4. ขั้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring: C) 5. ขั้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศ (After Action Review: A) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า มีความเห็นค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศฯ สำหรับของผลการนำรูปแบบการนิเทศดังกล่าวไปใช้ ทำให้เกิดข้อค้นพบระหว่างการศึกษา คือ พลัส (Plus) ได้น้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 (King Bhumibol's Science) มาปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งนำลักษณะเด่นของหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้แตกต่างกัน ผู้รับการนิเทศสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับดีมาก และสามารถบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ได้ชัดเจน

บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง, สุขแก้ว คำสอน และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, น. 413 - 414) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า 1. ความต้องการจำเป็นในการนิเทศของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนั้นมีความต้องการจำเป็นทุกด้าน 2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยกระบวนการ 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประชุมวางแผนการนิเทศการสอน (Planning) ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม (Information) ขั้นที่ 3 ทำการนิเทศการสอนและสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอน (Doing) ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอน (Analysis) ขั้นที่ 5 ประชุมหลังการนิเทศการสอน (Post-Observation Conference) ขั้นที่ 6 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing) ขั้นที่ 7 ประเมินผลการนิเทศการสอน (Evaluation) ขั้นที่ 8 รายงานผลการนิเทศ (Report) ผลจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากการใช้รูปแบบการนิเทศ ทำให้ครูมีสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

วันทนา สมภักดี และบุญชม ศรีสะอาด (2564, น. 185 - 186) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การสร้างความสัมพันธ์ และการประเมินสู่การพัฒนา และผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ การปฏิบัติ การวางแผน และการประเมินสู่การพัฒนา 2) รูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย (1) การสร้างความสัมพันธ์ (2) การวางแผน (3) การปฏิบัติ และ (4) การประเมินสู่การพัฒนา ส่วนกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู ประกอบด้วย (1) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (3) ภาวะผู้นำร่วม (4) การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ (5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ (6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน 3) ผลการใช้รูปแบบการนิเทศผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศที่พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ครมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากที่สุด และเอกสารประกอบคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

ธนศพล อินทร์จันทร์ (2563, น. 127) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.97) และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = 0.98) 2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้แก่ 2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ควรมีการจัดงบประมาณ พัฒนาอาคารสถานที่ จัดอัตรากำลังครู 2.2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก จัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้เพียงพอ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การนิเทศ 2.3 คุณภาพเด็กส่งเสริมการดูแลสุขภาพ กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการคิด การใช้ภาษา

วงเพชร การุณย์, ขวนคิด มะเสนะ, และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2564, น. 1940) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 1) ผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่จะนำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ 2) หลักการสำคัญที่ใช้ในการบริหารการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ (1) หลักการมีส่วนร่วม (2) หลักการทำงานเป็นทีม (3) หลักการมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน 3) การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะส่งผลต่อการพัฒนา ให้โรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ผลประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเห็นว่าวิธีดำเนินการตามรูปแบบ 5 ด้าน (P2HET) มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์สามารถพัฒนาการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศได้

กฤษฎา กระจ่างแสง และนิดา เปี่ยมพีชนะ (2564, น. 239-240) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 2. คำนึงความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน และ 3. แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ 1) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน 2) ด้านส่งเสริมสุขภาพเพื่อการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด 5) ด้านการบริหารจัดการด้านสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย

บรรจงคำ วรเศรษฐสุศิริ, สถาพร พุทธิพิฏฐกุล และสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2563, น. 125) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในศตวรรษที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 11 ขั้นตอนดังนี้ 1) การรับฟังปัญหาด้วยความเข้าใจ 2) การระบุปัญหาให้เจน 3) การส่งเสริมให้กำลังใจครูเพื่อแก้ปัญหา 4) การสะท้อนประเด็นปัญหาอย่างตรงไปตรงมา 5) การนำเสนอแนวคิดเพื่อการแก้ปัญหา 6) การกำหนดทางเลือกการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ 7) การกำหนดประเด็นเพื่อการปฏิบัติและสาธิตการสอน 8) การอธิบายและสั่งการให้เกิดการพัฒนา 9) การกำหนดมาตรฐานและระยะเวลาในการดำเนินงาน 10) การเสริมแรงทางบวกและให้รางวัล และ 11) การนำสู่ชุมชนครูมืออาชีพ ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายใน พบว่า ผู้บริหารและ ครู มีความรู้ ทักษะและเทคนิคการนิเทศภายในตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้นิเทศภายในและกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

อลงกรณ์ ไกรสินธุ์, สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์ และบรรจง เจริญสุข (2564, น. 297) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอท่าฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอท่าฉาง ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นผลทำให้โรงเรียนขาดคุณภาพในการจัดการศึกษา รวมถึงผู้บริหาร และครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายใน 2) การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะกระบวนการนิเทศหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 และ 3) ผลการประเมินการพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน พบว่า ผู้บริหารและครูกล้าแสดงความคิดเห็น ตั้งคำถามและเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการด้วยความสนใจสามารถนำกระบวนการนิเทศไปปรับใช้ในสถานศึกษาของตนเองได้ อยู่ในระดับดีมาก ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากที่สุด

วัลลภา สมฤทธิ์ และสุวดี อุปินใจ (2564, น. 1-2) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีกระบวนการการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการนิเทศ ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาสาเหตุของปัญหาตามบริบทของโรงเรียน สภาพในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน และความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายของการนิเทศภายใน เชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน 3) การดำเนินการตามแผนการนิเทศ โดยมีฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้นำในระหว่างดำเนินการนิเทศ ใช้รูปแบบและกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย 4) การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ โดยสร้างแรงจูงใจทางบวกและทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศภายในการชมเชย และให้คำแนะนำอย่างกัลยาณมิตร และ 5) การรายงานและสรุปผลการนิเทศ ดำเนินการสรุปผลการนิเทศ รายงานผล และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไข และร่วมกันวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ชุตินันท์ ก้อนทอง (2564, น. 563) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอศรีรัตนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างสัมพันธภาพระหว่างการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีสภาพการนิเทศภายในน้อยที่สุดคือการศึกษาสภาพปัจจุบันในการนิเทศภายใน ส่วนแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 มี 5 แนวทางตามลำดับ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายใน การวางแผนการนิเทศภายใน การปฏิบัติการณ์นิเทศภายใน การสร้างสัมพันธภาพระหว่างการนิเทศ และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน

กิตติศักดิ์ เป้นงาม (2564, น. 141-142) ได้พัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนา การสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศ เพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ การวางแผนการนิเทศ ได้แก่ การกำหนด วิธีการนิเทศ การกำหนดวิธีประเมินผลการนิเทศ และการเลือกเครื่องมือในการนิเทศ รวมทั้ง การกำหนดปฏิทินการนิเทศ ขั้นตอนต่อมา คือ การปฏิบัติการนิเทศ ได้แก่ การสร้างขวัญกำลังใจ/แรงบันดาลใจ การให้ความรู้ในเรื่องที่จะนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศตามแนวทาง หรือแผนนิเทศที่วางไว้ และ การสังเกตสภาพการสอนและบันทึก สิ่งที่ได้จากนิเทศ ขั้นตอนที่สาม ได้แก่ การสะท้อนคิดการนิเทศ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการนิเทศ และการร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการนิเทศ ขั้นตอนที่สี่ การประเมินผลการนิเทศ ได้แก่ การประเมินความรู้ ความเข้าใจในการสอนของผู้รับการนิเทศ การประเมินประสิทธิภาพ ในการสอน และ การรายงานผลการนิเทศย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศ และขั้นตอนที่ห้า คือ การแบ่งปันการนิเทศ ได้แก่ การเผยแพร่สิ่งที่ได้จากการนิเทศการสอน ผลการประเมินความเหมาะสม กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในภาพรวม มีความเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ หลักการนิเทศ และความถูกต้อง และด้านที่มีความเหมาะสมมาก คือ การประเมินผลการนิเทศ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ และด้านการใช้ประโยชน์ ตามลำดับ

อนันต์ นามทองคัน และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2565, น. 37) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบ การนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์การนิเทศ มี 3 รายการ หลักการนิเทศ มี 4 รายการ รูปแบบกระบวนการนิเทศมี 22 รายการ ขอบข่ายการนิเทศ มี 4 รายการ และ ปัจจัยเอื้อความสำเร็จ มี 4 รายการ ผู้เชี่ยวชาญมีความ คิดเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ และการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่ามี 9 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย วิสัยทัศน์การนิเทศ พันธกิจการนิเทศ เป้าประสงค์ หลักการนิเทศ วัตถุประสงค์การนิเทศ หลักการนิเทศ รูปแบบกระบวนการนิเทศ ขอบข่ายการนิเทศ และปัจจัย เอื้อความสำเร็จ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ มีนักวิชาการหลายท่านได้ศึกษางานวิจัยไว้หลายคน ดังนี้

โอ้ก (Oke, 2016, p. 2682) ได้ศึกษาอิทธิพลของการนิเทศการสอนเด็กปฐมวัย ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ดูแลเด็กในศูนย์เขตนครหลวงแห่งสหพันธรัฐอานูจาไนจีเรีย (Influence of Early Childhood Instructional Supervision on Caregivers' Effectiveness in Federal Capital Territory Centers, Abuja Nigeria) ซึ่งการเลือกและการใช้หลักสูตรสามารถอำนวยความสะดวกหรือเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์การศึกษาปฐมวัย ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้เป็นตรวจสอบผลการประเมินว่า การนิเทศการสอนเกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์เขตนครหลวงแห่งสหพันธรัฐอานูจาไนจีเรีย (Abuja Nigeria) ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศที่เพียงพอในการศึกษาปฐมวัย ช่วยให้ผู้ดูแลได้รับทักษะใหม่ ๆ ช่วยให้ผู้ดูแลเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ได้รับวิธีการสอนแบบใหม่และช่วยให้ผู้ดูแลเด็กสามารถบอกได้ว่าเด็กคนไหนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แม้ว่าจะไม่ได้ทำเป็นประจำ ผู้วิจัยแนะนำผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมให้มีการนิเทศการสอนในโรงเรียนบ่อย ๆ ครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีและมีความรู้ด้านทฤษฎีและการศึกษาภาคปฏิบัติควรได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน

มาโมและนิสกัสซา (Mamo & Nigussa, 2017, p. 178) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติและความท้าทายของการนิเทศภายในของโรงเรียน: กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา East Wollega ประเทศ Ethiopia (The Practices and Challenges of Internal School Supervision: The Case in East Wollega Secondary Schools) พบว่า ผู้นิเทศภายในไม่ได้ทำในสิ่งที่ต้องทำ เนื่องจากมีการะงานการสอนมากเกินไป ยิ่งกว่านั้น ผู้นิเทศภายในไม่ได้ทำงานสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนเพราะไม่มีเวลาติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ พบว่า ความท้าทายที่สำคัญสำหรับผู้นิเทศภายใน คือ ภาระการสอนของผู้นิเทศ ผู้นิเทศภายในมีจำนวนน้อย ขาดทักษะการสนับสนุนการสอนในด้านการนิเทศ ทักษะของทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ ตลอดจนให้ความสนใจด้านการนิเทศในโรงเรียนน้อยลง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติจริงในการใช้การนิเทศเป็นฐาน (School based supervision) ไม่เป็นไปตามความตั้งใจ ดังนั้น สำนักงานการศึกษาในระดับต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจในการเพิ่มพูนทักษะของผู้นิเทศภายใน โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมทั้งก่อนและระหว่างปฏิบัติงานอย่างเข้มข้น นอกจากนี้ ยังเป็นการดีกว่า ที่จะลดภาระการสอนของผู้นิเทศภายใน เพื่อให้ผู้นิเทศสามารถมีเวลาสนับสนุนครูในห้องเรียนตามความตั้งใจ ที่จะใช้การนิเทศเป็นฐาน (School Based Supervision)

โบโจและมุสตาฟา (Bojo & Mustapha 2017, p. 384) ได้ทบทวนกลยุทธ์ของการนิเทศสมัยใหม่ ในเรื่องขอบเขต หลักการ และเทคนิคของการนิเทศในประเทศไนจีเรีย (Nigeria) (Rethinking Strategies of the Modern Supervision: Scope, Principles and Techniques) พบว่า หลักการและเทคนิคการนิเทศถือเป็นวิธีการทำให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัย

ได้ติดตามการนิเทศและกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของการนิเทศและการตรวจสอบโรงเรียนที่มีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1910 (พ.ศ. 2453) จนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2017) วัตถุประสงค์ของการนิเทศสถานศึกษา คือ การตรวจสอบความพร้อมของครูว่ายังคงรักษาจริยธรรมความเป็นครูอยู่หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงปฏิบัติงานของครูและอื่น ๆ ซึ่งขอบเขตการนิเทศ รวมถึงการนิเทศงานการสอน การนิเทศสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการนิเทศกิจกรรมเสริมหลักสูตร และได้เน้นถึงหลักการนิเทศ เช่น หลักมนุษยสัมพันธ์ หลักการยอมรับ และหลักการของความร่วมมือระหว่างฝ่ายอื่น ๆ รวมทั้ง ตรวจสอบประเด็นเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศสมัยใหม่ เช่น เทคนิคการสาธิต เทคนิคการประชุม และเทคนิคการเชื่อมโยงเรียน ตลอดจน ยังตรวจสอบความแตกต่างระหว่างวิธีการนิเทศ แบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่น แนวคิดเดิมของการนิเทศคือเน้นครู/อาจารย์ใหญ่ และระบบโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ยังมีการไปตรวจแบบไม่บอกล่วงหน้า (Haphazard inspection visit) แม้ว่าแนวทางสมัยใหม่ จะเน้นที่การประเมินการสอนและการระบุปัญหาการสอนมากกว่าการประเมินครู และพยายามช่วยให้ครูรับรู้และยอมรับจุดมุ่งหมายของโรงเรียน และทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในนิเทศการสอนในโรงเรียนในประเทศไนจีเรีย (Nigeria) ได้แก่ บุคลากรที่ไม่มีคุณสมบัติและไม่ได้รับการฝึกอบรม เงินทุนไม่เพียงพอสำหรับการนิเทศการเรียนการสอน สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยได้แนะนำแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้สำหรับปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ควรให้มีงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอสำหรับกิจกรรมการนิเทศ

เจียนและเซมเฮง (Jian & Semheng, 2018, pp. 190-191) ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) (An Internal Supervision Model for Improving the Instructional Management in Nanning Private Higher Educational Institutes, China) พบว่า 1. สถานการณ์การนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) ขึ้นอยู่กับงานนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การให้ความช่วยเหลือโดยตรง 2) การพัฒนาวิชาชีพ 3) การพัฒนากลุ่ม 4) การพัฒนาหลักสูตร และ 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า การรับรู้ของครูต่อสถานการณ์การนิเทศในสถาบันอุดมศึกษาหนานหนิงโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง คะแนนเฉลี่ยสูงสุดของระดับการฝึกปฏิบัติระดับปานกลาง คือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.31$) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 3.14$) การให้ความช่วยเหลือโดยตรง ($\bar{X} = 3.01$) การพัฒนากลุ่ม ($\bar{X} = 2.78$) และการพัฒนาทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับ 2. รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง

(Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) ประกอบด้วย 2 งาน 10 กิจกรรม ดังนี้ 1) การให้ความช่วยเหลือโดยตรง ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ การนิเทศทางคลินิก การนิเทศแบบกัลยาณมิตร และการสาธิตการสอน 2) งานพัฒนากลุ่ม ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ การสร้างทีมผู้นิเทศและเครือข่ายครู 3) งานพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 2 กิจกรรม; โครงการฝึกงานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและองค์กรและโครงการสอนสองภาษา 4) งานพัฒนาวิชาชีพ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ โครงการพัฒนาวิชาชีพรายบุคคลและโปรแกรมปริญญาเอกสำหรับครูรุ่นใหม่ และ 5) งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 1 กิจกรรม คือ การวิจัยการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง งานหน้าที่ของการนิเทศมี 5 แบบ และการนำการจัดการโดยใช้วงจร PDCA ที่เกี่ยวข้องกับระบบมาใช้เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) จากมุมมองของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยและสรุปว่ารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) มีการวิเคราะห์บริบทอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์และขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจนและแหล่งข้อมูลที่สามารถป้องกันได้เพียงพอ 3. การประยุกต์ใช้รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ประเทศจีน (China) ได้พยายามทำให้แน่ใจว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นนั้น สามารถนำมาใช้ได้ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนานหนิง (Nanning Private Higher Educational Institutes) ได้ และพบว่า จากมุมมองของคณาจารย์และคณบดีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายใน มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.16$) แต่มีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.01$)

จันทรสัมบัติ (Chantarasombat, 2020, p. 163) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับอาจารย์นิเทศหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (The Development of an Internal Supervision Model Using the Professional Learning Community for Educational Supervisor of Graduate Diploma in Teaching Profession Program) พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทั้ง 6 ด้าน โดยรวมมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.23 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติการ มีความต้องการจำเป็น

เร่งด่วนที่ต้องพัฒนา ก่อน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.29 2) รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวม มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีการบูรณาการรูปแบบการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นวางแผน 3) ขั้นปฏิบัติการ 4) ขั้นสะท้อนผลปรับปรุงและประเมินผล 5) ขั้นสร้างขวัญกำลังใจ และ 6) ขั้นสรุปและรายงานผล และมี 25 กิจกรรมย่อย 3) ประสิทธิภาพ ของรูปแบบหลังทดลองใช้ตามกลุ่มเป้าหมาย พบว่า 3.1) อาจารย์นิเทศก์และกรรมการหลักสูตร มีประสิทธิภาพของกระบวนการภาคปฏิบัติต่อผลลัพธ์ของภาคความรู้ (E1/E2) เท่ากับ 83.10/93.10 และ 3.2) อาจารย์นิเทศก์และกรรมการหลักสูตร มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศโดยใช้ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน ขั้นวางแผน มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด

อลูโมดและอูลอร์-เฮฟซิบาร์ (Alumode & Awulor-Hephzibah, 2020, p. 97) ได้ศึกษา ได้ศึกษาอิทธิพลของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษาในรัฐเอโดะ (Edo State) (Influence of Internal Supervision of Instruction on Improving Teacher Performance in Secondary Schools in Edo State) ผลการศึกษา พบว่า การนิเทศการสอน ภายในมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูในรัฐเอโดะ (Edo State) ผลการศึกษาพบว่า การเยี่ยมชมเรียน เทคนิคการสังเกต เทคนิคการสาธิต และเทคนิคการประเมิน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐเอโดะ (Edo State) และการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับอิทธิพลของการนิเทศภายใน การปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านเพศ สถานที่ คุณวุฒิทางการ ศึกษา และประสบการณ์การสอน จากการค้นพบนี้ ขอแนะนำว่า ศึกษา นิเทศก์และผู้อำนวยการ ควรพยายามดูแลให้มีการเยี่ยมชมเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถ ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งสิ่งที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย การนิเทศระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อคุณภาพ ของเด็ก กระบวนการบริหารและจัดการ และการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ถือเป็น การกิจหลักที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะพัฒนากระบวนการบริหารและจัดการของ สถานศึกษาได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษามากที่สุด เพราะเป็นการ ดำเนินงานโดยบุคลากรของสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนย่อมจะเข้าใจปัญหาและรู้ข้อมูล

ภายในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงใช้กระบวนการนิเทศภายใน เข้าไปแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเด็กระดับปฐมวัย ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามมาตรฐานการศึกษา สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนความคาดหวังของสังคม ดังนั้น การนิเทศภายในจึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อเด็ก สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศภายใน มีความมั่นใจที่จะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของครูในสถานศึกษาให้ครูสามารถจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่ทั้งนี้การศึกษาดังกล่าว ต้องอาศัยกระบวนการบริหารและจัดการ ให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในการนิเทศจัดการเรียนการสอนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาระดับครูผู้รับการนิเทศ ให้เป็นครูมืออาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 3 ระยะ ดังกล่าว นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 1 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 27 รายการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกตร่องรอยประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ตารางสังเกตร่องรอยประกอบ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 27 แหล่งข้อมูล โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งข้อมูลดังกล่าวตามแนวคิดของสก็อต (Scott, 1990) ประกอบด้วย 1) ให้ข้อมูลที่เป็นความจริง (Authenticity) 2) ให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ไม่บิดเบือนหรือคลาดเคลื่อนไปจากที่เป็นจริง (Credibility) 3) ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทน สามารถแสดงรายละเอียดข้อมูลประเภทและหรือกลุ่มประชากรเดียวกันได้ (Presentiveness) และ 4) ให้ข้อมูลที่มีความหมายชัดเจน สามารถเข้าใจง่าย (Meaning)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

สังเคราะห์ร่องรอยประกอบโดยใช้ตารางสังเกตร่องรอยประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหาความถี่ กำหนดคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ ตั้งแต่ 14 ขึ้นไป

ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 ของแหล่งข้อมูลทั้งหมด แล้วนำมาจัดลำดับความถี่ของแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 1.2 การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ศึกษาในเทศก์ ที่รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 คน และนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกการประชุม ยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลจากการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นต้นความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความถูกต้องเหมาะสม และครบถ้วนสมบูรณ์พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับแก้ โดยใช้ฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปประเด็นเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการตั้งข้อคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์เนื้อหาเป็นประเด็น สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1.3 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย วิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน เลือกแบบเจาะจงเฉพาะโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในระดับ ดีเยี่ยม 8 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน จำนวน 24 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบเบื้องต้นของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการยืนยันความถูกต้อง และความเหมาะสมโดยใช้ฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานนิเทศ (Planning) 2) การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) 3) การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) และ 4) การกำกับงานนิเทศ (Controlling)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน

โดยการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะ โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด 8 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน รวมจำนวน 24 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นประเด็น ๆ สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลได้แก่ ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ ผลการยืนยันองค์ประกอบ และผลการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบเบื้องต้น ที่ได้รับการยืนยันความถูกต้อง และความเหมาะสมโดยฉันทามติของผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ นำผลการสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน จัดทำ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. หลักการ (Principles)
2. วัตถุประสงค์ (Objectives)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)

3.1 การวางแผน (Planning: P)

3.2 การบริหารองค์กร (Organizing: O)

3.3 การนำองค์กร (Leading: L)

3.4 การกำกับองค์กร (Control: C)

4. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)

5. การประเมินผล (Evaluate)

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

5.1 คำชี้แจงการใช้คู่มือ

5.2 ตอนที่ 1 บทนำ

5.3 ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4 ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.5 ตอนที่ 4 วิธีดำเนินการรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.6 ตอนที่ 5 การประเมินผลรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.7 บรรณานุกรม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุป (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2.2 ตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีคุณสมบัติสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน

1.3 นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา ตัวแทนมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และเอกชน มหาวิทยาลัยละ 1 คน รวมจำนวน 2 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำผลการศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผลตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อเสนอแนะ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.1 หลักการ (Principles)

3.2 วัตถุประสงค์ (Objectives)

3.3 วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)

3.3.1 การวางแผน (Planning: P)

3.3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A)

3.3.3 การสังเกต (Observing: O)

3.3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R)

3.4 การประเมินผล (Evaluate)

3.5 เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.5.1 คำชี้แจงการใช้คู่มือ

3.5.2 ตอนที่ 1 บทนำ

3.5.3 ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.4 ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.5 ตอนที่ 4 วิธิดำเนินการรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.6 ตอนที่ 5 การประเมินผลรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5.7 บรรณานุกรม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความ
เหมาะสมของ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม
และสรุปเป็นประเด็นพร้อมคำอธิบาย (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร
งานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และสรุปเป็นข้อ ๆ

**ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

มีรายละเอียด มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายใน
เลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า
5 ปี จำนวน 2 คน ครูวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ครูผู้สอนระดับ
ปฐมวัย ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด จังหวัดละ 1 คน รวม 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะปรับปรุง
แก้ไขรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเป็นประเด็นในการจัดประชุมระดมสมอง (Brain Storming) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดประชุมประชุมระดมสมอง (Brain Storming) ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1.2 ผลการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 2.1 ผลการร่างรูปแบบและคู่มือการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2.2 ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้นของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางต่อไปนี้

กอบการบริหรงานนิตศภายใน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	แนวคิดและผลงานวิจัยของ นักวิชาการและ นักการศึกษา																												
	องค์ประกอบย่อย																												
2. การจัดองค์กรงานนิเทศ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	ความถี่	ร้อยละ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	แนวคิดและผลงานวิจัยของ นักวิชาการและ นักการศึกษา		องค์ประกอบย่อย																													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	ความถี่	ร้อยละ	
3. การจัดบุคลากรงานนิเทศ	3.1 อำนาจการการนิเทศ			✓	✓			✓		✓		✓	✓						✓												9	33.33
	3.2 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	23	85.19
	3.3 ดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓		21	77.78	
	3.4 การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศ	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓				19	70.37	
	3.5 การประสานงานระหว่างการนิเทศ		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	20	74.07
	3.6 การแบ่งงาน (Division of work)			✓				✓						✓		✓		✓												6	22.22	
	3.7 การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓			18	66.67	
	3.8 การสร้างจูงใจ		✓	✓			✓							✓				✓													5	18.52
	3.9 การติดต่อสื่อสาร				✓		✓			✓					✓				✓												5	18.52
	3.10 การตัดสินใจของฝ่ายบริหาร	✓			✓							✓	✓						✓								✓				5	18.52
	3.11 การพัฒนาครูหลังการนิเทศ	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	18	66.67

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	แนวคิดและผลงานวิจัยของ นักวิชาการและ นักการศึกษา	องค์ประกอบย่อย																												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	รวม	ร้อยละ
4. การกำกับงานนิเทศ	4.1 การควบคุมการปฏิบัติงาน				✓				✓				✓										✓				✓		5	18.52
	4.2 การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม		✓	✓			✓		✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓			18	66.67
	4.3 การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด		✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	20	74.07
	4.4 การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับ	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓		✓	✓	19	70.37
	4.5 การสังเกตการปฏิบัติงาน		✓				✓			✓					✓				✓										5	18.52
	4.6 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน		✓		✓				✓							✓													4	14.81
	4.7 การปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะ		✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	18	66.67
	4.8 การวัดผลการปฏิบัติงาน				✓				✓				✓					✓	✓			✓	✓						7	25.93
	4.9 การรายงานผลการนิเทศ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓		20	74.07

จากตารางที่ 4.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่สำคัญ และหาค่าความถี่ โดยกำหนดคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ ตั้งแต่ 14 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 ของแหล่งข้อมูลทั้งหมด แล้วนำมาจัดลำดับความถี่ของแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบเบื้องต้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 42 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนการนิเทศ มี 10 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ 4) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 5) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 6) การพิจารณากำหนดแนวทาง 7) การตัดสินใจเลือกแนวทาง 8) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ 9) จัดสรรงบประมาณของงานนิเทศ และ 10) กำหนดขั้นตอนของงานนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 การจัดองค์กรงานนิเทศ มี 12 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การร่วมกันวางแผนการนิเทศ 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 4) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 5) การกำกับ ดูแลงานนิเทศ 6) การประสานงาน 7) การรายงาน 8) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ 9) การจัดสรรทรัพยากร 10) การพัฒนาโครงสร้างองค์กร 11) การสร้างความสัมพันธ์ และ 12) การตรวจสอบ องค์ประกอบที่ 3 การจัดบุคลากรงานนิเทศ มี 11 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) อำนวยการการนิเทศ 2) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 3) ดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 4) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 5) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 6) การแบ่งงาน 7) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ 8) การสร้างขวัญใจ 9) การติดต่อสื่อสาร 10) การตัดสินใจของฝ่ายบริหารและ 11) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 4 การกำกับการนิเทศ มี 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การควบคุมการปฏิบัติงาน 2) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 3) การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 4) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 5) การสังเกตการปฏิบัติงาน 6) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน 7) การปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ 8) การวัดผลการปฏิบัติงาน และ 9) การรายงานผลการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 1.2 ผลการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันองค์ประกอบเบื้องต้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ผลเปรียบเทียบการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้นและการยืนยันองค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้น	ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
1. การวางแผนงานนิเทศ (Planning) ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบย่อย 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ 4) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 5) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 6) การพิจารณากำหนดแนวทาง 7) การตัดสินใจเลือกแนวทาง 8) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ 9) จัดสรรงบประมาณของงานนิเทศ 10) กำหนดขั้นตอนของงานนิเทศ	1. การวางแผนงานนิเทศ (Planning) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 5) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ
2. การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบย่อย 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การร่วมกันวางแผนการนิเทศ 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 4) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 5) การกำกับ ดูแลงานนิเทศ 6) การประสานงาน 7) การรายงาน 8) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ 9) การจัดสรรทรัพยากร 10) การพัฒนาโครงสร้างองค์กร 11) การสร้างความสัมพันธ์	2. การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การอำนวยความสะดวกในการนิเทศ 5) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้น	ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
12) การตรวจสอบ	
3. การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบย่อย 1) อำนาจการการนิเทศ 2) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 3) ดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 4) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 5) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 6) การแบ่งงาน 7) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ 8) การสร้างจูงใจ 9) การติดต่อสื่อสาร 10) การตัดสินใจของฝ่ายบริหาร 11) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ	3. การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 3) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 5) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ 6) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ
4. การกำกับงานนิเทศ (Controlling) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย 1) การควบคุมการปฏิบัติงาน 2) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 3) การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 4) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 5) การสังเกตการปฏิบัติงาน 6) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน 7) การปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ	4. การกำกับงานนิเทศ (Controlling) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 1) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 2) การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 3) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย 4) การปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ 5) การรายงานผลการนิเทศ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้น	ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
8) การวัดผลการปฏิบัติงาน 9) การรายงานผลการนิเทศ	

จากตารางที่ 4.2 ผลเปรียบเทียบการสังเคราะห์องค์ประกอบเบื้องต้นและการยืนยันองค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การยืนยันองค์ประกอบเบื้องต้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 21 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนงานนิเทศ (Planning) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย 5) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การอำนวยความสะดวกในการนิเทศ และ 5) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ องค์ประกอบที่ 3 การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 3) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 5) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ และ 6) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ และ องค์ประกอบที่ 4 การกำกับงานนิเทศ (Controlling) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 2) การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 3) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 4) การปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ และ 5) การรายงานผลการนิเทศ

ขั้นตอนที่ 1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลัก	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน	แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
1. การวางแผนงานนิเทศ (Planning)	- การวางแผน การนิเทศ ขาดหลักการสำคัญตาม มาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน - การออกแบบการวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้อง กับ มาตรฐาน การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2561 - กระบวนการวางแผน ไม่ สอดคล้องกับ มาตรฐาน การศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	- วัตถุประสงค์การนิเทศภายใน ไม่ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - ขาด ความ ท้า ทาย ใน การ วัด ประสิทธิภาพของกิจกรรมการนิเทศ - การวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้อง กับคุณภาพการนิเทศ - ข้อมูลที่เก็บรวบรวมระหว่างการนิเทศ ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ของการ นิเทศ - กระบวนการวางแผนงานนิเทศ ไม่ ชัดเจน - งบประมาณมีจำกัด ไม่ครอบคลุม แผนงานนิเทศ	- ทบทวนและปรับปรุงแผนงานนิเทศ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐาน - กำหนดวัตถุประสงค์และการวัด ประเมินผล ที่ชัดเจน - วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศโดยใช้เครื่องมือ ที่หลากหลาย - วางแผนงานนิเทศอย่างเป็นระบบครอบคลุม มาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการ วางแผนงาน นิเทศภายในเพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาปฐมวัย

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน	แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
	- การวางแผน การนิเทศ ขาดการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือ แอปพลิเคชันในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล		
2. การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing)	- โรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศภายใน โดยใช้บุคลากรเดิมตลอด - ขาดการตรวจสอบ คุณสมบัติและความเชี่ยวชาญ เฉพาะสำหรับงานนิเทศของ คณะกรรมการนิเทศภายใน - ขาดการสนับสนุนทรัพยากร ที่จำเป็นสำหรับ คณะกรรมการนิเทศภายใน	- คณะกรรมการนิเทศภายใน ขาด คุณสมบัติเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย - การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอ สำหรับการดำเนินงานนิเทศภายใน - บุคลากรภายในโรงเรียนไม่ยอมรับ กระบวนการนิเทศภายใน - มีความขัดแย้ง และไม่เห็นด้วยกับ ประเด็นการนิเทศภายใน	- ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในที่มีคุณสมบัติ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย - ควรจัดให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อ รับทราบข้อมูลที่ทันสมัยและแนวทางปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ - ควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อรองรับการบริหารงาน นิเทศภายใน - ควรชี้แจงบทบาทและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการ ทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย แลกเปลี่ยนข้อมูลการนิเทศภายในร่วมกัน

ตาราง 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน	แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
			- สร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ - สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรอื่นเพื่อพัฒนางานนิเทศภายใน
3. การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading)	- จัดให้มีบุคลากรที่มีภาวะผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูและหัวหน้างานนิเทศ - ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์สำหรับงานนิเทศ - การสนับสนุนวัฒนธรรมการสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างคณะครูที่มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองยังไม่ชัดเจน	- ผู้รับการนิเทศ ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ - ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเพียงพอ - ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติในการนิเทศภายใน - ผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะความเป็นผู้นำที่จำเป็น ในการสร้างแรงบันดาลใจที่มีประสิทธิภาพ	- ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างรูปแบบของแนวทางปฏิบัติงานนิเทศให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนคณะกรรมการนิเทศภายใน ให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง - โรงเรียนควรส่งเสริมการนำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจากการนิเทศภายในนำมา พัฒนาวิชาชีพให้กับคณะครู - โรงเรียนควรจัดสรรทรัพยากร งบประมาณในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับงานนิเทศภายใน - โรงเรียนควรดำเนินโปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกทักษะกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	สภาพปัจจุบัน	ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน	แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
4. การกำกับงานนิเทศ (Controlling)	- ขาดการตรวจสอบการประเมินผลงานการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ - ขาดการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะของครูผู้สอนระดับปฐมวัย - ขาดการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	- โรงเรียนมีการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในไม่เพียงพอ - โรงเรียนไม่มีความท้าทายในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย - โรงเรียนไม่มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ - โรงเรียนขาดกลไกการประกันคุณภาพ - โรงเรียนมีข้อจำกัดในการใช้ข้อมูลร่วมกัน - โรงเรียนขาดการประเมินผลการนิเทศภายใน - โรงเรียนไม่เปิดโอกาสสำหรับการแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง	- โรงเรียนควรติดตามการดำเนินการตามแผนนิเทศภายในและประเมินประสิทธิผล - โรงเรียนควรพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะครูเพื่อระบุแนวโน้มและประเด็นที่ต้องปรับปรุง - โรงเรียนควรสร้างกลไกการประกันคุณภาพให้เหมาะสม - โรงเรียนควรปฏิบัติงานการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ - โรงเรียนควรพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนงานนิเทศ (Planning)

สภาพปัจจุบัน การวางแผนการนิเทศ ขาดหลักการสำคัญตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การออกแบบการวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 กระบวนการวางแผน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการวางแผนการนิเทศยังขาดการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล

ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน ขาดการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเฉพาะเจาะจงสำหรับกระบวนการนิเทศภายใน ขาดความท้าทายในการวัดประสิทธิผลของกิจกรรมการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับคุณภาพการนิเทศ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมระหว่างกรนิเทศไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กระบวนการวางแผนงานนิเทศ ไม่ชัดเจนและงบประมาณมีจำกัด ไม่ครอบคลุมแผนงานนิเทศ

แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ควรทบทวนและปรับปรุงแผนงานนิเทศอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐาน กำหนดวัตถุประสงค์และการวัดประเมินผลที่ชัดเจน วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นระบบ ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการวางแผนงานนิเทศภายในเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย

2. การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing)

สภาพปัจจุบัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยใช้บุคลากรเดิมตลอด ขาดการตรวจสอบคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับงานนิเทศของคณะกรรมการนิเทศภายในและขาดการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการนิเทศภายใน

ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่ไม่มีคุณสมบัติเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานนิเทศภายใน บุคลากรภายในโรงเรียนไม่ยอมรับกระบวนการนิเทศภายใน และมีความขัดแย้ง ไม่เห็นด้วยกับประเด็นการนิเทศภายใน

แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่มีคุณสมบัติซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย จัดให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบข้อมูลที่ทันสมัยและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ จัดสรรทรัพยากร เพื่อรองรับการบริหารงานนิเทศภายใน ซึ่งเจงบบทบาทและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียแลกเปลี่ยนข้อมูลการนิเทศภายในร่วมกัน และสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

3. การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading)

สภาพปัจจุบัน จัดให้มีบุคลากรที่มีภาวะผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูและหัวหน้างานนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์สำหรับงานนิเทศ และการสนับสนุนวัฒนธรรมการสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างคณะครู ที่มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองยังไม่ชัดเจน

ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน ผู้รับการนิเทศ ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเพียงพอ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติในการนิเทศภายใน และผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะความเป็นผู้นำที่จำเป็น ในการสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างรูปแบบของแนวทางปฏิบัติงานนิเทศ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนคณะกรรมการนิเทศภายใน ให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการนำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจากการนิเทศภายในนำมา พัฒนาวิชาชีพให้กับคณะครู จัดสรรทรัพยากร งบประมาณในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับงานนิเทศภายใน และ โรงเรียนควรดำเนิน โปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกทักษะกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

4. การกำกับการนิเทศ (Controlling)

สภาพปัจจุบัน ขาดการตรวจสอบการประเมินผลงานการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ขาดการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะของครูผู้สอนระดับปฐมวัย และขาดการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน โรงเรียนมีการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายใน ไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่มีความท้าทายในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างครอบคลุม ขาดกลไกการประกันคุณภาพ มีข้อจำกัดในการใช้ข้อมูลร่วมกัน ขาดการประเมินผลการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสสำหรับการแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2.1 ผลการ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศ
ภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยร่างรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการยืดยานองค์ประกอบด้านความถูกต้อง และเหมาะสม
โดยใช้ฉันทามติ ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
เกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสรุป
ตามประเด็น ประกอบด้วย การวางแผนงานนิเทศ (Planning) การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing)
การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) และการกำกับการงานนิเทศ (Controlling) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน
1. การวางแผนงาน นิเทศ (Planning) 1.1 การศึกษาสภาพ การจัดการเรียนการ สอน 1.2 การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 1.3 การออกแบบ วิธีการนิเทศแบบมีส่วน ร่วม 1.4 การกำหนด วัตถุประสงค์ให้ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย	- การวางแผนงานนิเทศขาด หลักการสำคัญตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - การออกแบบการวางแผน งานนิเทศ ไม่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 25561 - กระบวนการวางแผนไม่ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	- วัตถุประสงค์การนิเทศภายใน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - ขาดความท้าทายในการวัด ประสิทธิผลของกิจกรรมการ นิเทศ - การวางแผนงานนิเทศ ไม่ สอดคล้องกับคุณภาพการนิเทศ - ข้อมูลที่เก็บรวบรวมระหว่าง การนิเทศไม่เพียงพอตาม วัตถุประสงค์ของการนิเทศ	- ทบทวนและปรับปรุง แผนงานนิเทศ อย่าง สม่ำเสมอเพื่อให้สะท้อน ถึงการเปลี่ยนแปลงตาม มาตรฐาน - กำหนดวัตถุประสงค์และ การวัดประเมินผลที่ชัดเจน - วางแผนเก็บรวบรวม ข้อมูลการนิเทศโดยใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย - วางแผนงานนิเทศอย่าง เป็นระบบครอบคลุม มาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย	1. หลักการ (Principles) - การจัดการนิเทศภายใน - หลักการของความร่วมมือ - สร้างสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือ กัน 2. วัตถุประสงค์ (Objectives) - คุณภาพสูงสุดของ การศึกษา - มาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย - พัฒนาวิชาชีพครู - การบริหารจัดการการ นิเทศภายใน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการ รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน
1.5 การจัดทำปฏิทิน การนิเทศ	- การวางแผนการนิเทศ ขาด การนำเทคโนโลยี ดิจิทัล แพลตฟอร์มหรือ แอปพลิเคชันในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล	- กระบวนการวางแผนงาน นิเทศ ไม่ชัดเจน - งบประมาณ มีจำกัด ไม่ครอบคลุมแผนงานนิเทศ	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน - เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ปทุมวัย มีส่วนร่วมในการ วางแผนงานนิเทศภายใน เพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาปทุมวัย	3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures) 3.1 การวางแผน (Planning: P) - ทบทวนและปรับปรุง แผน - กำหนดวัตถุประสงค์ที่ ชัดเจน - วัดผลการบริหารการนิเทศ ภายใน - เก็บรวบรวมข้อมูล - กิจกรรมการนิเทศ - การมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการ การรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายใน
2. การจัดองค์กรงาน นิเทศ (Organizing) 2.1 การกำหนดนโยบาย และเป้าหมายการนิเทศ 2.2 การแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศ 2.3 การดำเนินการนิเทศ แบบมีส่วนร่วม 2.4 การอำนวยความสะดวก ในการนิเทศ 2.5 การจัดสรร งบประมาณในการนิเทศ	- คณะกรรมการนิเทศ ภายใน ขาดคุณสมบัติเฉพาะ ด้านการศึกษาปฐมวัย - ขาดการตรวจสอบ คุณสมบัติและความ เชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับงาน นิเทศของคณะกรรมการ นิเทศภายใน - ขาดการสนับสนุน ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับ คณะกรรมการนิเทศภายใน	- โรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศภายใน ที่ขาดคุณสมบัติเฉพาะด้าน การศึกษาปฐมวัย - การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ เพียงพอสำหรับการ ดำเนินงานนิเทศภายใน - บุคลากรภายในโรงเรียน ไม่ยอมรับกระบวนการ นิเทศภายใน - มีความขัดแย้ง และไม่เห็น ด้วยกับประเด็นการนิเทศ ภายใน	- ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายใน ที่มีคุณสมบัติซึ่งมีความ เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษา ปฐมวัย - ควรจัดให้มีการพัฒนาทาง วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบ ข้อมูลที่ทันสมัยและแนวทาง ปฏิบัติที่เป็นเลิศ - ควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อ รองรับการบริหารงานนิเทศภายใน - ควรชี้แจงบทบาทและความ รับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้เสียแลกเปลี่ยนข้อมูลการนิเทศ ภายในร่วมกัน	3.2 การบริหารงานนิเทศ (Organizing) - แต่งตั้งคณะกรรมการ - การพัฒนาทางวิชาชีพ - จัดสรรทรัพยากร - บทบาทและความ รับผิดชอบ - การทำงานร่วมกันข้าม สายงาน 3.3 การจัดบุคลากรของ งานนิเทศ (Leading) - แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ - ความเชี่ยวชาญที่จำเป็น ในด้านการนิเทศ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงาน นิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ในการ การรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายใน
			- สร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ นิเทศ และผู้รับการนิเทศ - สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ องค์กรอื่นเพื่อพัฒนางานนิเทศ ภายใน	- ความเชี่ยวชาญที่จำเป็น ในด้านการศึกษายุทธวิธี - แต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศภายใน - การประสานงาน กิจกรรมการนิเทศ - ส่งเสริมการทำงาน ร่วมกันข้ามสายงาน - จัดให้มีการพัฒนาทาง วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 3.4 การกำกับการนิเทศ (Controlling) - ควบคุมติดตามการ ดำเนินการตามแผน

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ การรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายใน
3. การจัดบุคลากรงาน นิเทศ (Leading) 3.1 การสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศ 3.2 การดำเนินการนิเทศให้ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย 3.3 การสร้างเสริมกำลังใจ ให้กับผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ 3.4 การประสานงาน ระหว่างงานนิเทศ 3.5 การให้คำแนะนำหลัง การนิเทศ	- จัดให้มีบุคลากรที่มีภาวะ ผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครู และหัวหน้างานนิเทศ - ผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาท สำคัญในการให้ข้อเสนอแนะ ที่สร้างสรรค์สำหรับงานนิเทศ - การสนับสนุนวัฒนธรรม การสะท้อนคิดร่วมกัน ระหว่างคณะครู ที่มีส่วนร่วม ในการประเมินตนเองยังไม่ ชัดเจน	- ผู้รับการนิเทศ ไม่เห็นด้วย กับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ - ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ขาดโอกาสในการพัฒนา วิชาชีพอย่างเพียงพอ - ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง แนวทางปฏิบัติในการนิเทศ ภายใน - ผู้บริหารโรงเรียนขาด ทักษะความเป็นผู้นำที่จำเป็น ในการสร้างแรงบันดาลใจ และมุ่งมั่นอย่างมี ประสิทธิภาพ	- ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้าง รูปแบบของแนวทาง ปฏิบัติงานนิเทศ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน คณะกรรมการนิเทศภายใน ให้มีการปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง - โรงเรียนควรส่งเสริมการนำ ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจาก การนิเทศภายในนำมา พัฒนา วิชาชีพให้กับคณะครู - โรงเรียนควรจัดสรร ทรัพยากร งบประมาณในการ พัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานนิเทศภายใน	- พัฒนาทักษะการ วิเคราะห์ข้อมูล - สร้างกลไกการประกัน คุณภาพ - ทำงานอย่างต่อเนื่อง ครบ วงจร - ทบทวน และปรับปรุง กระบวนการนิเทศภายใน อย่างสม่ำเสมอ 4. การประเมินผล (Evaluation) - การกำหนดวัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ ในการรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงานนิเทศ ภายใน
3.6 การพัฒนาครูหลังการ นิเทศ			- โรงเรียนควรดำเนินโปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกทักษะกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ - โรงเรียนควรดำเนินโปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกสอนภายในกระบวนการนิเทศภายใน	- การรวบรวมข้อเสนอแนะ - การมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน - สื่อสารผลการประเมิน
4. การกำกับงานนิเทศ (Controlling) 4.1 การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4.2 การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด	- ขาดการตรวจสอบการประเมินผลงานการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ - ขาดการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะของครูผู้สอนระดับปฐมวัย - ขาดการตรวจสอบคุณภาพตาม	- โรงเรียนมีการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในไม่เพียงพอ - โรงเรียนไม่มีความท้าทายในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย - โรงเรียนไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	- โรงเรียนควรติดตามการดำเนินการตามแผนนิเทศภายในและประเมินประสิทธิผล - โรงเรียนควรพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะครูเพื่อระบุแนวโน้มและประเด็นที่	5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement) - จัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และ สิ่งอำนวยความสะดวก) - กำหนดเงื่อนไขต้อง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อย	ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน	ผลการศึกษาปัญหาการ บริหารงานนิเทศภายใน	ผลการศึกษาแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน	ประเด็นที่ควรนำมาใช้ การรูปแบบและคู่มือการใช้ รูปแบบการบริหารงานนิเทศ ภายใน
4.3 การติดตามผลการ นิเทศให้สอดคล้องกับ มาตรฐาน การศึกษา ปฐมวัย 4.4 การปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลัง การนิเทศ 4.5 การรายงานผลการ นิเทศ	มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	สารสนเทศอย่างเป็นระบบ - โรงเรียนขาดกลไกการประกัน คุณภาพ - โรงเรียนมีข้อจำกัด ในการใช้ ข้อมูลร่วมกัน - โรงเรียนขาดการประเมินผล การนิเทศภายใน - โรงเรียนไม่มีกลไกเพียงพอ สำหรับการแบ่งปันความคิดเห็น	ต้องปรับปรุง - โรงเรียนควรสร้างกลไกการ ประกันคุณภาพให้เหมาะสม - โรงเรียนการปฏิบัติงานการ นิเทศอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ - โรงเรียนควรพัฒนา กระบวนการนิเทศภายในอย่าง เป็นระบบ	คุณสมบัติด้านนิเทศ - ตรวจสอบโครงสร้าง พื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก - ปฏิบัติตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย - พัฒนาชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (PLC)

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็น ที่ควรนำมาใช้ในการ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) หลักการ (Principles) ประกอบด้วย การจัดการนิเทศภายใน หลักการของความร่วมมือ และสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน
- 2) วัตถุประสงค์ (Objectives) ประกอบด้วย คุณภาพสูงสุดของการศึกษา มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พัฒนาวิชาชีพครู และการบริหารจัดการ การนิเทศภายใน
- 3) วิธีดำเนินการ (Operational procedures) ประกอบด้วย (3.1) การวางแผน (Planning: P) ได้แก่ ทบทวนและปรับปรุงแผน กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน วัดผลการบริหาร การนิเทศภายใน เก็บรวบรวมข้อมูล กิจกรรมการนิเทศ และการมีส่วนร่วม (3.2) การบริหารงานนิเทศ (Organizing) ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการ การพัฒนาทางวิชาชีพ จัดสรรทรัพยากร บทบาทและ ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกันข้ามสายงาน (3.3) การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) ได้แก่ แนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ ความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในด้านการนิเทศ ความเชี่ยวชาญที่จำเป็นใน ด้านการศึกษาปฐมวัย แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การประสานงานกิจกรรมการนิเทศ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันข้ามสายงาน และจัดให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และ (3.4) การกำกับการนิเทศ (Controlling) ได้แก่ ควบคุมติดตามการดำเนินการตามแผน พัฒนาทักษะ การวิเคราะห์ข้อมูล สร้างกลไกการประกันคุณภาพ ทำงานอย่างต่อเนื่อง ครอบวงจร และทบทวน และปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ
- 4) การประเมินผล (Evaluation) ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ การรวบรวมข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมใน กระบวนการประเมิน และสื่อสารผลการประเมิน และ
- 5) เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement) ได้แก่ จัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) กำหนด เงื่อนไขต้องคุณสมบัติด้านนิเทศ ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก ปฏิบัติตาม มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ผู้วิจัย (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. หลักการ (Principles: P)

1.1 รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทาง ปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด

1.2 ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย

1.3 ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.4 ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน

2. วัตถุประสงค์ (Objectives: O)

2.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่องตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures: O)

3.1 การวางแผน (Planning: P)

3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูปฐมวัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน

3.1.2 ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย

3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การบริหารงานนิเทศ (Organizing)

3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ

3.2.2 ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม

3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

3.2.4 ปรับหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย

3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน

3.3 การจูงใจบุคลากรงานนิเทศ (Leading)

3.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ ด้านการนิเทศภายใน

3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่างๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง

3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้

3.4 การกำกับการนิเทศ (Controlling)

3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า

3.4.2 ระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3.4.3 ระบุความท้าทาย ที่ค้นพบ ก่อน ระหว่างและหลังการดำเนินงานนิเทศภายใน

3.4.4 ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดจนกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป

3.4.5 วางแผนสำหรับการนิเทศภายใน โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน เพื่อการนิเทศในอนาคต

4. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement: C)

4.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้าน การนิเทศภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

4.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ

4.4 ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบาย และขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

4.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

4.6 มีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5. การประเมินผล (Evaluate: E)

5.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหาร การนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศ ภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมิน การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจ แบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน

5.4 รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบ อย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

5.5 แจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศ ภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจัดทำ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำองค์ประกอบของ การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบประกอบด้วย

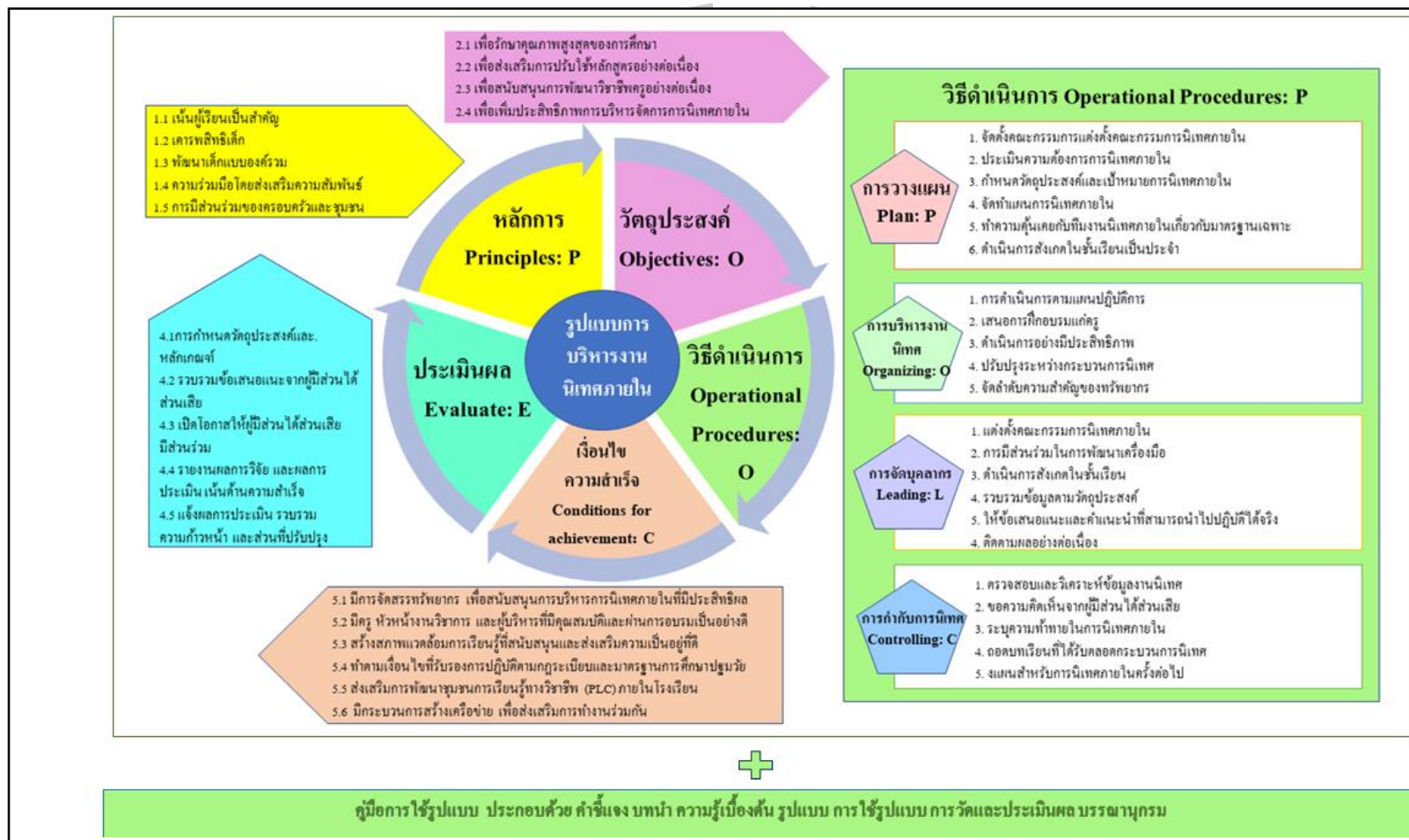
1. คำชี้แจงการใช้คู่มือ
2. ตอนที่ 1 บทนำ
3. ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ตอนที่ 4 วิธีดำเนินการรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ตอนที่ 5 การประเมินผลรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7. บรรณานุกรม

สรุป (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 (ร่าง 1) รูปแบบการบริหารงานนเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษากระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2.2 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้-รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปดำเนินการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน มีการปรับปรุงแก้ไขก่อนตรวจสอบ ความถูกต้องและความเหมาะสม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือ การใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบ		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.	หลักการ (Principles)	9	100.00	9	100.00
2.	วัตถุประสงค์ (Objectives)	9	100.00	9	100.00
3.	วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)	8.6	95.56	8.86	98.43
4.	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)	9	100.00	9	100.00
5.	การประเมินผล (Evaluate)	9	100.00	9	100.00
6.	คู่มือ (Manual)	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		8.93	99.26	8.98	99.74

จากตารางที่ 4.5 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.26 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้ง คู่มือการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 95.56

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.74 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้ง คู่มือการใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 98.43 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการ (Principles)

1. หลักการ (Principles)		ผลการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1.1	รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด	9	100.00	9	100.00
1.2	ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย	9	100.00	9	100.00
1.3	มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
1.4	ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	9	100.00	9	100.00
1.5	ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	9	100.00	9	100.00
1.6	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.6 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักการ (Principles) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 100.00 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันร้อยละ 100.00 ได้แก่ รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 100.00 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันร้อยละ 100.00 ได้แก่ รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน

ตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงาน
 นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives)

2. วัตถุประสงค์ (Objectives)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
2.1	เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
2.2	เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป	9	100.00	9	100.00
2.3	เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
2.4	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.7 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ย โดยรวมร้อยละ 100.00 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันร้อยละ 100.00 ได้แก่ เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการปรับใช้ หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสนับสนุน การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

ด้านความเหมาะสมค่าเฉลี่ย โดยรวมร้อยละ 100.00 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันร้อยละ 100.00 ได้แก่ เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการปรับใช้ หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสนับสนุน การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 4.8 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านวิธีดำเนินการ (Operational Procedures)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.1	การวางแผน (Planning: P)	8.83	98.15	8.3	92.59
3.2	การปฏิบัติการ (Acting: A)	8.6	95.56	8.6	95.56
3.3	การสังเกต (Observing: O)	9	100.00	8.8	98.15
3.4	การสะท้อนคิด (Reflecting: R)	9	100.00	8.6	95.56
ค่าเฉลี่ยวิธีดำเนินการ		8.6	95.56	8.86	98.43

จากตารางที่ 4.8 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 95.56 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสังเกต และการสะท้อนคิด มีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา การวางแผน มีค่าเฉลี่ย 98.15 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย 95.56

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 98.43 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การสังเกต มีค่าเฉลี่ย 98.15 รองลงมา การปฏิบัติการและการสะท้อนคิด มีค่าเฉลี่ย 95.56 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การวางแผนมีค่าเฉลี่ย 92.59

ตารางที่ 4.9 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.1 การวางแผน (Planning: P)					
3.1.1	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหารศึกษานิเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน	9	100.00	8	88.89
3.1.2	ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก	8	88.89	8	88.89

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.1.3	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน และเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย	9	100.00	9	100
3.1.4	จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	9	100.00	8	88.89
3.1.5	สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100
3.1.6	สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	9	100.00	9	100
ค่าเฉลี่ย		8.83	98.15	8.33	92.59

จากตารางที่ 4.9 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.15 ด้านที่มีค่าร้อยละ สูงสุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย การจัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการและความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาก่อนปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง การสร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมา และเป็นด้านที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือ การประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าร้อยละ 88.89

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.59 ด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาก่อนปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง การสร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมา และเป็นด้านที่มีค่าร้อยละต่ำสุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนิเทศภายใน การประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก และจัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการและความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าร้อยละ 88.89

ตารางที่ 4.10 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศ
ภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการปฏิบัติการ (Acting: A)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A)					
3.2.1	ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ	9	100.00	9	100.00
3.2.2	ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม	8	88.89	8	88.89
3.2.3	ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น	9	100.00	9	100.00
3.2.4	ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย	9	100.00	9	100.00
3.2.5	จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน	8	88.89	8	88.89
ค่าเฉลี่ย		8.6	95.56	8.6	95.56

จากตารางที่ 4.10 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการปฏิบัติการ (Acting: A) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.56 ด้านที่มีค่าร้อยละ สูงสุด ได้แก่ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมาย ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ และติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาระดับปฐมวัย มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมา และเป็นด้านที่มีค่าร้อยละต่ำสุด ได้แก่ การให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม และจัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน มีค่าร้อยละ 88.89

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.56 ด้านที่มีค่าร้อยละ สูงสุด ได้แก่ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมาย ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ และติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาระดับปฐมวัย มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมา และเป็นด้านที่มีค่าร้อยละต่ำสุด ได้แก่ การให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม และจัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน มีค่าร้อยละ 88.89

ตารางที่ 4.11 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการสังเกต
(Observing: O)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.3 การสังเกต (Observing: O)					
3.3.1	แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในเป็น ผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ ด้านการนิเทศภายใน	9	100.00	8	88.89
3.3.2	พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือก เครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือ ที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการ สังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
3.3.3	ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมิน แง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วน ร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้ สื่อและอุปกรณ์การสอน	9	100.00	9	100.00
3.3.4	รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการ สังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และ มีความเป็นกลาง	9	100.00	9	100.00

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.3.5	ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
3.3.6	ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ย		9	100.00	8.8	98.15

จากตารางที่ 4.11 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการสังเกต (Observing: O) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.15 ด้านที่มีค่าสูงสุด 5 ด้านเท่ากัน ได้แก่ พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง และให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำ

การเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้ มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมา และเป็นด้านที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือแต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน มีค่าร้อยละ 88.89

ตารางที่ 4.12 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านสะท้อนคิด (Reflecting: R)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R)					
3.4.1	ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกต ทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการ ดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า	9	100.00	9	100.00
3.4.2	ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ	9	100.00	9	100.00
3.4.3	ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศ ภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตาม ที่คาดไว้	9	100.00	8	88.89

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
3.4.4	ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต	9	100.00	9	100.00
3.4.5	วางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน	9	100.00	8	88.89
ค่าเฉลี่ย		9	100.00	8.6	95.56
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		8.6	95.56	8.86	98.43

จากตารางที่ 4.12 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการสะท้อนคิด (Reflecting: R) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.56 ด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะและรายงานความก้าวหน้าและขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ รวมทั้ง ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต มีค่าร้อยละ 100.00 รองลงมาและที่มีค่าร้อยละต่ำสุด คือ ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายในหรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้ และวางแผนสำหรับรอบ

การนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์ และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน มีค่าร้อยละ 88.89

ตารางที่ 4.13 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)

4. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4.1	มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุน การบริหารงานนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
4.2	มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่มี คุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศ ภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง	9	100.00	9	100.00
4.3	สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไป ตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ	9	100.00	9	100.00

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

4. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
4.4	ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	9	100.00	9	100.00
4.5	ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	9	100.00	9	100.00
4.6	กระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.13 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

**ตารางที่ 4.14 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล (Evaluate)**

5. การประเมินผล (Evaluate)		ผลการตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5.1	การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
5.2	รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
5.3	เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน	9	100.00	9	100.00
5.4	รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน	9	100.00	9	100.00

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

4. การประเมินผล (Evaluate)		ผลการตรวจสอบรูปแบบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
5.5	แจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.14 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผล (Evaluate) พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.15 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		ผลการตรวจสอบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
คำชี้แจงการใช้คู่มือ		9	100.00	9	100.00
ตอนที่ 1 บทนำ					
1.1	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
1.2	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
1.3	บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9	100.00	9	100.00
ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน		9	100.00	9	100.00

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		ผลการตรวจสอบ			
		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3.1	หลักการ (Principles)	9	100.00	9	100.00
3.2	วัตถุประสงค์ (Objectives)	9	100.00	9	100.00
3.3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)	9	100.00	9	100.00
3.4	การประเมินผล (Evaluation)	9	100.00	9	100.00
3.5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)	9	100.00	9	100.00
ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
4.1	ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ	9	100.00	9	100.00
4.2	ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ	9	100.00	9	100.00
4.3	ขั้นตอนที่ 3 การรายงาน	9	100.00	9	100.00
4.4	ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมา ปรับปรุงแก้ไข	9	100.00	9	100.00
ตอนที่ 5 การประเมินผลรูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		9	100.00	9	100.00
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		9	100.00	9	100.00

จากตารางที่ 4.15 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือการใช้
รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00

ข้อเสนอแนะ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ
ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความถูกต้องและความเหมาะสม

1. หลักการ ควรมุ่งเน้นหลักวิถีประชาธิปไตย คาระะธรรม สามัคคีธรรมและปัญญาธรรม
ในการดำเนินงาน

2. วัตถุประสงค์ ควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้น
การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

3. วิธีดำเนินการ

3.1 การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกคนในองค์กรมีความเข้าใจ
ถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารงานนิเทศภายใน

3.2 ควรมีความตระหนักและความเข้าใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
ร่วมกับผู้รับการนิเทศ ควรมีการเสริมแรง ให้กำลังใจจากฝ่ายบริหารและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ
รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน

4. เงื่อนไขความสำเร็จ ครูผู้รับการนิเทศ ต้องเปิดใจที่จะเรียนรู้และเติบโต ภายใต้
กระบวนการนิเทศ สร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกัน
ผู้นิเทศ ต้องมีประสบการณ์และรู้จริง ดำเนินการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ควรส่งเสริมการใช้
เครือข่ายความร่วมมือร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน ควรให้อาสาในผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนได้
ส่วนเสียในการพัฒนาทักษะของเด็กและผู้บริหารเห็นความสำคัญและขับเคลื่อนการดำเนินงาน
อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5. การประเมินผล ควรมีการกำหนดตัวบ่งชี้ วิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน
ที่เหมาะสม สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนา (การประเมินตามสภาพจริงเพื่อการพัฒนา) และควรติดตาม
ความก้าวหน้าตามเป้าหมายและตัวชี้วัด

6. คู่มือการใช้รูปแบบ

6.1 การชี้แจงเพิ่มเติมในส่วนประกอบของคู่มือและการนำไปใช้โดยรวม

6.2 คู่มือควรแยกเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

6.3 คู่มือควรเพิ่มรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถ
นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมายให้เกิดผล

นำผลการตรวจสอบเปรียบเทียบการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ดังตารางที่

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ
การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ การใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1. หลักการ (Principles: P) 1.1 รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด 1.2 ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย 1.3 มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.4 ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 1.5 ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 1.6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน	ไม่มีการแก้ไข

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. วัตถุประสงค์ (Objectives: O) 2.1 เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.2 เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป 2.3 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	ไม่มีการแก้ไข
3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures: O) 3.1 การวางแผน (Planning: P) 3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการ ผู้บริหาร ศิษยานุเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน	3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures: O) 3.1 การวางแผน (Planning: P) 3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศิษยานุเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.1.2 ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน และเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย 3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบ เฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.1.2 ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน และเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย 3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบ เฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3.1.7 วางแผนสำหรับการนิเทศภายใน ครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน	3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3.2 การบริหารงานนิเทศ (Organizing) 3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ 3.2.2 ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม 3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 3.2.4 ปรับหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย	3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A) 3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ 3.2.2 ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม 3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 3.2.4 ปรับหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คนและ วัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน การปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ที่ ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จ ของกระบวนการนิเทศภายใน 3.2.6 ระบุความท้าทายที่กำลังดำเนิน นิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตาม ที่คาดไว้ 3.2.7 ถอดบทเรียนที่ได้รับตลอด กระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจร การนิเทศภายในในอนาคต	3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และ วัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุน การปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จ ของกระบวนการนิเทศภายใน
3.3 การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) 3.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในเป็น ผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้าน การนิเทศภายใน 3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือ เลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน	3.3 การสังเกต (Observing: O) 3.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายในเป็น ผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้าน การนิเทศภายใน 3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือ เลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือ ที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการ สังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน 3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง 3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้	3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน 3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง 3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้
3.4 การกำกับการนิเทศ (Controlling) 3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า	3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R) 3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะและรายงานความก้าวหน้า

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.4.2 ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้า งานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และผลกระทบต่าง ๆ	3.4.2 ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้า งานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และผลกระทบต่าง ๆ 3.4.3 ระบุความท้าทายที่กำลังดำเนินนิเทศ ภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้ 3.4.4 ถอดบทเรียน ที่ได้รับ ตลอด กระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจร การนิเทศภายในในอนาคต 3.4.5 วางแผนสำหรับการนิเทศภายในครั้ง ต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูล เชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับ ความสำคัญที่ชัดเจน
4. การประเมินผล (Evaluate: E) 4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และ หลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหาร การนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4.2 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน	ไม่มีการแก้ไข

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมิน การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 4.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ สถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการ ประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวม เกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน 4.4 รายงานผลการวิจัย และผลการประเมิน ให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการ ปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน 4.5 แจ้งผลการประเมิน รวบรวม ความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศ ภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	
5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement: C) 5.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่ เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการ	ไม่มีการแก้ไข

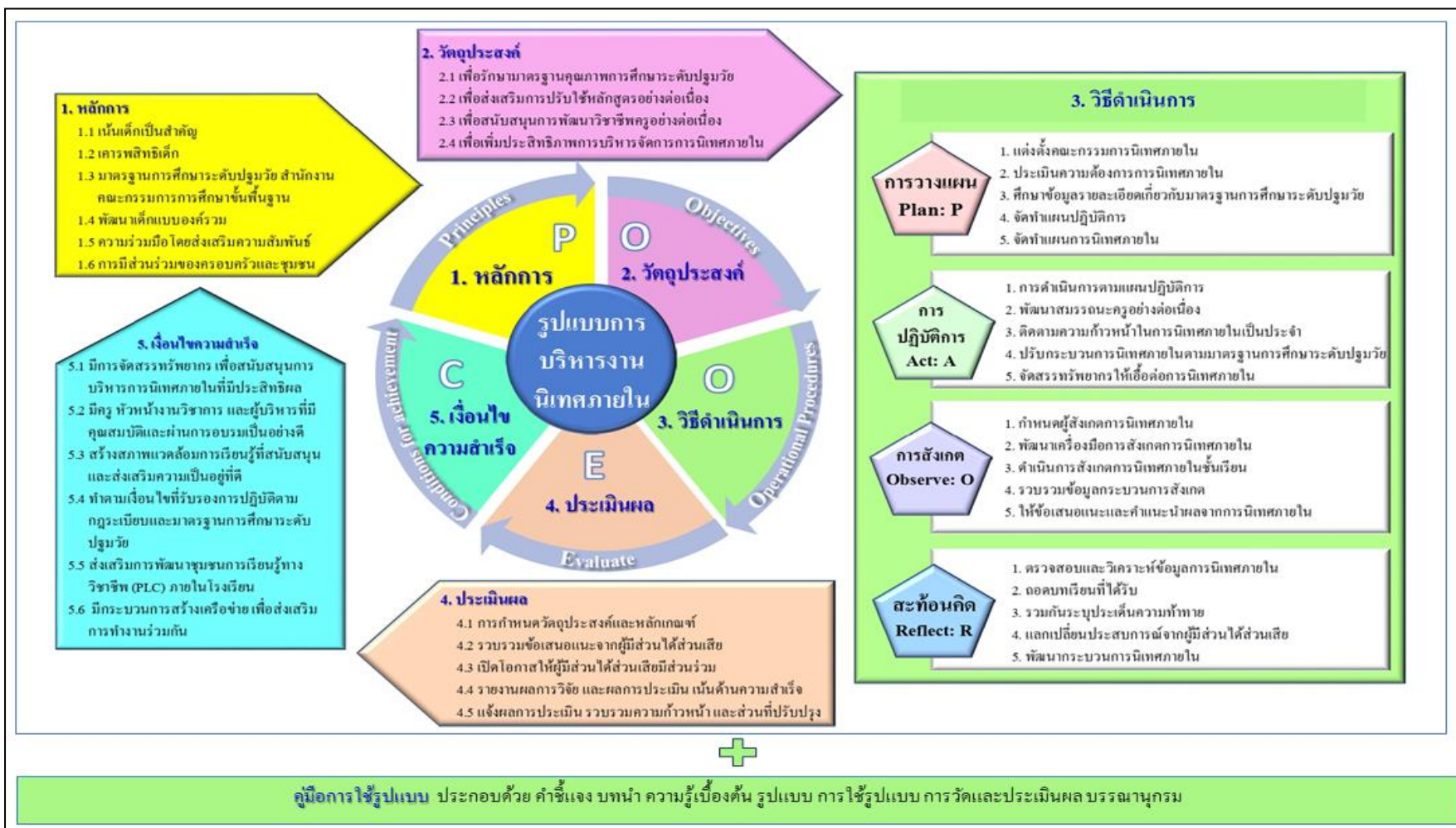
ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
บริหารงานนิเทศภายในที่มีประสิทธิผลให้ เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5.2 มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหาร ที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านงานนิเทศ ภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง 5.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทาง ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตาม มาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ 5.4 ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบาย และขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 5.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันและ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 5.6 มีกระบวนการสร้างเครือข่ายเพื่อ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน	

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการแก้ไข (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องคู่มือการใช้รูปแบบประกอบด้วย 1. คำชี้แจงการใช้คู่มือรูปแบบ 2. ตอนที่ 1 บทนำ 3. ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4. ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5. ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6. ตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7. บรรณานุกรม	ไม่มีการแก้ไข

สรุป (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย มีการปรับปรุงแก้ไขหลังการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 (ร่าง 2) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยจัดประชุมระดมสมอง (Brain Storming) ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นประเด็นในการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(n=11)

รายการ		ระดับการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	หลักการ (Principles)	4.75	0.44	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด
2.	วัตถุประสงค์ (Objectives)	4.82	0.32	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
3.	วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)	4.74	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด
4.	การประเมินผล (Evaluate)	4.71	0.45	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด
5.	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)	4.85	0.36	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด
6.	คู่มือการใช้รูปแบบ (Manual)	4.84	0.37	มากที่สุด	4.87	0.33	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.78	0.40	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.40) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เงื่อนไขความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.37) มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประเมินผล ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ หลักการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการ (Principles)

(n=11)

1. หลักการ (Principles)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.1	รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด	4.73	0.45	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
1.2	ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย	4.45	0.50	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
1.3	ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม โดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.73	0.45	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
1.4	ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือ โดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน						
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.75	0.44	มากที่สุด	4.78	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.18 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหลักการ (Principles) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.44) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด และยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.41) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด และส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย และยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวัตถุประสงค์ (Objectives)

(n=11)

2. วัตถุประสงค์ (Objectives)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.1	เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
2.2	เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
2.3	เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
2.4	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	4.91	0.29	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.82	0.32	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวัตถุประสงค์ (Objectives) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.32) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนด ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิธีดำเนินการ (Operational Procedures)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.1	การวางแผน (Planning: P)	4.83	0.37	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด
3.2	การปฏิบัติการ (Acting: A)	4.76	0.42	มากที่สุด	4.69	0.46	มากที่สุด
3.3	การสังเกต (Observing: O)	4.65	0.48	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด
3.4	การสะท้อนคิด (Reflecting: R)	4.71	0.45	มากที่สุด	4.87	0.33	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยวิธีดำเนินการ		4.74	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิธีดำเนินการ (Operational procedures) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.43) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การวางแผน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) รองลงมา คือ การปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.42) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การสังเกต ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.42) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การสะท้อนคิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ การวางแผน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) รายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.1 การวางแผน (Planning: P)							
3.1.1	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการผู้บริหาร ศึกษาในเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
3.1.2	ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึง หลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
3.1.3	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจนและสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย	4.82	0.39	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.1.4	จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ขอบเขต กำหนดการและความรับผิดชอบ ของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไป ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
3.1.5	สร้างความคุ้นเคยกับทีมงาน นิเทศภายในเกี่ยวกับมาตรฐาน และกฎระเบียบเฉพาะด้าน การศึกษา ปฐม วิทย และ ตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติ ตามตามมาตรฐานการศึกษา ปฐม วิทยของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
3.1.6	สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้น เรียน เป็น ประจำ ของ กระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของ แผนที่สามารถนำ ไป ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.91	0.29	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.83	0.37	มากที่สุด	4.74	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.21 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational procedures) ด้านการวางแผน (Planning: P) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.37) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน และสร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัยและจัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่ากัน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.38)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย และสร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการและความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์
ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational
Procedures) ด้านการปฏิบัติการ (Acting: A)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A)							
3.2.1	ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมาย ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
3.2.2	ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม	4.55	0.50	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
3.2.3	ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น	4.82	0.39	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
3.2.4	ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายในตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย	4.73	0.45	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.2.5	จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.76	0.42	มากที่สุด	4.69	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการปฏิบัติการ (Acting: A) พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.42) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน. อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย และจัดสรรทรัพยากร (การเงิน คนและวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.32) รองลงมา คือ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมาย ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม และติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น เท่ากัน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านการสังเกต (Observing: O)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.3 การสังเกต (Observing: O)							
3.3.1	แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน	4.64	0.48	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
3.3.2	พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสังเกตให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.3.3	ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียนเพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้การมีส่วนร่วมของเด็กการจัดการห้องเรียนการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน	4.64	0.48	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
3.3.4	รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกตที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง	4.73	0.45	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
3.3.5	ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.73	0.45	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด
3.3.6	ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้	4.55	0.50	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.65	0.48	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.23 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการสังเกต (Observing: O) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกตที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง และให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน และพัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่ แนะนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในวิธีดำเนินการ (Operational Procedures) ด้านสะท้อนคิด (Reflecting: R)

(n=11)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R)							
3.4.1	ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะและรายงานความก้าวหน้า	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
3.4.2	ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ	4.55	0.50	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
3.4.3	ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายในหรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้	4.55	0.50	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

3. วิธีดำเนินการ (Operational Procedures)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.4.4	ถอดบทเรียนที่ได้รับตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต	4.64	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
3.4.5	วางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	4.71	0.45	มากที่สุด	4.87	0.33	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยวิธีดำเนินการ	4.74	0.43	มากที่สุด	4.76	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.24 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิธีดำเนินการ (Operational procedures) ด้านสะท้อนคิด (Reflecting: R) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า และวางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ ถอดบทเรียนที่ได้รับตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึง

ครูหัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมด ที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงาน การสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนา ตามที่คาดไว้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ใน ระดับมากที่สุด คือ ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็น ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล (Evaluate)

(n=11)

4. การประเมินผล (Evaluate)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.1	การกำหนดวัตถุประสงค์และ หลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

(n=11)

4. การประเมินผล (Evaluate)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.2	รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.55	0.50	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
4.3	เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างาน วิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน	4.55	0.50	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
4.4	รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบ อย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน	4.64	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

(n=11)

4. การประเมินผล (Evaluate)		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.5	แจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้าและส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.91	0.29	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.71	0.45	มากที่สุด	4.76	0.42	4.71

จากตารางที่ 4.25 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประเมินผล (Evaluate) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการ

ประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน เท่ากัน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.33) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for Achievement)

(n=11)

5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)		ระดับผลการประเมิน					
		ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5.1	มี การจัด สรร ทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายใน ที่มีประสิทธิผลให้เป็นไปตาม	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

(n=11)

5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)		ระดับผลการประเมิน					
		ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน						
5.2	มีครู หัวหน้างานวิชาการ และ ผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่าน การอบรมด้านการนิเทศภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนา วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
5.3	สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ สนับสนุนและส่งเสริมความ เป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่ง อำนวยความสะดวก และวัสดุ ของโรงเรียน เป็นไปตาม มาตรฐานความปลอดภัยและ คุณภาพ	4.82	0.39	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
5.4	ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการ ปฏิบัติตามกฎระเบียบและ มาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุง นโยบายและขั้นตอนปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ	4.91	0.29	มากที่สุด	4.55	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

(n=11)

5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)		ระดับผลการประเมิน					
		ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5.5	ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.91	0.29	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
5.6	กระบวนการสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.91	0.29	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม		4.85	0.36	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.26 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement) พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.36) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารงานนิเทศภายใน ที่มีประสิทธิผลให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง กระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน

และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีครูหัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศภายในเป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.43) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.29) รองลงมา คือ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(n=11)

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
คำชี้แจงการใช้คู่มือ		5.00	0.00	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
ตอนที่ 1 บทนำ							
1.1	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.64	0.48	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
1.2	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.82	0.39	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
1.3	บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยบทนำ		4.79	3.89	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

(n=11)

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย		ระดับผลการประเมิน					
		ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
3.1	หลักการ (Principles)	4.82	0.39	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
3.2	วัตถุประสงค์ (Objectives)	4.45	0.50	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)	4.73	0.45	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
3.4	การประเมินผล (Evaluation)	4.82	0.39	มากที่สุด	4.91	0.29	มากที่สุด
3.5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)	4.91	0.29	มากที่สุด	4.82	0.39	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรูปแบบ		4.75	0.40	มากที่สุด	4.88	0.28	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$, S.D. = 0.37) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คำชี้แจงการใช้คู่มือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$, S.D. = 0.00) รองลงมา คือวิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.91$, S.D. = 0.29) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยรูปแบบ ($\bar{X}=4.75$, S.D. = 0.40)

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.87$, S.D. = 0.33) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การประเมินผลวิธีดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยขั้นตอนการใช้รูปแบบ ฯ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93, S.D. = 0.17) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยบทนำ ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.43)

ข้อเสนอแนะความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลุ่มมือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ควรศึกษาระบบการบริหารงานนิเทศของสถานศึกษาอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จด้านการบริหารงานนิเทศภายในมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ควรศึกษารูปแบบความท้าทายของการบริหารงานนิเทศภายในโดยใช้ระบบสารสนเทศในการนิเทศภายใน
3. การบริหารงานนิเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยในการสนับสนุนและพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของเด็ก
4. การบริหารงานนิเทศที่ดีช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้
5. การบริหารงานนิเทศที่เน้นการพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาช่วยในการเตรียมเด็กให้พร้อมอย่างเป็นองค์รวม
6. การบริหารงานนิเทศที่ดี ช่วยในการสร้างทีมงานที่มีความมุ่งมั่นและมีสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ
7. ควรให้โอกาสให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อทำหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
8. การบริหารงานนิเทศ ควรเน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของเด็ก ครูผู้สอนปฐมวัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
9. การบริหารงานนิเทศ ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรับผิดชอบ
10. การบริหารงานนิเทศ ควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการนิเทศ
11. การบริหารงานนิเทศ ควรเสริมสร้างทัศนคติที่ให้อำนาจในการทดลองและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
12. การบริหารงานนิเทศ ควรมีการเชื่อมโยงและความร่วมมือกับชุมชน และควรสร้างโอกาสให้กับชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการของสถานศึกษา.

ผลการเปรียบเทียบการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 ผลเปรียบเทียบการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1. หลักการ (Principles: P) 1.1 รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด 1.2 ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย 1.3 ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา 1.4 ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	1. หลักการ (Principles: P) 1.1 รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด 1.2 ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย 1.3 มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.4 ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา 1.5 ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน	ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 1.6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน
2. วัตถุประสงค์ (Objectives: O) 2.1 เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษา และการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐาน การศึกษา ระดับ ป ร ม ว ย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.2 เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้าน การศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป 2.3 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่าง ต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่ กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมิน และการ ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	ไม่มีการแก้ไข

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures: O) 3.1 การวางแผน (Planning: P) 3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการ นิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน 3.1.2 ประเมินความต้องการการนิเทศภายใน อย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน และเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย 3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความ รับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ 3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศ ภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะ	3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures: O) 3.1 การวางแผน (Planning: P) 3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนิเทศภายใน 3.1.2 ประเมินความต้องการการนิเทศ ภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศ ภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3.1.3 ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับ มาตรฐาน ระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและ เป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย 3.1.4 จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการ สังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการ นิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผน ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.1.5 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการและความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A) 3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ 3.2.2 ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม 3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 3.2.4 ปรับหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่าง	3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A) 3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ 3.2.2 พัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม 3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 3.2.4 ปรับกระบวนการนิเทศตามมาตรฐานระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อ ความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย 3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากร เพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศ ภายใน	ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษา ปฐมวัย 3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากร เพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศ ภายใน
3.3 การสังเกต (Observing: O) 3.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้ สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการ นิเทศภายใน 3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือ เลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน 3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อ ประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วน ร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและ อุปกรณ์การสอน	3.3 การสังเกต (Observing: O) 3.3.1 กำหนดผู้สังเกตการณ์นิเทศภายใน ที่มี คุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศ ภายใน 3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกตการณ์นิเทศ ภายใน หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และ เครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของ การสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3.3 ดำเนินการสังเกตการณ์นิเทศภายในใน ชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียน การสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การ ใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการ สังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง 3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควร มีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการ เปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้	3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการ สังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง 3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำจากการ นิเทศภายใน ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตาม ข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน
3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R) 3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล การสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและ การดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า 3.4.2 ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างาน วิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและ ผลกระทบต่าง ๆ	3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R) 3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล การนิเทศภายในทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่าง ละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกต และการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า 3.4.2 ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอด กระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจร การนิเทศภายในในอนาคต

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวม มุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและ ผลกระทบต่าง ๆ 3.4.3 ระบุความท้าทาย ที่กำลังดำเนินนิเทศ ภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้ 3.4.4 ถอดบทเรียน ที่ ได้รับ ตลอด กระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช่ ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจร การนิเทศภายในในอนาคต 3.4.5 วางแผนสำหรับการนิเทศภายในครั้ง ต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิง ลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญ ที่ชัดเจน	ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ใน วงจรการนิเทศภายในในอนาคต 3.4.3 รวบรวมระบุความท้าทาย ที่กำลัง ดำเนินการนิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการ พัฒนาตามที่คาดไว้ 3.4.4 แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ 3.4.5 พัฒนาระบบการนิเทศภายในครั้ง ต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิง ลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญ ที่ชัดเจน
4. การประเมินผล (Evaluate: E) 4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ ในการประเมินแนวทางการบริหารนิเทศ ภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 4.2 รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกัับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมิน	ไม่มีการแก้ไข

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน 4.4 รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน 4.5 แจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	
5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement: C) 5.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตาม	ไม่มีการแก้ไข

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

(ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5.2 มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่ มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศ ภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง 5.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และ และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐาน ความปลอดภัยและคุณภาพ 5.4 ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตาม กฎระเบียบและมาตรฐาน การศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและ ขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 5.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการ ทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 5.6 มีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริม การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	

ผู้วิจัยนำผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อเสนอแนะ นำมาสังเคราะห์ และการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาสรุปองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปชื่อ คือ “POOEC” (พูอีซี) ประกอบด้วย

P = Principles (หลักการ) หมายถึง การเน้นเด็กเป็นสำคัญ การเคารพสิทธิเด็ก มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

O = Objectives (วัตถุประสงค์) เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน

O = Operational procedures (วิธีดำเนินการ) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติการ (Acting: A) การสังเกต (Observe: O) และการสะท้อนคิด (Reflect: R) ผู้วิจัยได้มีการศึกษารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านแนวคิด PAOR ดังนี้

P = Planning (การวางแผน) หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การประเมินความต้องการการนิเทศภายใน ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานระดับปฐมวัย และจัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้ง จัดทำแผนการนิเทศภายใน

A = Acting (การปฏิบัติการ) หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้า ปรับกระบวนการนิเทศตามมาตรฐานระดับปฐมวัย และจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อความสำเร็จ

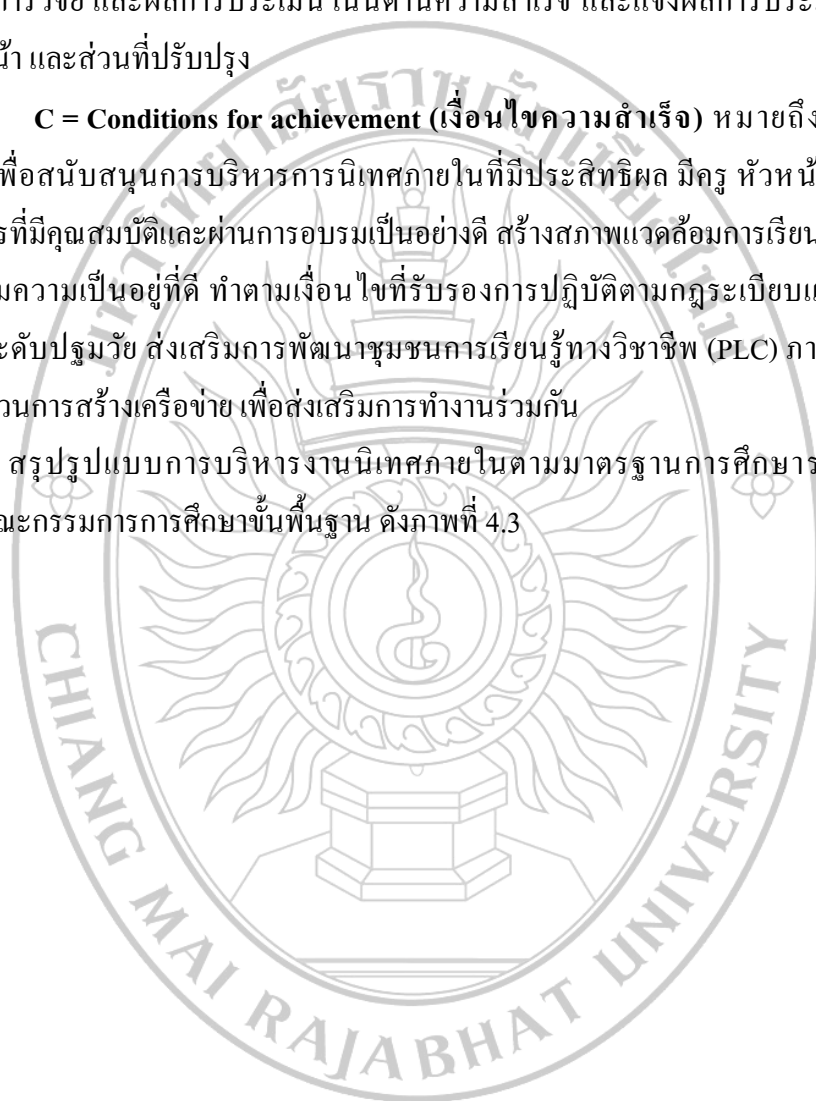
O = Observing (การสังเกต) หมายถึง กำหนดผู้สังเกตการนิเทศภายใน ที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ พัฒนาเครื่องมือการสังเกต ดำเนินการนิเทศภายใน และรวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำการนิเทศภายใน ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

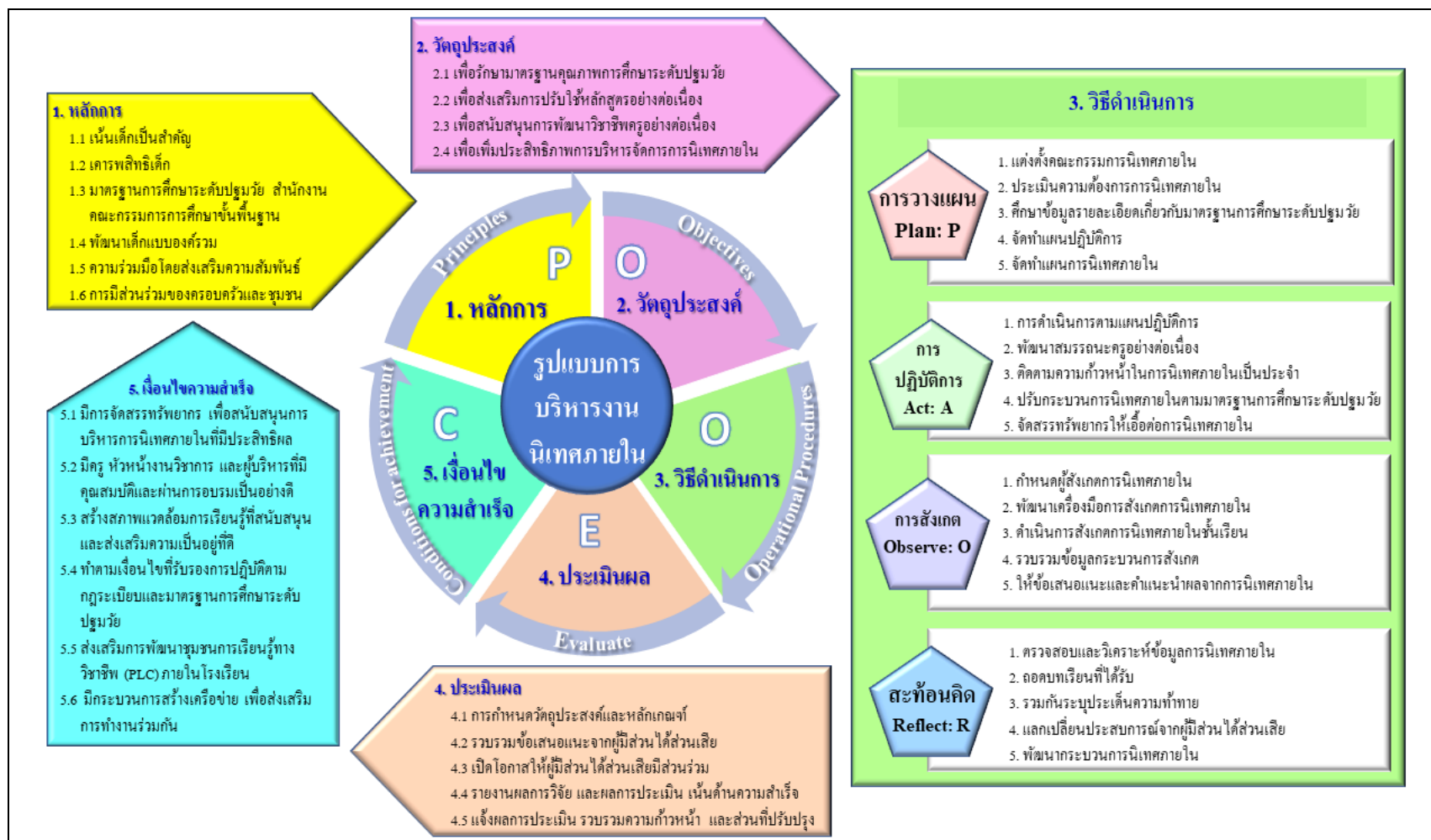
R = Reflecting (การสะท้อนคิด) หมายถึง การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล การนิเทศภายในทั้งหมด ถอดบทเรียนที่ได้รับ รวบรวมระบุมความท้าทายที่จะเกิดขึ้นและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมทั้ง พัฒนาระบบการนิเทศภายในครั้งต่อไป

E = Evaluation (การประเมินผล) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม รายงานผลการวิจัย และผลการประเมิน เน้นด้านความสำเร็จ และแจ้งผลการประเมิน รวบรวม ความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุง

C = Conditions for achievement (เงื่อนไขความสำเร็จ) หมายถึง การจัดสรร ทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมเป็นอย่างดี สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน และมีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

สรุปรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) ประเมิน รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตาราง การสังเคราะห์ องค์ประกอบ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ และแบบประเมินรูปแบบและคู่มือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา และผลการวิจัยสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตาม มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 42 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning) มี 10 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) จัดลำดับความสำคัญของงานนิเทศ 4) การออกแบบวิธีการนิเทศ แบบมีส่วนร่วม 5) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 6) การพิจารณากำหนดแนวทาง 7) การตัดสินใจเลือกแนวทาง 8) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ

9) จัดสรรงบประมาณของงานนิเทศ และ 10) กำหนดขั้นตอนของงานนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 การจัดองค์การงานนิเทศ (Organizing) มี 12 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การร่วมกันวางแผนการนิเทศ 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 4) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 5) การกำกับ ดูแลงานนิเทศ 6) การประสานงาน 7) การรายงาน 8) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ 9) การจัดสรรทรัพยากร 10) การพัฒนาโครงสร้างองค์กร 11) การสร้างความสัมพันธ์ และ 12) การตรวจสอบ องค์ประกอบที่ 3 การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) มี 11 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) อำนาจการการนิเทศ 2) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 3) ดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 4) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 5) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 6) การแบ่งงาน 7) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ 8) การสร้างจิตใจ 9) การติดต่อสื่อสาร 10) การตัดสินใจของฝ่ายบริหาร และ 11) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 4 การกำกับการนิเทศ (Controlling) มี 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การควบคุมการปฏิบัติงาน 2) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 3) การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 4) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 5) การสังเกตการปฏิบัติงาน 6) การเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน 7) การปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ 8) การวัดผลการปฏิบัติงาน และ 9) การรายงานผลการนิเทศ

1.2 ยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปองค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ และ 21 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนงานนิเทศ (Planning) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) 3) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย 5) การจัดทำปฏิทินการนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 การจัดองค์การงานนิเทศ (Organizing) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ 2) การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 4) การอำนวยความสะดวกในการนิเทศ และ 5) การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ องค์ประกอบที่ 3 การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) มี 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ 2) การดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 3) การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 4) การประสานงานระหว่างการนิเทศ 5) การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ และ 6) การพัฒนาครูหลังการนิเทศ และ องค์ประกอบที่ 4 การกำกับการนิเทศ (Controlling) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม 2) การให้

ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด 3) การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
4) การปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ และ 5) การรายงานผลการนิเทศ

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียด
ดังนี้

การวางแผนการนิเทศ (Planning) สภาพปัจจุบัน พบว่า การวางแผนการนิเทศ
ขาดหลักการสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน การออกแบบการวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2561 กระบวนการวางแผนไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการวางแผนการนิเทศยังขาดการนำเทคโนโลยีดิจิทัล
แพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาการบริหารงานนิเทศ
ภายใน พบว่า วัตถุประสงค์การนิเทศภายใน ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความท้าทายในการวัดประสิทธิผลของกิจกรรม
การนิเทศ การวางแผนการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับคุณภาพการนิเทศ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมระหว่าง
การนิเทศไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ กระบวนการการวางแผนงานนิเทศ ไม่ชัดเจน
และงบประมาณมีจำกัด ไม่ครอบคลุมแผนงานนิเทศ แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน พบว่า
ควรทบทวนและปรับปรุงแผนงานนิเทศ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลง
ตามมาตรฐาน กำหนดวัตถุประสงค์และการวัดประเมินผลที่ชัดเจน วางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล
การนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เป็นระบบครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน
และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย มีส่วนร่วมในการวางแผนงานนิเทศภายในเพื่อสนับสนุน
การจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) สภาพปัจจุบัน พบว่า มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการนิเทศภายใน โดยใช้บุคลากรเดิมตลอดขาดการตรวจสอบคุณสมบัติและ
ความเชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับงานนิเทศของคณะกรรมการนิเทศภายในและขาดการสนับสนุน
ทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการนิเทศภายใน ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน
พบว่า แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่ไม่มีคุณสมบัติเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย รวมทั้ง
การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานนิเทศภายใน บุคลากรภายในโรงเรียน
ไม่ยอมรับกระบวนการนิเทศภายใน และมีความขัดแย้ง ไม่เห็นด้วยกับประเด็นการนิเทศภายใน
แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่มีคุณสมบัติ

ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย จัดให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบข้อมูล ที่ทันสมัยและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ จัดสรรทรัพยากร เพื่อรองรับการบริหารงานนิเทศภายในที่เข้มแข็งบทบาทและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนได้เสียแลกเปลี่ยนข้อมูลการนิเทศภายในร่วมกันและสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ

การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) สภาพปัจจุบัน พบว่า จัดให้มีบุคลากรที่มีภาวะผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูและหัวหน้างานนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์สำหรับงานนิเทศ และการสนับสนุนวัฒนธรรมการสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างคณะครู ที่มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองยังไม่ชัดเจน ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน พบว่า ผู้รับการนิเทศ ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเพียงพอ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติในการนิเทศภายใน และผู้บริหารโรงเรียนขาดทักษะความเป็นผู้นำที่จำเป็น ในการสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างรูปแบบของแนวทางปฏิบัติงานนิเทศ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนคณะกรรมการนิเทศภายในให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการนำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะจากการนิเทศภายในนำมาพัฒนาวิชาชีพให้กับคณะครู จัดสรรทรัพยากร งบประมาณในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สำหรับงานนิเทศภายใน และ โรงเรียนควรดำเนินโปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกทักษะกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

การกำกับการนิเทศ (Controlling) สภาพปัจจุบัน พบว่า ขาดการตรวจสอบการประเมินผลงานการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ ขาดการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะของครูผู้สอนระดับปฐมวัย และขาดการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน พบว่า โรงเรียนมีการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายใน ไม่เพียงพอโรงเรียนไม่มีความท้าทายในการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างครอบคลุม ขาดกลไกการประกันคุณภาพ มีข้อจำกัด ในการใช้ข้อมูลร่วมกัน ขาดการประเมินผลการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสสำหรับการแบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง แนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน พบว่า โรงเรียนควรติดตามการดำเนินการตามแผนนิเทศภายในและประเมินประสิทธิผล พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะครูเพื่อระบุแนวโน้ม และประเด็นที่ต้องปรับปรุง ควรสร้างกลไกการประกันคุณภาพให้เหมาะสม ควรปฏิบัติงาน

การนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และโรงเรียนควรพัฒนากระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

หลักการ (Principles) คือ 1) รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด 2) ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย 3) ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 4) ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน ในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน

วัตถุประสงค์ (Objectives) คือ 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่องตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป 3) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

วิธีดำเนินการ (Operational Procedures) คือ (1) การวางแผน (Planning: P) ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน 2) ประเมินความต้องการการนิเทศภายในอย่างละเอียด ก่อนการดำเนินการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก 3) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาระดับปฐมวัย 4) จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษา

ปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 6) สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) การบริหารงานนิเทศ (Organizing) ประกอบด้วย 1) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ 2) ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม 3) ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น 4) ปรับหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย และ 5) จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน (3) การจับคู่บุคลากรงานนิเทศ (Leading) ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติ และมีประสบการณ์ด้านงานนิเทศภายใน 2) พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกตให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน 4) รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ และมีความเป็นกลาง 5) ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัตถุประสงค์ได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 6) ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้ และ (4) การกำกับงานนิเทศ (Controlling) ประกอบด้วย 1) ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า 2) ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ 3) ระบุความท้าทายที่กำลังดำเนินนิเทศภายในหรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้ 4) ถอดบทเรียนที่ได้รับตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาสິงที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการ

นิเทศภายในในอนาคต 5) วางแผนสำหรับการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน

การประเมินผล (Evaluate) คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน 4) รายงานผลการวิจัย และผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน 5) แจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement) คือ 1) มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มีครู หัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศภายใน เป็นอย่างดีและมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 3) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ 4) ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ 5) ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และ 6) มีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) คำชี้แจงการใช้คู่มือ 2) ตอนที่ 1 บทนำ 3) ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน

ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) ตอนที่ 4 วิธีดำเนินการรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) ตอนที่ 5 การประเมินผล การใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น 7) พื้นฐานและบรรณานุกรม

2.2 ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.26 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้งคู่มือรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 95.56

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.74 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้ง คู่มือรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 98.43

ผลการให้ข้อเสนอแนะ (ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความถูกต้องและความเหมาะสม พบว่า 1) หลักการ ควรมุ่งเน้นหลักวิถีประชาธิปไตย การระดมสมอง สวมักกิจกรรม และปัญญารวมในการดำเนินงาน 2) วิธีดำเนินการนิเทศภายใน ควรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกคนในองค์กรเข้าใจและได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารงานนิเทศ สร้างความตระหนักและความเข้าใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นร่วมกับผู้รับการนิเทศ ควรมีการเสริมแรง ให้กำลังใจจากฝ่ายบริหารและผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินงาน 3) การประเมินผล ควรมีการกำหนดตัวบ่งชี้ วิธีการ เครื่องมือ และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนา (การประเมินตามสภาพจริง เพื่อ การพัฒนา) และควรติดตามความก้าวหน้าตามเป้าหมายและตัวชี้วัด 4) เงื่อนไขความสำเร็จ คือ ครูผู้รับการนิเทศ ต้องเปิดใจที่จะเรียนรู้ และเติบโตภายใต้กระบวนการนิเทศ สร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกัน ผู้นิเทศ ต้องมีประสบการณ์และรู้จริง ดำเนินการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ควรส่งเสริมการใช้เครือข่ายความร่วมมือร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน ควรให้โอกาสในผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาทักษะของเด็ก และผู้บริหารเห็นความสำคัญและขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

และ ข้อเสนอแนะ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบ พบว่า ควรชี้แจงเพิ่มเติมในส่วนประกอบของคู่มือ และการนำไปใช้โดยรวม 1) คู่มือควรแยกเป็นบทบาทหน้าที่ของ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 2) คู่มือควรเพิ่มรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุตามความมุ่งหมายให้เกิดผล

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.40) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เงื่อนไขความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84, S.D. = 0.37) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.45) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.41) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ หลักการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.41) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.73, S.D. = 0.45)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84, S.D. = 0.37) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คำชี้แจงการใช้คู่มือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยวิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.29) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยรูปแบบ ($\bar{X}$ = 4.75, S.D. = 0.40) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.33) ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00) รองลงมา คือ ค่าเฉลี่ยวิธีดำเนินการมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93, S.D. = 0.17) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่าเฉลี่ย บทนำ ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.43)

ข้อเสนอแนะความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ควรทำการเปรียบเทียบระบบการบริหารงานนิเทศกับสถานศึกษาอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์

ที่ประสบความสำเร็จสามารถช่วยในการพัฒนาระบบในสถานศึกษาของเรา 2) ควรใช้ผลการทดลองในแบบใหม่ ๆ ที่อาจจะปรับปรุงความเป็นไปได้ของการบริหารงานนิเทศ 3) การบริหารงานนิเทศที่มีประสิทธิภาพช่วยในการสนับสนุนและพัฒนาทักษะทางวิชาการและทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน 4) การบริหารงานนิเทศที่ดีช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ 5) การบริหารงานนิเทศที่เน้นการพัฒนาทักษะทางการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาช่วยในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมทั้งทางด้านวิชาชีพและส่วนบุคคล 6) การบริหารงานนิเทศที่ดี ช่วยในการสร้างทีมงานที่มีความมุ่งมั่นและมีสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ 7) ควรให้โอกาสให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อทำหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 8) การบริหารงานนิเทศ ควรเน้นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนความรู้ลึกของครู เด็ก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 9) การบริหารงานนิเทศ ควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ 10) การบริหารงานนิเทศ ควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการนิเทศ 11) การบริหารงานนิเทศ ควรเสริมสร้างทัศนคติที่ให้อำนาจในการทดลองและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ 12) การบริหารงานนิเทศ ควรมีการเชื่อมโยงและความร่วมมือกับชุมชน และควรสร้างโอกาสให้กับชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการของสถานศึกษา

ผู้วิจัยนำผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อเสนอแนะ นำมาสังเคราะห์ และการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสรุปองค์ประกอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปชื่อคือ “POOEC” (พูอีซี) ประกอบด้วย

P = Principles (หลักการ) หมายถึง การเน้นเด็กเป็นสำคัญ การเคารพสิทธิเด็ก มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

O = Objectives (วัตถุประสงค์) หมายถึง เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน

O = Operational procedures (วิธีดำเนินการ) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติการ (Acting: A) การสังเกต (Observe: O) และการสะท้อนคิด (Reflect: R) ผู้วิจัยศึกษารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านแนวคิด PAOR ดังนี้

P = Planning (การวางแผน) หมายถึง แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การประเมินความต้องการการนิเทศภายใน ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และจัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้ง จัดทำแผนการนิเทศภายใน

A = Acting (การปฏิบัติการ) หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้า ปรับกระบวนการนิเทศตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อความสำเร็จ

O = Observing (การสังเกต) หมายถึง กำหนดผู้สังเกตการนิเทศภายในที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ พัฒนาเครื่องมือการสังเกต ดำเนินการนิเทศภายในและรวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำการนิเทศภายในที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

R = Reflecting (การสะท้อนคิด) หมายถึง การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในทั้งหมด ถอดบทเรียนที่ได้รับ รวบรวมระบุนความท้าทายที่จะเกิดขึ้นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมทั้ง พัฒนาระบวนการนิเทศภายในครั้งต่อไป

E = Evaluation (การประเมินผล) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม รายงานผลการวิจัย และผลการประเมิน เน้นด้านความสำเร็จและแจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้า และส่วนที่ปรับปรุง

C = Conditions for achievement (เงื่อนไขความสำเร็จ) หมายถึง การมีการจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล มีครู หัวหน้างานวิชาการและผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมเป็นอย่างดี สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียนและมีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

ผลการสังเคราะห์และยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปลองค์ประกอบหลัก จำนวน 4 องค์ประกอบ และ องค์ประกอบย่อย จำนวน 21 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางแผนงานนิเทศ (Planning) ประกอบด้วย การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ) การออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และการกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย การจัดทำปฏิทินการนิเทศ 2) การจัดองค์กรงานนิเทศ (Organizing) ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและเป้าหมายการนิเทศ การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม การอำนวยความสะดวกในการนิเทศ และการจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ 3) การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ การดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย การสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การประสานงานระหว่างการนิเทศ การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ และการพัฒนาครูหลังการนิเทศ 4) การกำกับงานนิเทศ (Controlling) ประกอบด้วย การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย การปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ และการรายงานผลการนิเทศ

สอดคล้องกับวชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ (2561, น. 102-103) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ PPLCA Plus (ฉบับแปลพีแอลซีเอ พลัส) โดยนำการออกแบบเชิงระบบ ADDIE Model มาใช้เป็นฐานคิดในการวิจัย ซึ่งดำเนินการด้วยวิธีการ Research and Development: R&D (การวิจัยและพัฒนา) ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ หลักการ เงื่อนไขสำคัญและองค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ + Plus ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความรู้ก่อนการนิเทศ มีความมุ่งหมายของการดำเนินการ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ส่งเสริมครูให้เตรียมความรู้เพิ่มเติมในด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ วิเคราะห์แผนการจัดการ

เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร่วมกัน ขึ้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยน ในการปฏิบัติการนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อนำเครื่องมือสังเกตการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้นการนิเทศ ด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการบันทึกผลการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง โดยคู่ขนานกับบันทึกผลการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะ และระบบพี่เลี้ยง และวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการชี้แนะและพัฒนาาร่วมกัน และขึ้นสะท้อนคิดหลัง การนิเทศ ซึ่งมีความมุ่งหมายของการดำเนินการ เป็นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร/ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ เพื่อดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง จากผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศและเพิ่มเติม (Plus) เป็นการน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 (King Bhumibol's Science) มาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ใน 5 องค์ประกอบหลักร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มเติม (Plus) เป็นการค้นพบระหว่างการนำรูปแบบการนิเทศฯ มาใช้ในสถานศึกษา

ในทำนองเดียวกันแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนได้กล่าวถึง หลักการและแนวคิดการนิเทศภายในโรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 4-5) ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะสำเร็จได้ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญในการพัฒนา คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการนิเทศ ที่ต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมไปด้วยกัน ในลักษณะของ “เกลียวเชือก” กระบวนการนิเทศการศึกษา (Supervision) เป็นกระบวนการที่ทำให้ เกิดการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนา คน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์ กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนา ที่ยั่งยืนถาวร ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียน การสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร สถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และครูได้ปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของโรงเรียนว่า โรงเรียนสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียน จนถึงเป้าหมายสุดท้าย คือ คุณภาพผู้เรียน ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียน เป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

การวางแผนการนิเทศ (Planning) พบว่า สภาพปัจจุบัน คือ ยังไม่มีหลักการสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และยังไม่ได้ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน คือ ยังขาดการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเฉพาะเจาะจงสำหรับกระบวนการนิเทศภายในขาดความท้าทายในการวัดประสิทธิผลของกิจกรรมการนิเทศ ไม่สอดคล้องกับคุณภาพการนิเทศการใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมในระหว่างการนิเทศไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ในการนิเทศ ทำให้เกิดความสับสนระหว่างหัวหน้างานและครูเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ตั้งใจไว้ และงบประมาณมีจำกัด ไม่ครอบคลุมแผนการนิเทศและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน คือ โรงเรียนควรทบทวนและปรับปรุงแผนการนิเทศ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงตามมาตรฐาน ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และวัดผลการบริหารการนิเทศภายในได้ ควรมีการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผ่านการประเมิน การสังเกต และการประเมินผลเพื่อการปรับปรุง ควรจัดกิจกรรมการวางแผนทั้งหมดอย่างสม่ำเสมอ รวมถึง แผนการนิเทศ เป้าหมาย ระยะเวลาและความรับผิดชอบ ควรมีการวางแผนกิจกรรมการนิเทศ ที่เน้นการบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการและควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย

การบริหารงานนิเทศ (Organizing) พบว่า สภาพปัจจุบัน คือ ยังไม่ได้ตรวจสอบให้ชัดเจนว่า คณะกรรมการนิเทศภายใน มีคุณสมบัติและความเชี่ยวชาญที่สำคัญในการนิเทศภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน อย่างไม่รอบคอบ ยังไม่ได้ตรวจสอบให้ชัดเจนว่า โรงเรียนจะจัดสรรทรัพยากรให้กับคณะกรรมการนิเทศภายในอย่างเหมาะสม และโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัย อาจจะต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน คือ รับผิดชอบแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่ไม่มีคุณสมบัติซึ่งมีความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในด้านการศึกษาปฐมวัย จัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอบรม เครื่องมือการประเมินการนิเทศภายใน และเทคโนโลยี คณะกรรมการนิเทศภายใน ไม่เห็นด้วยกับกระบวนการนิเทศภายใน กรรมการบางคน มีความขัดแย้งทำให้มีความยากลำบากในการประสานงานกิจกรรมการนิเทศและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน คือ โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ที่มีคุณสมบัติซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษาปฐมวัยและเทคนิคการนิเทศ ควรจัดให้มี

การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบข้อมูลที่ทันสมัยและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ ควรจัดสรรทรัพยากร เพื่อรองรับการบริหารงานนิเทศภายในควรชี้แจงบทบาทและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการนิเทศภายใน ได้แบ่งปันข้อมูลเชิงลึก และความเชี่ยวชาญและควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันข้ามสายงานโดยให้ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย วิชาการและคณะครู โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการนิเทศภายใน

การจัดบุคลากรงานนิเทศ (Leading) พบว่า สภาพปัจจุบัน คือ จัดให้มีบุคลากรที่มี ภาวะผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูและหัวหน้างานนิเทศผู้บริหารโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการให้ ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์แก่ครูและเจ้าหน้าที่ตามผลการนิเทศ และการสนับสนุนวัฒนธรรม การสะท้อนคิดร่วมกันระหว่างคณะครู ที่มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองยังไม่ชัดเจน ปัญหา การบริหารงานนิเทศภายใน คือ คณะครู มีการต่อต้านต่อการวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอแนะ จากผู้นิเทศคณะครู ขาดโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพอย่างเพียงพอคณะครู และ ผู้นิเทศ ต่อต้าน การเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติในการนิเทศภายในรวมทั้ง ผู้บริหาร โรงเรียนขาดทักษะความเป็น ผู้นำที่จำเป็น ในการสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจที่มีประสิทธิภาพ และแนวทางการ บริหารงานนิเทศภายใน คือ ผู้บริหาร โรงเรียนควรสร้างรูปแบบของแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ให้คำแนะนำ และจูงใจนักวิชาการและคณะกรรมการนิเทศภายใน ให้มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมการนำข้อเสนอแนะที่เฉพาะเจาะจง เพื่อการพัฒนาวิชาชีพให้กับคณะครู และคณะกรรมการนิเทศภายใน ควรลงทุนในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสำหรับนักวิชาการ และหัวหน้างานนิเทศภายใน และควรดำเนิน โปรแกรมการให้คำปรึกษาและการฝึกสอนภายใน กระบวนการนิเทศภายใน

การกำกับการนิเทศ (Controlling) พบว่า สภาพปัจจุบัน คือ ยังไม่ได้ตรวจสอบให้ ชัดเจนว่า โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลกิจกรรมการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ และครูมีคุณสมบัติ ครบถ้วนในการสอนระดับปฐมวัย รวมทั้ง โรงเรียนจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาการบริหารงานนิเทศภายใน คือ โรงเรียนมีการตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายใน ไม่เพียงพอ มีความท้าทายในการปฏิบัติตาม มาตรฐานและข้อบังคับของประเทศ ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างครอบคลุม ขาดกลไกการประกันคุณภาพ มีข้อจำกัด ในการใช้ข้อมูลร่วมกัน และขาดการประเมินผลการนิเทศ ภายใน และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน คือ โรงเรียนควรติดตามการดำเนินการตามแผน นิเทศภายในและประเมินประสิทธิผลควรพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลของคณะครูเพื่อระบุ แนวโน้มและประเด็นที่ต้องปรับปรุงควรสร้างกลไกการประกันคุณภาพให้เหมาะสมควรทำงาน

อย่างต่อเนื่อง ครบวงจร ระหว่างหัวหน้างานนิเทศภายใน และครู รวมทั้ง การสร้างวัฒนธรรมของ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยการทบทวน และปรับปรุงกระบวนการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

โอ๊ค (Oke, 2016, p. 2682) ได้ศึกษาอิทธิพลของการนิเทศการสอนเด็กปฐมวัยส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพของผู้ดูแลเด็กในศูนย์เขตนครหลวงแห่งสหพันธรัฐอานูจาไนจีเรีย (Influence of Early Childhood Instructional Supervision on Caregivers' Effectiveness in Federal Capital Territory Centers, Abuja Nigeria) ซึ่งการเลือกและการใช้หลักสูตรสามารถอำนวยความสะดวกหรือเป็น อุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กในศูนย์การศึกษาปฐมวัย ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ เป็นตรวจสอบผลการประเมินว่า การนิเทศการสอนเกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กใน ศูนย์เขตนครหลวงแห่งสหพันธรัฐอานูจาไนจีเรีย (Abuja Nigeria) ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศ ที่เพียงพอในการศึกษาปฐมวัย ช่วยให้ผู้ดูแลได้รับทักษะใหม่ ๆ ช่วยให้ผู้ดูแลเด็กที่ไม่มี ประสบการณ์ ได้รับวิธีการสอนแบบใหม่และช่วยให้ผู้ดูแลเด็กสามารถบอกได้ว่าเด็กคนไหนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้ แม้ว่าจะไม่ได้ทำเป็นประจำ ผู้วิจัยแนะนำว่าผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมให้มีการนิเทศการสอนใน โรงเรียนบ่อย ๆ ครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี และมีความรู้ด้านทฤษฎีและการศึกษาภาคปฏิบัติควรได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน

สอดคล้องกับการศึกษาของ Bojo & Mustapha (2017, p. 384) ที่ได้ทบทวนกลยุทธ์ ของการนิเทศสมัยใหม่ ในเรื่องขอบเขต หลักการ และเทคนิคของการนิเทศในประเทศไนจีเรีย (Nigeria)(Rethinking Strategies of the Modern Supervision: Scope, Principles and Techniques) พบว่า หลักการและเทคนิคการนิเทศถือเป็นวิธีการทำให้กระบวนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ติดตามการนิเทศและกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของการนิเทศและการตรวจสอบโรงเรียน ที่มีมาตั้งแต่ปี 1910 (พ.ศ. 2543) จนถึงปัจจุบัน (2017) วัตถุประสงค์ของการนิเทศสถานศึกษา คือ การตรวจสอบความพร้อมของครูว่ายังคงรักษาจริยธรรมความเป็นครูอยู่หรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงปฏิบัติงานของครูและอื่น ๆ ซึ่งขอบเขตการนิเทศ รวมถึง การนิเทศงานการสอน การนิเทศสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการนิเทศกิจกรรมเสริม หลักสูตร และได้เน้นถึงหลักการนิเทศ เช่น หลักมนุษยสัมพันธ์ หลักการยอมรับ และหลักการ ของความร่วมมือระหว่างฝ่ายอื่น ๆ รวมทั้ง ตรวจสอบประเด็นเกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศสมัยใหม่ เช่น เทคนิคการสาธิต เทคนิคการประชุม และเทคนิคการเยี่ยมห้องเรียน ตลอดจน ยังตรวจสอบ ความแตกต่างระหว่างวิธีการนิเทศ แบบดั้งเดิมและสมัยใหม่ ตัวอย่างเช่น แนวคิดเดิมของการนิเทศ คือเน้นครู/อาจารย์ใหญ่ และระบบโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ ยังมีการไปตรวจแบบไม่บอก ล่วงหน้า (Haphazard Inspection Visit) แม้ว่าแนวทางสมัยใหม่ จะเน้นที่การประเมินการสอน และการระบุปัญหาการสอนมากกว่าการประเมินครู และพยายามช่วยให้ครูรับรู้และยอมรับ

จุดมุ่งหมายของโรงเรียน และทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในนิเทศการสอนในโรงเรียนในประเทศไนจีเรีย (Nigeria) ได้แก่ บุคลากรที่ไม่มีคุณสมบัติและไม่ได้รับการฝึกอบรม เงินทุน ไม่เพียงพอสำหรับการนิเทศการเรียนการสอน สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยได้แนะนำแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้สำหรับปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ควรให้มีงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอสำหรับกิจกรรมการนิเทศ

เช่นเดียวกับ Mamo1 & Nigussa (2017, p. 178) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติและความท้าทายของการนิเทศภายในของโรงเรียน: กรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา East Wollega ประเทศ Ethiopia (The Practices and Challenges of Internal School Supervision: The Case in East Wollega Secondary Schools) พบว่า ผู้นิเทศภายในไม่ได้ทำในสิ่งที่ต้องทำ เนื่องจากมีภาระงานการสอนมากเกินไป ยิ่งกว่านั้น ผู้นิเทศภายในไม่ได้ทำงานสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนเพราะไม่มีเวลาติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้ พบว่า ความท้าทายที่สำคัญสำหรับผู้นิเทศภายใน คือ ภาระการสอนของผู้นิเทศ ผู้นิเทศภายในมีจำนวนน้อย ขาดทักษะการสนับสนุนการสอนในด้านการนิเทศ ทักษะคติของทั้งผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศ ตลอดจนให้ความสนใจด้านการนิเทศในโรงเรียนน้อยลง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติจริงในการใช้การนิเทศเป็นฐาน (School Based Supervision) ไม่เป็นไปตามความตั้งใจ ดังนั้น สำนักงานการศึกษาในระดับต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจในการเพิ่มพูนทักษะของผู้นิเทศภายใน โดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมทั้งก่อนและระหว่างปฏิบัติงานอย่างเข้มข้น นอกจากนี้ ยังเป็นการดีกว่า ที่จะลดภาระการสอนของผู้นิเทศภายใน เพื่อให้ผู้นิเทศสามารถมีเวลาสนับสนุนครูในห้องเรียนตามความตั้งใจที่จะใช้การนิเทศเป็นฐาน (School Based Supervision)

ภาวณี จันทรา ปภาดา ไชยดวงจินดาและรัชพล ศรีธรรม (2559, น. 149-150) ได้ศึกษาการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัย พบว่า สภาพการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ปัญหาการดำเนินงาน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องการนิเทศ ด้านการสังเกตการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้นิเทศและครูผู้ดูแลเด็กไม่มีการใช้เครื่องมือที่มีการตกลงร่วมกัน การใช้เครื่องมือในการนิเทศไม่หลากหลายและไม่ครอบคลุม การนิเทศไม่มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน และผู้รับการนิเทศไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการนิเทศ สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พบว่า อยากให้มีการอบรมให้ความรู้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนมีการนิเทศ อยากให้มีการใช้เครื่องมือที่มีการตกลงร่วมกันกับครูผู้ดูแลเด็ก ควรมีการจัดวิธีการนิเทศ และใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมที่สุด ควรมีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยสร้างข้อตกลงร่วมกัน และควรมีการเปิด

โอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แนวทางการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรมีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามตัวชี้วัด เป้าประสงค์ หรือข้อบ่งชี้ที่กำหนดไว้ จัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) ระหว่างสามฝ่าย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศ โดยมีขอบเขตเนื้อหา ในการนิเทศที่ชัดเจน สร้างเครื่องมือทดสอบก่อนการนำไปใช้งานจริง การสร้างบรรยากาศ ที่เป็นกันเอง บนพื้นฐานของความเสมอภาค ลดชั่วโมงงานประจำลงจากเดิม สรุปความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับหลักการและวิธีการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้นิเทศได้ทราบ ใช้เทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์การนิเทศ และกำหนดรูปแบบการประชุม วิเคราะห์ที่เหมาะสม

เช่นเดียวกับ สุพัตรา บุตรมี, สุวดี อุปปินใจ, และสมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2563, น. 1-2) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการ จำเป็นในการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม ดัชนีความต้องการ จำเป็นเท่ากับ 0.29 ด้านที่สูงที่สุด คือ การวางแผน รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ การควบคุม การจัด องค์กร และการประเมินผล ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 นำเสนอ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านภาวะ การเป็นผู้นำ 4) ด้านการควบคุม และ 5) ด้านการประเมินผลการสอน

สอดคล้องกับชุดินันท์ ก้อนทอง (2564, น. 563) ได้ศึกษาสภาพการนิเทศและแนว ทางการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายอำเภอศรีรัตนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างการนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีสภาพการนิเทศภายในน้อยที่สุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันในการนิเทศภายใน ส่วนแนวทางการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 มี 5 แนวทางตามลำดับ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศ ภายใน การวางแผนการนิเทศภายใน การปฏิบัติการนิเทศภายใน การสร้างสัมพันธภาพระหว่าง การนิเทศ และการติดตามและประเมินผลการนิเทศภายใน

อย่างไรก็ตาม วัลลิกา สมฤทธิ์ และสุวิติ อุปปินใจ (2564, น. 1-2) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีกระบวนการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาสาเหตุของปัญหาตามบริบทของโรงเรียน สภาพในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอน และความต้องการการนิเทศภายในโรงเรียน 2) การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ โดยให้ความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายของการนิเทศภายใน เชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียน 3) การดำเนินการตามแผนการนิเทศ โดยมีฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการของโรงเรียนเป็นผู้นำในระหว่างดำเนินการนิเทศ ใช้รูปแบบและกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลาย 4) การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ โดยสร้างแรงจูงใจทางบวกและทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศภายในการชมเชย และให้คำแนะนำอย่างกัลยาณมิตร และ 5) การรายงานและสรุปผลการนิเทศ ดำเนินการสรุปผลการนิเทศ รายงานผลและนำผลการนิเทศมาปรับปรุง แก้ไขและร่วมกันวางแผนการนิเทศระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการตรวจสอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อเสนอแนะ นำมาสังเคราะห์ และการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสรุปองค์ประกอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปชื่อ คือ “POOEC” (พูอีซี) ประกอบด้วย

P = Principles (หลักการ) หมายถึง การเน้นเด็กเป็นสำคัญ การเคารพสิทธิเด็ก มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

O = Objectives (วัตถุประสงค์) หมายถึง เพื่อรักษาคุณภาพสูงสุดของการศึกษา เพื่อส่งเสริมการปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน

O = Operational procedures (วิธีดำเนินการ) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติการ (Acting: A) การสังเกต (Observe: O) และการสะท้อนคิด (Reflect: R) ผู้วิจัยได้มีการศึกษารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านแนวคิด PAOR ดังนี้

P = Planning (การวางแผน) หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน การประเมินความต้องการการนิเทศภายใน ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานระดับปฐมวัย และจัดทำแผนปฏิบัติการ รวมทั้ง จัดทำแผนการนิเทศภายใน

A = Acting (การปฏิบัติการ) หมายถึง การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ พัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ติดตามความก้าวหน้า ปรับกระบวนการนิเทศตามมาตรฐานระดับปฐมวัย และจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมเพื่อความสำเร็จ

O = Observing (การสังเกต) หมายถึง กำหนดผู้สังเกตการนิเทศภายใน ที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ พัฒนาเครื่องมือการสังเกต ดำเนินการ นิเทศภายในและรวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำการนิเทศภายในที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

R = Reflecting (การสะท้อนคิด) หมายถึง การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในทั้งหมด ถอดบทเรียนที่ได้รับ รวบรวมระบุนความท้าทายที่จะเกิดขึ้นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมทั้ง พัฒนาระบวนการนิเทศภายในครั้งต่อไป

E = Evaluation (การประเมินผล) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ รวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม รายงานผลการวิจัย และผลการประเมิน เน้นด้านความสำเร็จและแจ้งผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้าและส่วนที่ปรับปรุง

C = Conditions for achievement (เงื่อนไขความสำเร็จ) หมายถึง การมีการจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในที่มีประสิทธิผล มีครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารที่มีคุณสมบัติและผ่านการอบรมเป็นอย่างดี สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบ และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน และมีกระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

เดชณัฏฐ์ เนียมสุวรรณต์, อนุชา กองพ่วง, ปกรณ์ ประจัญบาน และฉลอง ชาติประวีณ. (2558, น. 49) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการ นิเทศการศึกษา 2) ขอบข่ายภารกิจการนิเทศการศึกษา และ 3) กระบวนการการนิเทศการศึกษา และเงื่อนไขความสำเร็จ

ต่อมา บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, น. 413-414) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า 1. ความต้องการจำเป็นในการนิเทศของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น นั้นมีความต้องการจำเป็นทุกด้าน 2. รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของครู โรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย กระบวนการ 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประชุมวางแผนการนิเทศการสอน (Planning) ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม (Information) ขั้นที่ 3 ทำการนิเทศการสอนและสังเกตพฤติกรรมของ ครูผู้สอน (Doing) ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศการสอน (Analysis) ขั้นที่ 5 ประชุม หลังการนิเทศการสอน (Post-Observation Conference) ขั้นที่ 6 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing) ขั้นที่ 7 ประเมินผลการนิเทศการสอน (Evaluation) ขั้นที่ 8 รายงานผลการนิเทศ (Report)

เช่นเดียวกับ กิตติศักดิ์ แป้นงาม (2564, น. 141-142) ได้พัฒนากระบวนการ นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือ การวางแผนการนิเทศ ได้แก่ การกำหนด วิธีการนิเทศ การกำหนดวิธี ประเมินผลการนิเทศ และการเลือกเครื่องมือในการนิเทศ รวมทั้ง การกำหนดปฏิทินการนิเทศ ขั้นตอนต่อมา คือ การปฏิบัติการนิเทศ ได้แก่ การสร้างขวัญกำลังใจ/แรงบันดาลใจ การให้ความรู้ใน เรื่องที่จะนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศตามแนวทาง หรือแผนนิเทศที่วางไว้ และ การสังเกตสภาพ การสอนและบันทึกสิ่งที่ได้จากนิเทศ ขั้นตอนที่สาม ได้แก่ การสะท้อนคิดการนิเทศ ได้แก่ การวิเคราะห์ผลการนิเทศ และการร่วมแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการนิเทศ ขั้นตอนที่สี่ การประเมินผลการนิเทศ ได้แก่ การประเมินความรู้ ความเข้าใจในการสอนของผู้รับการนิเทศ การประเมินประสิทธิภาพในการสอน และ การรายงานผลการนิเทศย้อนกลับให้ผู้รับการนิเทศ และขั้นตอนที่ห้า คือ การแบ่งปันการนิเทศ ได้แก่ การเผยแพร่สิ่งที่ได้จากการนิเทศการสอน

สอดคล้องกับการศึกษาของอนันต์ นามทองตัน และนางลักขณ์ ใจฉลาด (2565, น. 37) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์การนิเทศ มี 3 รายการ หลักการนิเทศมี 4 รายการ รูปแบบกระบวนการนิเทศ มี 22 รายการ ขอบข่ายการนิเทศ มี 4 รายการ และปัจจัย เอื้อความสำเร็จมี 4 รายการ

ผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ด้านความถูกต้อง ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.26 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้ง คู่มือการใช้ รูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 95.56

ด้านความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 99.74 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 5 ด้าน ได้แก่หลักการ วัตถุประสงค์ การประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ รวมทั้ง คู่มือการใช้ รูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 100.00 รองลงมา และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วิธีดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 98.43

สอดคล้องกับการศึกษาของอนันต์ นามทองตัน และนางลักขณ์ ใจฉลาด (2565, น. 37) ได้ศึกษา เรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ารูปแบบมี ความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ

เช่นเดียวกับ กิตติศักดิ์ เป้บางม (2564, น. 141-142) ได้พัฒนากระบวนการ นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสม มากที่สุด คือ หลักการนิเทศและความถูกต้อง และด้านที่มีความเหมาะสมมาก คือ การประเมินผล การนิเทศ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และด้านการใช้ประโยชน์ ตามลำดับ

ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ผลการประเมินความเป็นไปได้ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ เงื่อนไขความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประเมินผล

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากัน รองลงมา คือ หลักการ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์

เดชณ์ ภรณ์ เนียมสุวรรณต์.อนุชา กอนพวง, ปกรณ์ ประจัญบาน และฉลอง ชาติรูปประวีณ. (2558, น. 49) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีความเหมาะสม และผู้บริหารการศึกษา องค์กรคณะบุคคล ศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ ประธานเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน มีความเห็นว่า การนำรูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามาใช้มีความเป็นไปได้ในระดับมาก

บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ (2562, น. 413-414) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ผลจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ความถูกต้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการประเมินสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากการใช้รูปแบบการนิเทศ ทำให้ครูมีสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 4. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก

สรุปการพัฒนาแบบบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มักเน้นไปที่ด้านการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กนักเรียนในด้านทักษะพื้นฐานและพัฒนาการทั้งร่างกายและจิตใจ โดยมีการสำรวจ วิเคราะห์และประเมินผลเป็นตัวชี้วัดสำคัญ ปัจจัยที่ควรพิจารณา ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เช่น ครู ผู้ปกครอง เด็กนักเรียน ฯลฯ เพื่อให้มีการตัดสินใจที่มีความเหมาะสม และมีการตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่ม การเตรียมความพร้อมและพัฒนาทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาเด็กรวมถึงการสนับสนุนบุคลากรทุกคนในการเรียนรู้ตลอด การทำงานการจัดโครงการ

และกิจกรรมที่เน้นไปที่ความต้องการและความพร้อมของเด็ก โดยให้พื้นที่ในการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ที่เข้ากับความสนใจและพัฒนาการของเด็ก การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาและสนับสนุนเด็กนักเรียนในทุกด้าน รวมทั้งการประเมินและติดตามผลโดยใช้ตัวชี้วัดและเครื่องมือการประเมินเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรายละเอียดและบริบทที่สถานศึกษานั้น ๆ กำลังจะพัฒนาอยู่

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
2. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยนี้กำหนดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
3. ผู้บริหารสถานศึกษา รองฝ่ายวิชาการ ครูวิชาการและครูผู้สอนปฐมวัย สามารถนำผลการวิจัยขับเคลื่อนงานนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะแบบใหม่ (Performance Appraisal: PA) ให้มีความพร้อมด้านการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ให้มีแนวทางการพัฒนาด้านคุณภาพเด็ก ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษากการประเมินผลการนำรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปนำสู่การปฏิบัติ
3. การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในสู่ความเป็นเลิศ

บรรณานุกรม

- กรวิรี เกษบรรจง และ สุเทพ ลีมอรุณ. (2557). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 7(1), 73-80.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สืบค้นจาก http://academic.obec.go.th/images/document/1572317544_d_1.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). นโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของ กระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก <https://moe360.blog/2020/09/23/early-childhood/>
- กิตติศักดิ์ อังคะนาวัน, เจตนิภัทร ชูช่วย และ วิจิต ชัยเดชะ. (2561). ถอดประสบการณ์ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย*, 15(1), 284-296.
- กิตติศักดิ์ เป้นางม. (2564). การพัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการสอนของครูให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 14(1), 136-144.
- กิตติศักดิ์ อังคะนาวัน และอภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ. (2561). การนิเทศการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 4(1), 193-206.
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2563). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). สืบค้นจาก <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/03/01-แผน-ปฏิรูป.การศึกษา.pdf>
- คัชรินทร์ มหาวงศ์, สุนิย์ เงินยวง, สมศักดิ์ กุ้วภาดาวรรณ และเกียรติสุดา ศรีสุข. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการนิเทศเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(2), 21-31.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 4(2), 127-136.
- เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย-SDSN Thailand. (2020). เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ (SDG 4: Quality education). สืบค้นจาก <https://www.sdgport-th.org/2020/10/sdg4-quality-education>

- จุฬารักษ์ โคตรจักร และสงวน อินทร์รักษ์. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
ภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสาร
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(1), 17-33.
- ชลธิษฐ์วัฒน์ กันยายน (2564). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศ
ภายในของโรงเรียนเทศบาลวัดคูคำ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารพุทธสังคมวิทยา
ปริทรรศน์*, 6(1), 51-62.
- ชาครียา ชายเกลี้ยง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาลและปรีชา สามัคคี. (2562). รูปแบบการนิเทศแบบ
ผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*,
6(10), 5344-5361.
- ชุดินันท์ ก้อนทอง. (2564). สภาพการนิเทศและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาอำเภอศรีรัตนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(3), 557-567.
- โชคระวี เจียมพุก. (2563). กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. นครปฐม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐพงษ์ ดุษฎีนาม. (2561). การพัฒนาระบบการนิเทศแบบพี่เลี้ยงในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(69), 52-61,
130-139.
- เดชณ์ภรณ์ เนียมสุวรรณต์, อนุชา กอนพ่วง, ปกรณ์ ประจัญบาน และฉลอง ชาครุประชีวิน.
(2558). รูปแบบการบริหารการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 17(1), 21-31, 49-58.
- ถาวร เส็งเอียด และคณะ. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายด้านการเรียนรู้ของครู
และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษา เครือข่ายการวิจัยในชั้น
เรียนในจังหวัดราชบุรี และสมุทรสงคราม. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน
จอมบึง.
- ทยานิจ เยสุวรรณ์ และฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้าน
เทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง
จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 8(2), 134-145.
- ทิสนา แฉมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.

- ชนเชพล อินทร์จันทร์. (2563). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(4), 127-136.
- ธิดา เมฆะทัต, และธีรพล เพียรเพ็ง. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้ KIRIEE Model สืบค้นจาก http://www.reo9.obec.in.th/gis/eoffice/10000005tbl_orgdownload/20211027102947mr1gnTS..pdf
- บรรจงศักดิ์ วรเศรษฐสุขศิริ, สถาพร พงษ์พิบูล, และ สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ (2563). การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในศตวรรษที่ 2. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 26(1), 125-140.
- บรรดิษฐ์ ม่วงอ่อง, สุขแก้ว คำสอน, และเกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูโรงเรียนอนุบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 13(2), 413-427.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปนัดดา หมอยา. (2561). การพัฒนาระบบการนิเทศแบบสอนแนะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 15(69), 52-61.
- พรรณภา มหาวิชา และและวรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2557). กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 5(1), 90-99.
- เพิ่มพูล ร่มศรี. (2559). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 13(60), 179-190.
- ภาวิณี จันทรา, ปภาดา ไชยดวงจินดา, และ รัชพล ศรีธรรม. (2559). การนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย. *สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 9(2), 149-160.

- ภูษิตา กระจ่างแสง และนิยดา เปี่ยมพีชนะ. (2564). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 21(3), 239-252.
- มาลินี บุญรัตนพันธุ์. (2559). การนิเทศแบบเชิญชวน. (Invitational Supervision). *วารสารศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 12(2), 268-284.
- ยุทธศักดิ์ สิริจินโท. (2558). กระบวนการบริหารจัดการ (Management Process). สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/530706>
- เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ สุธารัมย์. (2564). การนิเทศภายในโรงเรียน. สืบค้นจาก <http://siskpp1.blogspot.com/p/2.html>
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2555). วิจัยเชิงคุณภาพการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2558). วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์. (2554). คู่มือการปฏิบัติงาน. สืบค้นจาก <http://www.human.nu.ac.th/media/docs/research/04.pdf>
- วงเพชร การุณย์, ชวนคิด มะเสนะ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2564). รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(5), 1940-1951.
- วชิรา เครือคำอ้าย, และชาลิต ขอดศิริ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นจาก <http://www.cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1440>
- วันชัย อยู่ตรง. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. ว
- นทนา สมภักดี, และบุญชม ศรีสะอาด. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้แห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู โรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(12), 557-567.

- วัลลิกา สมฤทธิ์, และสุวดี อุปปินใจ. (2564). แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 4(1), 1-14.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิไลลักษณ์ ป้องญาคิ, และประหยัด ภูมิโคกรักษ์. (2561). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 5. *วารสารราชพฤกษ์*, 16(3), 45-55.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุกลักษณ์ มีปาน. (2562). *รูปแบบการนิเทศภายในสำหรับการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- โศรยา สาและ และสุดารัตน์ สารสว่าง. (2557). กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในเหตุการณ์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในโรงเรียนอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. *วารสารวิชาการครุศาสตร์*, 43(1), 128-138.
- สมาน อัสวภูมิ. (2550). การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 2(2), 76-85.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สืบค้นจาก http://academic.obec.go.th/images/document/1590998426_d_1.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *ชุดเครื่องมือการเรียนรู้เรื่องการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) ฉบับปรับปรุงปี 2552*. สืบค้นจาก <http://www.rtna.ac.th/departments/pmqa/documents/PG5-01.pdf>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานการศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1758>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2564 – 2570*. สืบค้นจาก

<http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1903>

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

(2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา - ระดับปฐมวัย*. สืบค้น

จาก <https://www.theapsala.ac.th/uploads/files/SAR/แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน2561.pdf>

สำนักการศึกษานโยบาย. (2561) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). สืบค้นจาก

https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

สำนักการศึกษานโยบาย. (2562). *พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562*. สืบค้นจาก

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0005.PDF

สำนักการศึกษานโยบาย. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นจาก

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF>

สุชาธิณี ปั่นก้อน และ ทศพล ชีวะพร. (2561). การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. *วารสารวิจัยและพัฒนาโดยออลกรณ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(2), 212-223.

สุพัตรา บุตรมี, สุวดี อุปปินใจ, และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว (2563). แนวทางการบริหารงานนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนบ้านเวียงพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 3(1), 1-15. สืบค้นจาก <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD/article/download/142/119>

แสงรุณีย์ มีพร. (2558). การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(ฉบับพิเศษ), 542-557.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*. สืบค้นจาก

<https://drive.google.com/file/d/124Yat10YrSecn7idT8tKnLtmroR-O2Se/view>

อนันต์ นามทองตัน และนงลักษณ์ ใจฉลาด. (2565). รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. *คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 5(3), 37-48.

- อรุณ รักธรรม. (2532). *การพัฒนาองค์การ: แนวความคิดและการประยุกต์ใช้ในระบบสังคมไทย*
กรุงเทพฯ: หจก.สหાયบลิ็อกและการพิมพ์.
- อลงกรณ์ ไกรสินธุ์, สถาพร สังข์ขาวสุทธิรักษ์, และบรรจง เจริญสุข. (2564). การพัฒนา
กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอท่าฉาง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. *วารสารรัชตภาคย์*, 15(11), 296-
309.
- อาทิตย์ญา โพธิ์สว. (2559). การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเสริมพลังครูผู้ชั้นเรียน. *วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 14(2), 5-19.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). *การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาตามเกณฑ์ของทบวง
มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Academy, S. (2012). International Business: Managing the International Business with the
P-O-L-C Framework. Retrieved from https://saylordotorg.github.io/text_international-business/s14-05-managing-the-international-bus.html
- Allen, T. D., Mark L. Poteet, M. L., Joyce E.A. Russell, J. E., & Gregory H. Dobbins, G. H.
(1997). A Field Study of Factors Related to Supervisors' Willingness to Mentor
Others, *Journal of Vocational Behavior*, 50(1), 1-22. Retrieved from <https://doi.org/10.1006/jvbe.1995.1525>
- Alumode, B.E. & Awulor-Hephzibah, B.N. (2020). Influence of internal supervision of
instruction on improving Teacher performance in secondary schools in Edo State.
British Journal of Education, 8(3), 97-121.
- Bardo, J. W. and Hartman, J. J. (1982). *Urban sociology: A systematic introduction*. U.S.A.: F.
E. Peacock.
- Bojo S. A. & Mustapha A. (2017). Rethinking strategies of the modern supervision: scope,
principles and techniques. *Int. J. Top. Educ.* 2017(1), 384-398.
- Brown, W.B., & Moberg. D. J. (1980). *Organization theory and Management: A macro
approach*. New York: John Wiley and Sons.
- Certo, S. C. & Certo, S. T. (2012) *Modern Management: Concepts and skills*. Pearson
Education, Inc., publishing as Prentice Hall, One Lake Street, Upper Saddle River,
New Jersey 07458. Retrieved from https://kupdf.net/queue/modern-management-concepts-and-skills-12th-edition_5af81ef2e2b6f5752ea5611c_pdf?queue_id=-1&x=1650228040&z=MTE5Ljc2LjEzNC4xODA=

- Chantarasombat, C. (2020). The Development of an Internal Supervision Model Using the Professional Learning Community for Educational Supervisor of Graduate Diploma in Teaching Profession Program. *World Journal of Education*, 10(2), 163-173. Retrieved from <https://doi.org/10.5430/wje.v10n2p163>
- Fiedler, F. (1967). *A theory of leadership effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Glatthorn, A. A. (1984). *Differentiated Supervision*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman, C. D. (1980). *The Developmental Approach to Supervision*. Retrieved from http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_198011_glickman.pdf
- Goldhammer, R., Anderson, R. N., & Kajewski, R. J. (1980). *Clinical Supervision: Special Methods for the Supervision of Teachers*, 2nd. Ed. *NASSP Bulletin*, 64(440), 126-126.
- Good, Carter. V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. (5th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- HigherStudy. (2021). *POSDCORB: Important 7 Steps, Functions, Strength, Criticisms*. Retrieved from <https://higherstudy.org/posdcorb-steps-importance-example/>
- Husén, T. & Postlethwaite, N. T. (1975). *The International Encyclopedia of Education*. (2nd ed.) New York: McGraw-Hill.
- Ivancevich, J. M., Donnelly, J. H., & Gibson, J. L. (1989). *Management: Principles and Functions*. (4th ed). Boston: Richard D. Irwin, Inc.
- Jian, Q. & Semheng, S. (2018). An Internal Supervision Model for Improving the Instructional Management in Nanning Private Higher Educational Institutes, China. "Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions" 184-193.
- Keeves, P. J. (1997). *Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford, England: Pergamon Press.
- Kemmis, & McTaggart, R. (1988). *The Action research planner*, (3rd ed). Geelong: Deakin University, Australia.
- Longman. (1981). *Longman Dictionary of Contemporary English*. London: Clays.
- Mamo1. T. R. & Nigussa, G. (2017). The Practices and Challenges of Internal School Supervision: The Case in East Wollega Secondary Schools. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 5(3), 178-191. Retrieved from <https://doi.org/10.23918/ijsses.v5i3p178>

- Merrim-Webster. (2001). Effectiveness. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/effective>
- Oke, E. B. (2016). Influence of Early Childhood Instructional Supervision on Caregivers' Effectiveness in Federal Capital Territory Centers, Abuja Nigeria. *International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE)*, 7(1), 2682-2692.
- Smith, M. L., Glass, G. V., & Miller, T. I. (1980). *The benefits of psychotherapy*. Baltimore: Johns Hopkins University Press
- Tanner, D. & Tanner, L. N. (1987). *Supervision in Education*. New York: McMillan Publishing.
- United N. (2011, p. 3) Reforming school supervision for quality improvement Supervision: a key component of a quality monitoring system Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000215928>
- United Nations. (2011) . *Supervision: a key component of a quality monitoring system*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000215928>
- Ward, P. (2021). *Management Theory of Henri Fayol: Summary, Examples*. Retrieved from <https://nanoglobals.com/glossary/henri-fayol-management-theory/>
- Willer, R. H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston: Irwin - McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญเข้าร่วมประชุม
 สันทนาการกลุ่มเฉพาะ
 (Focus Group Discussion)

ที่ ขว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๕๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 ๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
 จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญร่วมประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ
 (Focus Group Discussion)

เรียน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวศิวมล นักสอน นักศึกษา
 ระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารงานในเขตภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ เป็นอาจารย์
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูล
 เพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประชุมอภิปรายกลุ่มเฉพาะ (Focus Group
 Discussion) ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนสันมหาพนวิทยา
 อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนรินทร์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๙-๓๒๖๓-๙๔๔๑

ผู้วิจัย ๐๘-๔๖๑๓-๓๕๕๔

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ
องค์ประกอบและยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.
ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ โรงเรียนสัณมหาพนวิทยา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1. รศ.ดร.พิทยาภรณ์ มานะจุติ	ข้าราชการบำนาญ	-
2. นางสาวชนิกานต์ เรือนแก้ว	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
3. นางสาวอุษณีย์ พันธุมเสน	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
4. นางจตุพร ปัญจรัง	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านป่าบง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
5. นายณรงค์ เตชะ	ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนสัณมหาพนวิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2

ภาคผนวก ก

แบบตรวจสอบองค์ประกอบและยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบตรวจสอบ

องค์ประกอบและยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT MODEL BASED ON
EARLY CHILDHOOD EDUCATION STANDARDS,
THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2565 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ โรงเรียนสันมหาพนวิทยา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

ผู้วิจัย : นางสาวศิวิมล นักร้อง

นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้อง และความเหมาะสม ของ องค์ประกอบและยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
องค์ประกอบที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning)					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์การนิเทศภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การจัดลำดับความสำคัญของการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การจัดบุคลากร (ผู้นิเทศ/ผู้รับการนิเทศ)					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การตัดสินใจเลือกแนวทาง และออกแบบวิธีการนิเทศแบบมีส่วนร่วม					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 การกำหนดงบประมาณ					
ตัวบ่งชี้ที่ 1.7 การจัดทำปฏิทินการนิเทศ					
องค์ประกอบที่ 2 การบริหารงานนิเทศ (Organizing)					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การประสานงาน สร้างความสัมพันธ์ และอำนวยความสะดวกในการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การจัดสรรงบประมาณในการนิเทศ					

องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ข้อเสนอแนะ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
องค์ประกอบที่ 3 การจัดบุคลากรของงานนิเทศ (Leading)					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การดำเนินการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 การสร้างเสริมกำลังใจแรงจูงใจให้กับผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 การประสานงานระหว่างงานนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 การให้คำแนะนำหลังการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.6 การพัฒนาครูหลังการนิเทศ					
องค์ประกอบที่ 4 การกำกับการนิเทศ (Controlling)					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การกำกับติดตามการนิเทศภายใน					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การประเมินผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 การติดตามผลการนิเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 การให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนคิด					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะหลังการนิเทศ					
ตัวบ่งชี้ที่ 4.6 การรายงานผลการนิเทศ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ง

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา
และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ บว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๗๐๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา
การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางศิริมล นักสอน นักศึกษา
ระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูล
โดยการสัมภาษณ์เพื่อทำวิทยานิพนธ์ โดยขออนุเคราะห์ท่านผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ
ฝ่ายวิชาการ หรือครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัด
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิรับการสัมภาษณ์ และขออนุญาตขอเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ ๑๙ มิถุนายน - ๑๒
สิงหาคม ๒๕๖๖ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ์ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๙๙๗-๒๖๓-๙๑๔๑

ผู้วิจัย ๐๔๔-๖๑๓-๓๕๕๔

ภาคผนวก จ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทาง
การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระหว่างวันที่ 22 มิถุนายน – 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2566

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
จังหวัดเชียงใหม่		
1. นางนารีย์ หมั่นแจ่ม	รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่
2. นางอมรวิดี ประเสริฐศุกกุล	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
3. นางพิรญาพร เชื้อกันทา	ครูปฐมวัย	
จังหวัดเชียงราย		
1. นายพิษณุ ความวาศี	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลเชียงราย
2. นางอัมภารวรรณ เกียรติวัฒนเจริญ	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. นางชนิษฐา วังมณี	ครูปฐมวัย	
จังหวัดลำพูน		
1. นายวรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลลำพูน
2. นางดอกไม้ ทองชัย	รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1
3. นางวันเพ็ญ ทิพย์เวียง	ครูปฐมวัย	
จังหวัดลำปาง		
1. นายประทีป ประทีปยุวัฒน์	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลลำปาง
2. นางศศิธร ราชตัน	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	(เขलगค์ร้ดน่อนุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. นางนิตยา วังเร็ว	ครูปฐมวัย	ประถมศึกษาลำปาง เขต 1
จังหวัดพะเยา		
1. นายวีรกร มูลสาร	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลพะเยา

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
2. นางสาวจรรवरณ ศิริคำน้อย	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1
3. นางสาวจุฑามาศ ศรีใจป้อ	ครูปฐมวัย	
จังหวัดแพร่		
1. นายวิฑูรย์ สิ้นธวงศ์	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลแพร่
2. นางญาณิน สัตนไชย	รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 1
3. นางภัทราวดี จันทรพัชร	ครูปฐมวัย	
จังหวัดน่าน		
1. นางมนตรา พักมงคล	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนราชานุบาล
2. นางกฤตติการ มงคลวิสุทธิ์	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1
3. นางเจษฎา ศิริมาตย์	ครูปฐมวัย	
จังหวัดแม่ฮ่องสอน		
1. นางสาวชฎาภรณ์ ไชยยา	ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียนอนุบาลแม่ฮ่องสอน
2. นางกนกพร กิตติเลิศ	หัวหน้าฝ่าย บริหารงานวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. นางชาลิสา ขันทะนะ	ครูปฐมวัย	

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสัมภาษณ์

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนปฐมวัย เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามครั้งนี้ ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยและมีการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่าน ดังนั้นการได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการและครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริงของท่านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและเกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อไป

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ศิริมล นักสอน

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. แนวทางการบริหารงานนิเทศ

3.1 แนวทางการบริหารงานนิเทศ ด้านการวางแผนการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

และเพราะสาเหตุใด.....

.....

3.2 แนวทางการบริหารงานนิเทศ ด้านการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

และเพราะสาเหตุใด.....

.....

3.3 แนวทางการบริหารงานนิเทศ ด้านการปฏิบัติงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

และเพราะสาเหตุใด.....

.....

3.4 แนวทางการบริหารงานนิเทศ ด้านการกำกับงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาของท่านเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

และเพราะสาเหตุใด.....

.....

.....

และเพราะสาเหตุใด.....

.....

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
(Workshop)

ที่ อว ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๕๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑๙/ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์

เรียน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้นางศิริมล นักสอน
นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมี อาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตเคราะห้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
และขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐-
๑๒.๐๐ น. โดยการประชุมผ่านระบบออนไลน์ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรง
ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พงษ์วัน)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๙-๓๖๒๓-๙๑๘๘

ผู้วิจัย ๐๘-๔๖๑๓-๓๕๕๘

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ(ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงาน
นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น. ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1. ดร. สรัญญา บุคดา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2
2. ดร. อุดมพร กันทะใจ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
3. ดร. ณรงค์ อภัยใจ	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านพระนอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
4. ดร. ประคอง ไพโรแสงจันทร์	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนวัดคูคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4
5. ดร. ปรีชาชาญ อินทรชิต	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนอนุบาลจตุรนต์รตนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2
6. ดร. สุทัต จันทะสินธุ์	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
7. ดร. เจษฎาภรณ์ สอนทะ	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านเป่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1
8. ผศ. ดร. พงศกร จันทราช	คณบดี คณะนวัตกรรมการ การสร้างสรรค์	มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น
9. ผศ. ดร. ชไมมน ศรีสุรักษ์	รองคณบดี คณะครุศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ภาคผนวก ฅ

แบบตรวจสอบตรวจสอบ (ร่าง) รูปแบบและ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบตรวจสอบ

(ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

DEVELOPMENT OF AN INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT MODEL BASED ON
EARLY CHILDHOOD EDUCATION STANDARDS,
THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.
ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

ผู้วิจัย : นางศิริมล นักสอน

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สำหรับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความถูกต้อง (Accuracy) และด้านความเหมาะสม (Propriety) ไว้ในรายการตรวจสอบ

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายการตรวจสอบแต่ละข้อ ในด้านความถูกต้องและเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผลที่ได้จากการตรวจสอบครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางศิวิมล นักสอน

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบตรวจสอบ

(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานพิเศษภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้อง และความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานพิเศษภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1. หลักการ (Principles)					
1.1	รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความ เป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของ แนวทางปฏิบัติในการจัดการพิเศษภายใน ทั้งหมด				
1.2	ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมาย ไทย				
1.3	ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้น พัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา				
1.4	ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดย ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ เกี่ยวข้อง				
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและ ชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนใน การศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านหลักการ (Principles)					
.....					
.....					
.....					
.....					

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
2. วัตถุประสงค์ (Objectives)					
2.1	เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.2	เพื่อปรับปรุงและปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป				
2.3	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.4	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives)					
.....					
.....					
.....					
.....					
3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)					
3.1 การวางแผน (Planning: P)					
3.1.1	แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน				
3.1.2	ดำเนินการประเมินความต้องการอย่างละเอียด ในการนิเทศภายในและปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตรวิธีการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย				
3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมนิเทศภายในเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
3.2 การปฏิบัติการ (Acting)				
3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ				
3.2.2 ให้การสนับสนุนครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าอบรม สื่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
3.2.3	ติดตามความคืบหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น				
3.2.4	ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย				
3.2.5	จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และ วัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน				
3.3	การสังเกต (Observing)				
3.3.1	แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน				
3.3.2	พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือ เลือกเครื่องมือในการสังเกต และ ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกตสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3.3.3	ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อ ประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ได้แก่ วิธีการจัด ประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อ และอุปกรณ์การสอน				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกตที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง				
3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความคืบหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้				
3.4 สะท้อนคิด (Reflecting)				
3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความคืบหน้า				
3.4.2 ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ				
3.4.3 ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
3.4.4 ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ให้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต				
3.4.5 วางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านวิธีดำเนินการ (Operational procedures)				
.....				
.....				
.....				
.....				
4. การประเมินผล (Evaluation)				
4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4.2 กำหนดขั้นตอนในการรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4.3 ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจ				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
แบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน				
4.4 รายงานผลการวิจัยให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน				
4.5 เผยแพร่ผลการประเมิน รวบรวมความคืบหน้าและส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายในไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านการประเมินผล (Evaluation)				
.....				
.....				
.....				
.....				
5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)				
5.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายใน ที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
5.2 กำหนดเงื่อนไขสำหรับครู หัวหน้างาน วิชาการ และผู้บริหารต้องคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง				
5.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุน และส่งเสริมพัฒนาการที่ดีทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามคุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัย				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
5.4 ทำตามเงื่อนไขรับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ				
5.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)				
.....				
.....				
.....				
.....				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แบบตรวจสอบ

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้อง และความ
เหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับ
ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น
เพิ่มเติม (ถ้ามี)

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม
คำชี้แจงการใช้คู่มือ					
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านคำชี้แจงการใช้คู่มือ					
.....					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 1 บทนำ					
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านความเป็นมาและความสำคัญ					
.....					
.....					
.....					
.....					
1.2	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านประโยชน์					
.....					
.....					
.....					
.....					
1.3	บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบฯ					
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3.1	หลักการ (Principles)				
3.2	วัตถุประสงค์ (Objectives)				
3.3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)				
3.4	การประเมินผล (Evaluation)				
3.5	เงื่อนไขความสำเร็จ(Conditions for achievement)				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
.....				
.....				
.....				
.....				
ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ				
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ				
ขั้นตอนที่ 3 การรายงาน				
ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
.....				
.....				
.....				
.....				
ตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
.....				
.....				
.....				
.....				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ญ

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และขอเชิญเข้าร่วมประชุมระดมสมอง (Brain Storming)

ที่ อว 0612.14.01/ว.579

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
202 ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ 50300

19 พฤศจิกายน 2566

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเข้าร่วมประชุมผ่านระบบออนไลน์
เรียน

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้นางศิริมล นักสอน นักศึกษา
ระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีอาจารย์ ดร.ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
การทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดของ
ท่าน คือ นางสาวชนิดาภา วงศ์ไชยา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และขอเชิญประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group
Discussion) ในวันพุธ ที่ 22 พฤศจิกายน 2566 เวลา 09.00 – 12.00 น. โดยการประชุมผ่านระบบออนไลน์
ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ โชติเดชามรงค์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 09-7263-9181
ผู้วิจัย โทร. 08-4613-3558

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมิน
(ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา
ระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.
ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

ที่	จังหวัด	ชื่อ - สกุล ผู้บริหารสถานศึกษา	โรงเรียน
1	เชียงใหม่	ดร. ธนัญญา วุฒินิชย์ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา	โรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม เทศบาลนครเชียงใหม่
2	เชียงใหม่	นางอภิสร่า โปร่งสุยา ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ	โรงเรียนบ้านแม่ฮ้อย (เจียร-สมศรี วังทองคำ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
3	เชียงใหม่	นางสาวธนิกานต์ ทาฮ้าย ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ ครูผู้สอน ระดับปฐมวัย	โรงเรียนวัดจ้าวเฒ่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
4	เชียงใหม่	นางดลนภา อุปนันท์ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านกาดฮาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
5	ลำพูน	นางสาวกิ่งแก้ว กาวี ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านเหล่าป่าก้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1

ที่	จังหวัด	ชื่อ - สกุล	โรงเรียน
6	ลำปาง	นางพัชรี ธรรมวันทา ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนชุมชนคำบดแม่กัวะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2
7	เชียงราย	นางพุลทรัพย์ ศรีพรม ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านป่าซางเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
8	พะเยา	นางสมจิตร สมณะ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนบ้านห้วยน (เชิงค่านาคโรวาท) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 2
9	แพร่	นางลำดวน สาสูงเนิน ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนวัดเมธังกราวาส (เทศรัฐราษฎร์นุกูล) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 1
10	น่าน	นางทศวรรณ ศรีคำ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนศรีเวียงสาวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1
11	แม่ฮ่องสอน	นางชนิดากา วงศ์ไชยา ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๓๓ (บ้านทุ่งพร้าว) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2

ภาคผนวก ก

แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมิน

(ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับใช้ในการประชุมระดมสมอง (Brain Storming)
ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

THE DEVELOPMENT MODEL OF INTERNAL SUPERVISION MANAGEMENT
ACCORDING TO STANDARDS OF THE EARLY CHILDHOOD EDUCATION SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ระหว่างเวลา 09.00 – 12.00 น.

ผ่านระบบออนไลน์ Zoom Meeting

ผู้วิจัย : นางสาววิมล นักสอน

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) สำหรับการพิจารณาความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ในองค์ประกอบของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารายการประเมินแต่ละข้อในด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำไปปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ขอความกรุณาลงนามเพื่อรับรองผลการประเมินในหน้าสุดท้ายของแบบประเมินชุดนี้

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสิวิมล นักสอน

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

แบบประเมิน

(ร่าง) รูปแบบการบริหารงานนิตะภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้อง และความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบ และ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิตะภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1. หลักการ (Principles)					
1.1	รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิตะภายในทั้งหมด				
1.2	ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย				
1.3	ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม โดยเน้นพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา				
1.4	ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
1.5	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านหลักการ (Principles)					
.....					
.....					
.....					
2. วัตถุประสงค์ (Objectives)					
2.1	เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.2	เพื่อปรับปรุงและปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป				
2.3	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
2.4	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการ				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
	ประเมิน และการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านวัตถุประสงค์ (Objectives)					
.....					
.....					
.....					
3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures)					
3.1 การวางแผน (Planning: P)					
3.1.1	แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน				
3.1.2	ดำเนินการประเมินความต้องการอย่างละเอียด ในการนิเทศภายในและปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก				
3.1.3	กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย				
3.1.4	จัดทำแผนการนิเทศภายในประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความ				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
รับผิดชอบของกระบวนการ นิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ				
3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมนิเทศ ภายใน เกี่ยวกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย และ ตรวจสอบการปฏิบัติตาม มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน				
3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้น เรียนเป็นประจำของ กระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของ แผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ				
3.2 การปฏิบัติการ (Acting)				
3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอน การวางแผน มีการมอบหมาย ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละ รายการ				
3.2.2 ให้การสนับสนุนครูผู้สอนอย่าง ต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุน การเข้าอบรม สื่อการจัด				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ประสบการณ์เรียนรู้ หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม					
3.2.3 ติดตามความคืบหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น					
3.2.4 ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย					
3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน					
3.3	การสังเกต (Observing)				
3.3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน					
3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกตหรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต					

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน				
3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ได้แก่ วิธีการจัดประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของเด็ก การ จัดการห้องเรียน การใช้สื่อและ อุปกรณ์การสอน				
3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่าง กระบวนการสังเกต โดยใช้ เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนด ไว้ตามวัตถุประสงค์และมี ความเป็นกลาง				
3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำ ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ตามข้อสังเกต ควรมีความ เฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน				
3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผล อย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความ				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
คืบหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้				
3.4 สะท้อนคิด (Reflecting)				
3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความคืบหน้า				
3.4.2 ข้อความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ				
3.4.3 ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้				
3.4.4 ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต				
3.4.5 วางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณา				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ถึงข้อค้นพบและข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับ ความสำคัญที่ชัดเจน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านวิธีดำเนินการ (Operational procedures)				
.....				
.....				
.....				
4. การประเมินผล (Evaluation)				
4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และ หลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการ บริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4.2 กำหนดขั้นตอนในการรวบรวม ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการ พัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและ ถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตาม มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
4.3 ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วม ในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความ				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
เข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน				
4.4 รายงานผลการวิจัยให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน				
4.5 เผยแพร่ผลการประเมิน รวบรวมความคิดเห็นและส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข ด้านการประเมินผล (Evaluation)				
.....				
.....				
.....				
5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)				
5.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายใน ที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
5.2 กำหนดเงื่อนไขสำหรับครู หัวหน้างาน วิชาการ และผู้บริหารต้องคุณสมบัติ และผ่านการอบรมด้านการนิเทศ				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง				
5.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมพัฒนาการที่ดีทางร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามคุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัย				
5.4 ทำตามเงื่อนไขรับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ				
5.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)				
.....				
.....				
.....				
.....				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แบบประเมิน

(ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็นของท่านในด้านความถูกต้อง และความเหมาะสมของ (ร่าง) คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
คำชี้แจงการใช้คู่มือ					
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านคำชี้แจงการใช้คู่มือ					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 1 บทนำ					
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบฯ					
.....					
.....					
.....					
1.2	ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				

รายการตรวจสอบ		ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
		ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านประโยชน์ของการใช้รูปแบบฯ					
.....					
.....					
.....					
1.3	บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบฯ					
.....					
.....					
.....					
.....					
ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
3.1	หลักการ (Principles)				
3.2	วัตถุประสงค์ (Objectives)				
3.3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)				
3.4	การประเมินผล (Evaluation)				
3.5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)				

รายการตรวจสอบ	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม	
	ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	เหมาะสม	ไม่ เหมาะสม
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านรูปแบบฯ				
.....				
.....				
.....				
.....				
ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศ ภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ				
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ				
ขั้นตอนที่ 3 การรายงาน				
ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านขั้นตอนการใช้รูปแบบฯ				
.....				
.....				
.....				
.....				
ตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงาน นิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน				
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง/แก้ไข ด้านการประเมินผลการใช้รูปแบบฯ				
.....				
.....				
.....				
.....				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

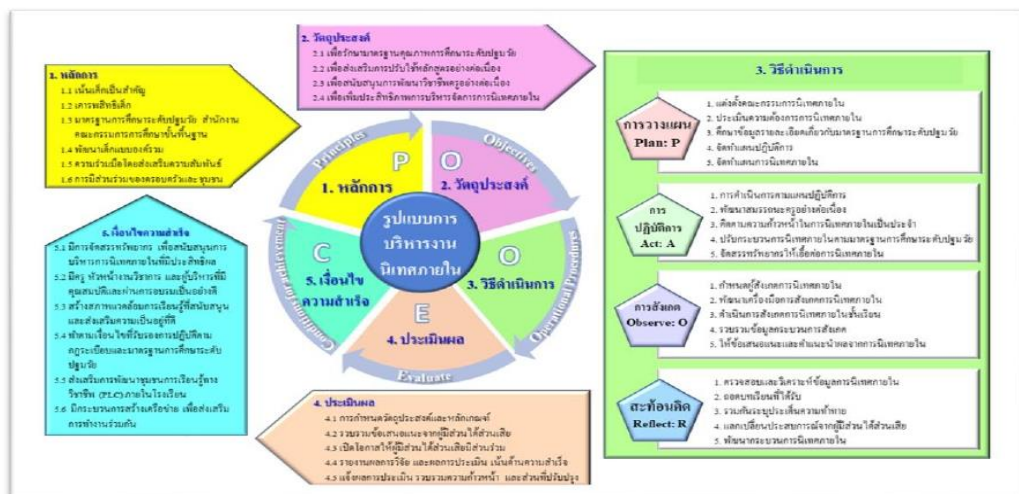
ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

ศิริพล นักสอน

หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายใน
ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

ศิริวิมล นักสอน

หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนานิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนระดับปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อมุ่งหวังให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานนิเทศภายในได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนในการดำเนินการเอกสารเล่มนี้สำเร็จลุล่วง และสามารถนำไปเผยแพร่ยังสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศิริวิมล นักสอน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
คำชี้แจงการใช้คู่มือ	ค
ตอนที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1
1.2 ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5
1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	6
ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	8
ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10
ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	15
ตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	18
บรรณานุกรม	29

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

ตอนที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 หลักการ (Principles)

3.2 วัตถุประสงค์ (Objectives)

3.3 วิธีดำเนินการ (Operational procedures)

3.4 การประเมินผล (Evaluation)

3.5 เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)

ตอนที่ 4 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

ตอนที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยประการหนึ่ง ซึ่งเป็นการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครอบคลุมการเข้าถึงการศึกษาของเด็กชายและเด็กหญิงตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัย (United Nations, Thailand, 2020) เป้าหมายดังกล่าวจึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน และเสริมสร้างการยกระดับการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัยตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ ให้มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 อีกทั้งออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 34-37)

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562 มีเจตนารมณ์เพื่อยกระดับความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้อยู่ในลำดับต้นของวาระแห่งชาติ และเพื่อให้เด็กปฐมวัยทุกคนในประเทศได้รับการดูแลพัฒนา และจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ในมาตรา 5 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไว้ 6 ประการ โดยเฉพาะข้อ (3) (4) และ (5) ได้ระบุไว้ว่า ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็น

พลเมืองไทยและพลโลก นอกจากนี้ในมาตรา 6 ได้เสนอให้หน่วยงานของรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว (สำนักราชกิจจานุเบกษา, 2562, น. 6-7)

จากการศึกษาเอกสารคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, น. 2,143-144) สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่ง ได้ระบุไว้ในตอนที่ 3 เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรม การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ 3 - 6 ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ สำหรับแนวทางการดำเนินงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัตินั้น เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย อาทิ การตรวจเยี่ยม การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบ และเป็นกัลยาณมิตรเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ (1) ประชุมผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนระดับปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่เหมาะสม ต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม (2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (3) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามตามแผนการนิเทศ และนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตาม

ความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง และ (4) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นจึง จำเป็นต้องดำเนินงานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และการประกาศให้ ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์ การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำ เนิน งานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพ ภายนอก (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น. 12)

จากรายงานการศึกษาสภาพการณ์การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563, น. ค-ฉ) พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย ก่อน ปี 2560 ประเทศไทยยังคงพบกับความล้มเหลวในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่างมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพสำหรับการ พัฒนาเด็กปฐมวัยที่แตกต่างกัน แม้จะมีการปรับแก้ไขเกณฑ์การประเมินหลายครั้ง ปัญหาการ ประเมินตามมาตรฐานยังไม่ครอบคลุมตามภาระงานของแต่ละหน่วยงาน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยไม่ได้ รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดีเท่าที่ควร อีกทั้งปัญหาการดำเนินงานนิเทศภายใน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องการนิเทศ ด้านการสังเกต การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้นิเทศและ ครูผู้สอนขาดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ในการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ใช้ เครื่องมือการนิเทศไม่หลากหลาย และผู้รับการนิเทศไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะในการนิเทศ สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พบว่า ควรมีการอบรมให้ความรู้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องก่อนการนิเทศ สร้างเครื่องมือนิเทศที่หลากหลายด้วยการตกลงร่วมกันกับ ครูผู้สอนเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรมีการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยสร้าง ข้อตกลงร่วมกัน และเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ภาวิณี จันทรา, ปภาดา ไชย ดวงจินดา, และรัชพล ศรีธรรม, 2559, น. 149-150)

สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศภายในของ โรงเรียน ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อม การกำหนดผู้รับผิดชอบและภารกิจการนิเทศและการ จัดระบบข้อมูล การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ ภายในอย่างมีส่วนร่วม การปฏิบัติการนิเทศ และดำเนินการตามแผน การนิเทศ กำกับ ติดตาม การ

ตรวจสอบการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย การประเมินผลการนิเทศและการปรับปรุงแก้ไข การสรุปผลการนิเทศ ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข การเขียนรายงานการนิเทศ (ชลธิกรัณวิวัฒน์ กัญยาน, 2564, น. 60) อีกทั้งรูปแบบของการนิเทศ Glickman (1980, p. 179) ได้กล่าวถึงแนวทางการนิเทศ 3 รูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Nondirective) เป็นรูปแบบที่สนับสนุนให้ผู้นิเทศเป็นผู้ฟัง ไม่ใช่ผู้ตัดสิน และมีหน้าที่สนับสนุนการตัดสินใจของครู การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative) เป็นรูปแบบการทำงานร่วมกันสนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความเท่าเทียมกับครู นำเสนอแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างข้อตกลงร่วมกัน และการนิเทศแบบชี้นำโดยการควบคุม (Directive) เป็นรูปแบบที่ให้ผู้นิเทศเป็นผู้กำหนดตามมาตรฐานวิชาชีพครูโดยการสร้างรูปแบบการชี้นำ และวัดระดับความสามารถของครู การนิเทศภายในจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนต่างรับรู้ต่างรับรู้ และเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นการนิเทศภายในเป็นการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงส่งผลต่อคุณภาพของมาตรฐานการศึกษา เพราะการนิเทศภายในช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพเด็ก การจัดประสบการณ์เรียนรู้ และการบริหารจัดการ (สุชาธิณี ปั่นก้อน และ ทศพล ชีวะพร, 2561, น. 217) และ United Nations (2011, p. 3) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการนิเทศสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบตรวจสอบคุณภาพ บทบาทหลักของระบบการนิเทศในโรงเรียน คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและครู จะส่งผลดีต่อคุณภาพของครู ด้วยเหตุนี้ การนิเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพโดยรวม ซึ่งรวมไปถึงการประเมินด้านต่าง ๆ

ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย จะดำเนินการได้สำเร็จขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา “ผู้บริหาร” เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นผู้นำนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ การบริหารจัดการจึงเป็นงานหลักของผู้บริหาร และเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คืองานนิเทศภายใน ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการบริหารการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็ก เปลี่ยนแปลงการทำงานของครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือพัฒนาคุณภาพการศึกษา งานนิเทศจึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการควบคู่กันไปกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 8

จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีสถานศึกษารวม 2,703 แห่ง เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา แต่ละสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับแตกต่างกันแล้วแต่กรณี สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูง ห้างไกล และทุรกันดาร มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ ส่งผลต่อการประเมินพัฒนาการเด็กนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566, น. 107-110) งานนิเทศภายในจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นกระบวนการช่วยเหลือ ชี้แนะ และพัฒนางานปฐมวัยให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยโดยตรง เห็นว่างานนิเทศภายใน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาปฐมวัย จึงต้องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริหารงานนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตาม

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาปฐมวัย

3. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษา ปฐมวัยสามารถนำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารงานในสถานศึกษาในตามมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัยระดับปฐมวัยเป็นแนวทางเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจาก สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้

1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบการบริหารงานในสถานศึกษาในตามมาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การใช้รูปแบบการบริหารงานในสถานศึกษาในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เกี่ยวข้องและมีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะดำเนินการ ได้สำเร็จขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของ สถานศึกษา “ผู้บริหารสถานศึกษา” เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ เพื่อให้การดำเนินการตามรูปแบบ ดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารมีบทบาท ดังนี้

1. ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ บริหารงานในสถานศึกษาในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. เป็นผู้นำส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สร้างเครือข่าย เพื่อ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน
3. จัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษา
4. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการศึกษา ในการวางแผนเตรียมการ ดำเนินงาน รายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข
5. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ

รองผู้บริหารฝ่ายบริหารงานวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ

รองผู้บริหารฝ่ายบริหารงานวิชาการ/หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ ตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ หมายรวมถึง ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ตามบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. วางแผนการดำเนินการประชุมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สร้างเครือข่ายเพื่อมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัยด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้
3. อบรม สัมมนาครูผู้สอนปฐมวัย ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ
4. ให้การนิเทศ กำกับ ติดตามการนิเทศภายใน ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ
5. สรุปรายงานและจัดทำข้อมูลสารสนเทศการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

ครูผู้สอนปฐมวัย

ครูผู้สอน เป็นผู้มีบทบาทในด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ครูผู้สอนปฐมวัย มีบทบาท ดังนี้

1. ร่วมประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. ร่วมประชุมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สร้างเครือข่ายเพื่อร่วมศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหามาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
3. ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อจัดประสบการณ์เรียนรู้ 6 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา รวมทั้งกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย
4. ติดตาม วัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมทั้งการรายงานผลของการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความหมายการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบของการนิเทศ Glickman (1980, p. 179) ได้ให้แนวทางในการนิเทศแบบง่าย ๆ สามารถจัดกลุ่มได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การนิเทศแบบไม่ชี้นำ (Nondirective) เป็นรูปแบบที่ไม่ชี้นำ เป็นการสนับสนุนให้ผู้นิเทศเป็นผู้ฟัง ไม่ใช่ผู้ตัดสิน และมีหน้าที่สนับสนุนการตัดสินใจของครู การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative) เป็นรูปแบบการทำงานร่วมกัน เป็นการสนับสนุนให้ผู้นิเทศมีความเท่าเทียมกับครู นำเสนอ ได้ตอบ และทำการตกลงร่วมกันถ้ามีการเปลี่ยนแปลงของแผนที่วางไว้ และ การนิเทศแบบชี้นำโดยการควบคุม (Directive) เป็นรูปแบบที่ไม่ชี้นำ แต่นำเสนอให้ผู้นิเทศเป็นผู้กำหนดและบังคับใช้มาตรฐานพฤติกรรมของครูโดยการสร้างรูปแบบ การชี้นำ และการวัดระดับความสามารถ ซึ่งการนิเทศภายใน มีความสำคัญมาก เพราะสามารถแก้ปัญหาได้หลาย ๆ ด้าน เพราะโรงเรียนสามารถใช้บุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ จัดการนิเทศได้เป็นระยะ ๆ เนื่องจากทุกฝ่ายในโรงเรียนต่างรู้และเข้าใจในปัญหาอยู่แล้ว ไม่ต้องเสียเวลาทำความเข้าใจกับปัญหามากนัก ก็ดำเนินการนิเทศกันได้ ซึ่งทำได้ทั้งป้องกัน การแก้ไข และการพัฒนา ซึ่งการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน เพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาทางวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (สุชาวิณี ปั่นก้อน และ ทศพล ชิมะพร, 2561, น. 217)

สอดคล้องกับ United Nations (2011, p. 3) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการนิเทศสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบตรวจสอบคุณภาพ หนึ่งในบทบาทหลักของระบบการนิเทศในโรงเรียน คือ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและครู การตรวจสอบนี้ คาดว่าจะส่งผลดีต่อคุณภาพของครู ด้วยเหตุนี้ การนิเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งของระบบการตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพโดยรวม ซึ่งรวมไปถึงอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น การสอบและการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินตนเองโดยโรงเรียนและครู

ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแนะนำช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาจัดขึ้น

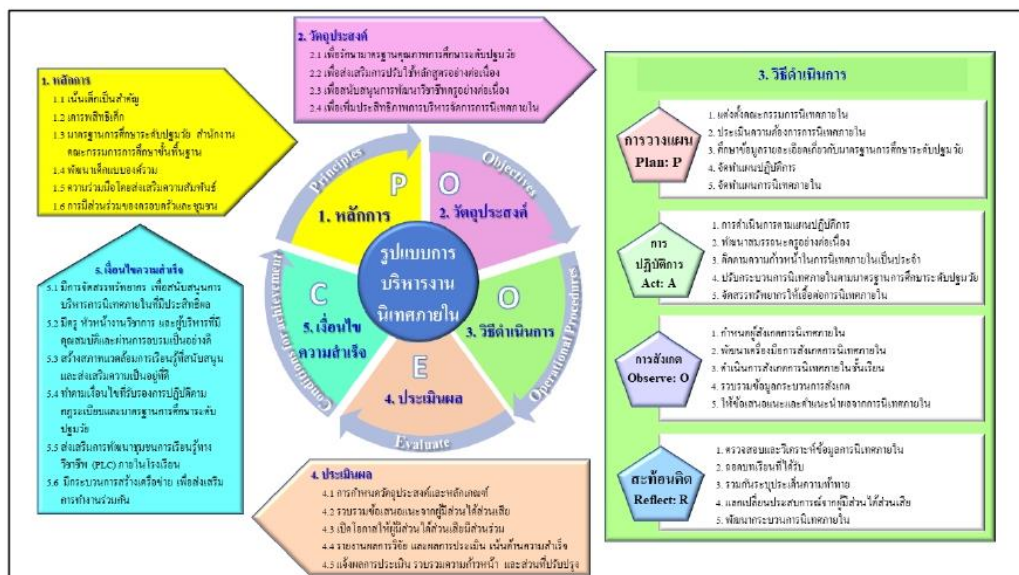
ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการแนะนำช่วยเหลือครู ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศนั้นอยู่บนหลักการของประชาธิปไตย ได้แก่ การเคารพซึ่งกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นนั้น (กิตติศักดิ์ อังคะนาวิณ, อภิสรณ์ ภาชนะวรรณ, 2561, น. 193) และการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการจัดการ ที่จะช่วยให้สถานศึกษาผู้จัดการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การบรรลุถึงเป้าหมาย การประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาปฐมวัยเพื่อสนองตอบข้อเรียกร้องของชุมชนรอบด้าน ให้ประสบความสำเร็จ โดยสามารถรักษาสภาวะแห่งความแตกต่างของโครงสร้างให้สอดคล้องกับความแตกต่างกันของส่วนต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อม ซึ่งยังคงการประสานความแตกต่าง ให้สามารถทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเป้าหมายรัฐบาล อีกทั้งมีการบริหารจัดการงานอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และจะช่วยสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานมีความสำคัญและเป็กลไกที่ทำให้โรงเรียนปรับเปลี่ยนมาจัดการบริหารงานนิเทศภายใน ที่ได้รับประโยชน์สูงสุด ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพเด็ก หมายถึง ผลพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง สถานศึกษาดำเนินการบริหารและจัดการสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากร ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อ เพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพภายใน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล และสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส จัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการติดตาม และประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561)

ตอนที่ 3

รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการ (Principles) 2) วัตถุประสงค์ (Objectives) 3) วิธีดำเนินการ (Operational procedures) 4) การประเมินผล (Evaluation) 5) เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)

รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ (Principles: P)

1.1 รูปแบบควรจัดลำดับความสำคัญของหลักการของแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดวางความต้องการ ความสนใจ และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กไว้ที่ศูนย์กลางของแนวทางปฏิบัติในการจัดการนิเทศภายในทั้งหมด

1.2 ยึดหลักการเคารพสิทธิเด็กตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายไทย

1.3 ยึดหลักการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมโดยเน้นการเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

1.4 ส่งเสริมหลักการของความร่วมมือโดยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

1.5 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน ในการศึกษาของเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและร่วมมือกัน

2. วัตถุประสงค์ (Objectives: O)

2.1 เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างคุณภาพสูงสุดของการศึกษาและการดูแลเด็กให้สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 เพื่อปรับปรุงและปรับใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณสมบัติและความสามารถที่กำหนดตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการนิเทศภายใน โดยเน้นการประเมินและการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

3. วิธีดำเนินการ (Operational procedures: O)

3.1 การวางแผน (Planning: P)

3.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อการนิเทศภายใน

3.1.2 ดำเนินการประเมินความต้องการอย่างละเอียด ในการนิเทศภายในและปรับปรุง โดยคำนึงถึงหลักสูตร วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนและเป้าหมายของการศึกษาปฐมวัย

3.1.4 จัดทำแผนการนิเทศภายใน ประกอบด้วยขอบเขต กำหนดการ และความรับผิดชอบของกระบวนการนิเทศภายใน ที่เป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.5 สร้างความคุ้นเคยกับทีมงานนิเทศภายใน เกี่ยวกับมาตรฐานและกฎระเบียบเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย และตรวจสอบให้โรงเรียนปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.6 สร้างแผนดำเนินการสังเกตชั้นเรียนเป็นประจำของกระบวนการนิเทศภายใน ตรวจสอบความเป็นไปได้ของแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การปฏิบัติการ (Acting: A)

3.2.1 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ในระหว่างขั้นตอนการวางแผน มีการมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และกำหนดเวลาสำหรับแต่ละรายการ

3.2.2 ให้การสนับสนุนครูอย่างต่อเนื่อง เสนอการฝึกอบรม เสนอสื่อการเรียนการสอน หรือการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม

3.2.3 ติดตามความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการกับอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

3.2.4 ปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับปรุงที่ระบุไว้ในระหว่างกระบวนการนิเทศภายใน ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของการศึกษาปฐมวัย

3.2.5 จัดสรรทรัพยากร (การเงิน คน และวัสดุ) อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการปรับปรุง จัดลำดับความสำคัญในพื้นที่ ที่ต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม เพื่อความสำเร็จของกระบวนการนิเทศภายใน

3.3 การสังเกต (Observing: O)

3.3.1 แต่งตั้งคณะทำงานนิเทศภายใน เป็นผู้สังเกตที่มีคุณสมบัติและมีประสบการณ์ด้านการนิเทศภายใน

3.3.2 พัฒนาเครื่องมือในการสังเกต หรือเลือกเครื่องมือในการสังเกต และเครื่องมือที่ปรับให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3 ดำเนินการสังเกตในชั้นเรียน เพื่อประเมินแง่มุมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน ได้แก่ วิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของเด็ก การจัดการห้องเรียน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

3.3.4 รวบรวมข้อมูลระหว่างกระบวนการสังเกต โดยใช้เครื่องมือการสังเกต ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์และมีความเป็นกลาง

3.3.5 ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามข้อสังเกต ควรมีความเฉพาะเจาะจง วัดผลได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.6 ให้การสนับสนุนและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการนำการเปลี่ยนแปลงที่แนะนำไปใช้

3.4 การสะท้อนคิด (Reflecting: R)

3.4.1 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกตทั้งหมดที่รวบรวมไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในระหว่างขั้นตอนการสังเกตและการดำเนินการ รวมทั้งรายงานการสังเกต ข้อเสนอแนะ และรายงานความก้าวหน้า

3.4.2 ขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมมุมมองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่าง ๆ

3.4.3 ระบุความท้าทายใด ๆ ที่กำลังดำเนินนิเทศภายใน หรือในส่วนที่มีการพัฒนาตามที่คาดไว้

3.4.4 ถอดบทเรียนที่ได้รับ ตลอดกระบวนการนิเทศภายใน พิจารณาส่งที่ใช้ได้ผลดีและสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในวงจรการนิเทศภายในในอนาคต

3.4.5 วางแผนสำหรับรอบการนิเทศภายในครั้งต่อไป โดยพิจารณาถึงข้อค้นพบ และข้อมูลเชิงลึก กำหนดวัตถุประสงค์และลำดับความสำคัญที่ชัดเจน

4. การประเมินผล (Evaluate: E)

4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ในการประเมินแนวทางการบริหารการนิเทศภายในอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 กำหนดขั้นตอนในการรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิเทศภายใน ผลงานของครู และผลลัพธ์ของการพัฒนาเด็ก มีความน่าเชื่อถือและถูกต้องในการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 กำหนดขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลและข้อเสนอแนะ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครู หัวหน้างานวิชาการ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน เพื่อทำความเข้าใจแบบองค์รวมเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการนิเทศภายใน

4.4 รายงานผลการวิจัย สื่อสารผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ทราบอย่างชัดเจน เน้นด้านความสำเร็จและระบุโอกาสในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายใน

4.5 สื่อสารผลการประเมิน รวบรวมความก้าวหน้าและส่วนที่ปรับปรุงการนิเทศภายใน ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

5. เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement: C)

5.1 มีการจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก) ที่เพียงพอ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายใน ที่มีประสิทธิผล ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 กำหนดเงื่อนไขสำหรับครู หัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหารต้องคุณสมบัติและผ่านการอบรมด้านการนิเทศภายใน เป็นอย่างดี และมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5.3 สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และวัสดุของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพ

5.4 ทำตามเงื่อนไขที่รับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทบทวนและปรับปรุงนโยบายและขั้นตอนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

5.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5.6 กระบวนการสร้างเครือข่าย เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 4

ขั้นตอนการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
2. พัฒนาคุณภาพของครู ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังกระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เดิมตามศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการติดตาม และประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ
3. สร้างความสัมพันธอันดีให้กับบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากร ด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อ เพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพภายใน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

4.2 การใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับนี้ เป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และคณะครูระดับปฐมวัย นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติเกี่ยวกับนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการใช้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 การรายงาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ

1. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ ในองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบอย่างชัดเจน แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูระดับปฐมวัย และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยในการวางแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย การวัดและประเมินผล การรายงานผลของการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย และการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แก่ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดกิจกรรมการนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. จัดเตรียมเอกสารเครื่องมือการนิเทศ ทั้งการจัดกิจกรรม การวัดผลและรายงานผล

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ

1. การวางแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผู้รับผิดชอบและรายละเอียดต่าง ๆ ตามวิธีการจัดกิจกรรมตามการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การดำเนินงานตามแผน

2.1 ประชุมวางแผนเพื่อจัดทำปฏิทินการดำเนินงานตามแผนทุกกิจกรรมตลอดปีการศึกษา และตลอดหลักสูตร

2.2 ผู้รับผิดชอบหลักดำเนินการตามกิจกรรมตามการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับมอบหมาย

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล

3.1 จัดทำเครื่องมือ การตรวจสอบ นิเทศติดตาม และประเมินผลตามความเหมาะสม แต่ละกิจกรรม

3.2 จัดทำเกณฑ์การพิจารณา และการตัดสินของแต่ละกิจกรรมตามการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3 ประเมินผลตามเกณฑ์ที่ร่วมกันกำหนดไว้

3.4 รายงานผลโดยรวมทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกิจกรรม

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุง โดยนำผลการประเมินแต่ละกิจกรรม ไปปรับปรุงแก้ไขในการใช้ครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการประเมิน

1. จัดทำรายงานผลการประเมิน การบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรายกิจกรรม และโดยรวมตามแบบบันทึกที่กำหนดไว้ในคู่มือ

2. นำเสนอรายงานผลการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

นำผลการประเมินโดยรวมไปปรับปรุงแก้ไขสำหรับคณะกรรมการระดับปฐมวัย นำไปใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติเกี่ยวกับนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในครั้งต่อไป

ตอนที่ 5

การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานะผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ตามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อเกณฑ์ตัดสินรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละข้อมากที่สุด โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การสรุปผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาพิจารณาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน		ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. คำอธิบาย คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่าง ๆ มีความชัดเจน						
1	หลักการ (Principles)					
2	วัตถุประสงค์ (Objectives)					
3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)					
4	การประเมินผล (Evaluation)					
5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)					
2. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่นำไปใช้						
1	หลักการ (Principles)					
2	วัตถุประสงค์ (Objectives)					
3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)					
4	การประเมินผล (Evaluation)					
5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)					
3. ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานนิเทศภายในตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรงตามความต้องการ และตอบสนองตรงตามความต้องการของผู้ใช้						
1	หลักการ (Principles)					
2	วัตถุประสงค์ (Objectives)					
3	วิธีดำเนินการ (Operational procedures)					
4	การประเมินผล (Evaluation)					
5	เงื่อนไขความสำเร็จ (Conditions for achievement)					

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). นโยบายการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของกระทรวงศึกษาธิการ. สืบค้นจาก
<https://moe360.blog/2020/09/23/early-childhood/>
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2563). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
(ฉบับปรับปรุง). สืบค้นจาก
<http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/03/01-แผน-ปฏิรูปการศึกษา.pdf>
- ภาวิณี จันทรา, ปภาดา ไชยดวงจินดา, และ รัชพล ศรีธรรม. (2559). การนิเทศภายในเพื่อพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
เชียงราย. *สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 9(2), 149-160.
สืบค้นจาก
https://www.tci-thaijo.org/index.php/social_crru/article/download/80344/64023
- ภูษิตา กระจำแสง และ นิศา เปี่ยมพินชนะ. (2564). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตาม
มาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการ
ธรรมทรรศน์*, 21(3), 239-252. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/download/248933/170066/901640>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.2564 – 2570*. สืบค้นจาก
<http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1903>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *ชุดเครื่องมือการเรียนรู้เรื่อง การจัดทำ
คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) ฉบับปรับปรุง ปี 2552*. สืบค้นจาก
<http://www.rtna.ac.th/departments/pmqa/documents/PG5-01.pdf>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- สำนักราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562*. สืบค้นจาก
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0005.PDF
- สำนักราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นจาก
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2542/A/074/1.PDF>
- สุชาธิณี ปั่นก้อน และ ทศพล ธีระพร. (2561). การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผล

ต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลย
อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 13(2), 212-223.
สืบค้นจาก <https://www.tci->

[thaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/download/143465/106177/](https://www.tci-thaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/download/143465/106177/)

Glickman, C. D. (1980). *The Developmental Approach to Supervision*. Retrieved from
http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_198011_glickman.pdf

United Nations (2011) Reforming school supervision for quality improvement

Supervision: a key component of a quality monitoring system Retrieved from
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000215928>

United Nations. (2011). *Supervision: a key component of a quality monitoring system*.

Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000215928>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางศิริวิมล นักสอน
วัน เดือน ปีเกิด	7 ตุลาคม 2519
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 24 หมู่ที่ 1 ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ รหัสไปรษณีย์ 50290
อีเมลแอคเดรส	bsiwimol@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2541	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2546	หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2542	อ. 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านท่าหลวง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย
พ.ศ. 2544	อ. 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านท่าหลวง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออมก๋อย
พ.ศ. 2545	อ. 1 ระดับ 5 โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 3

พ.ศ. 2548	ครู ค.ศ. 1 โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 3
พ.ศ. 2552	ครู ค.ศ. 2 โรงเรียนบ้านทุ่งหลุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 3
พ.ศ. 2556	ครู ค.ศ. 2 โรงเรียนบ้านป่าลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
พ.ศ. 2562	ครู ค.ศ. 3 โรงเรียนบ้านช้างใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
ปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 3 โรงเรียนสันมหาพนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2